

အံ့ဖွယ်နိမိတ်တရား

ပညာစူးပါး

အောင်မြတ်ဦး

အံ့ပွယ်နိပါတ်တော်

ပဉ္စမအပိုင်း

အောင်မြတ်ဦး

ရဲရဲလွင်စာပေ

အမှတ်(၁၀)၊ အခန်း ၃၀၃/အနော်ရထာအိမ်ရာ

၅၄-လမ်း၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊

ရန်ကုန်မြို့။

မြတ်မြတ်မိုးစီစဉ်သည်

၁၉၉၆-ခု၊ ဇူလိုင်လ၊ ပထမအကြိမ်၊ အုပ်စု (၁၀၀၀) တန်ဖိုး ၅၅ ကျပ်

စာပေခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၄၁၃/၉၆(၆)

မျက်နှာပုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၂၇၂/၉၆(၆)

ထုတ်ဝေသူ ဦးတင်အုန်း

မိုးမင်းစာပေ (၀၉၄၃)

အမှတ်(၉၃)၊ ရိပ်သာလမ်း၊

သယ်န်းကျွန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

အတွင်းမျက်နှာပုံးနှင့်

အတွင်းပုံနှိပ်သူ

ဦးကျော်စင်

ခိုင်ယဉ်မွန်အောင်ဆက် (၀၄၂၂၉)

အမှတ်(၈၀)၊ ဗိုလ်ချုပ်လမ်း၊

ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ကွန်ပျူတာစာပေ

ဦးချစ်အေး (ဒီပီစီကွန်ပျူတာ)

အမှတ်(၄)၊ ရေကျော်လမ်းမ၊

ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်။

မျက်နှာပုံးဒီဇိုင်း

ကိုကြည်စိုး (ခေတ္တရာ)

စလင်နှင့်အုံးကာလာစွဲ

မျိုးဝင်းဗလင်

၁၇၈၊ ပထမထပ်(၁)

၂၉-လမ်း၊ ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊

ရန်ကုန်မြို့။

ဖြန့်ချိရေး

ခင်မြတ်သူ

စာပေဖြန့်ချိရေးနှင့်စာအုပ်တိုက်၊

အမှတ် ၃၀၃/၃၀၅၊ ပန်းဆိုးတန်းလမ်း၊

ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

မာတိကာ

စာမျက်နှာ

၁။	ရင်ထဲကဆန္ဒ (သို့မဟုတ်) နိဒါန်းသဇ္ဇာ	၃
၂။	ရှေးရိုးစဉ်လာအံ့မခန်းပညာစွမ်း	၁၁
၃။	နိမိတ်အိပ်မက်(၁၆)ချက်နှင့်ကောက်ယူပုံ	၁၃
၄။	နိပါတ်တော်လာနိမိတ်ကောက်ယူပုံများ	၂၇
	(က) မဟာသုပိန ဓာတ်တော်လာနိမိတ်ကောက်ပုံ	
	(ခ) စူဠကလိင်္ဂ ဓာတ်လာနိမိတ်ကောက်ပုံ	
၅။	နိမိတ်၊တဘောင် စနည်းအဖွင့်(နိမိတ်၊တဘောင်တို့ သဘော)	၃၇
၆။	ပညာရှိများအတိတ်နိမိတ်ကောက်ယူပုံ	၄၁
၇။	အနော်ရထာ ဖားဖို၊ဖားမနှင့်နိမိတ်ကောက်ပုံ	၄၅
၈။	တောင်တွင်းဆရာတော် ခင်ကြီးပျော်(သို့မဟုတ်) ထူးခြားသောပညာရှင်	၄၉
၉။	"စ"အက္ခရာ တစ်လုံးကို နိမိတ်ဖွင့်ခြင်း	၅၁
၁၀။	ရွှေအိုးရ နိမိတ်ကောက်ပုံ	၅၆
၁၁။	ငယ်ဆရာနိမိတ်စကားနှင့် ကိုယ်တိုင်နိမိတ် ကောက်ခြင်း	၅၉
၁၂။	နိမိတ်၊တဘောင် ပညာစွမ်းနှင့်မင်းကံစီ	၆၃
၁၃။	ဟံသာဝတီ(ပဲခူး)မှ ဒဂုန်(ရန်ကုန်)သို့ သွားသင့် မသွားသင့်နိမိတ်ယူတွက်ချက်ပုံ	၆၅
၁၄။	ရာဇမိရာဇ်အား သတိပေးခြင်းနှင့် ဗိုလ်ရှုသဘင် ခံရန်အတွက် နိမိတ်ကောက်ခြင်း	၆၉
၁၅။	မင်းကံစီနိမိတ်သုံးခုကောက်ယူပုံ	၇၃

- ၁၆။ နိမိတ်သုံးခုကို အထောက်အကူပြုသည့် ဒုတိယ
အောင်ပွဲနိမိတ် ၇၇
- ၁၇။ မင်းကံစီ သုခမိန် အိတ်သုန်နှင့်ကြာပန်း
နိမိတ်ပန်းနိမိတ် ၈၁
- ၁၈။ ထူးဆန်းသောအတိတ်၊နိမိတ်၊စကားများဖြင့်
မင်းကံစီနှင့် ဗညားနွဲ့ တွေဆုံခြင်း ၈၇

(က) ထူးဆန်းသောပုဂ္ဂိုလ်၊ထူးဆန်းသောနိမိတ်
စကား

(ခ) ပထမ စကားထူးစကားဆန်း

(ဂ) ဒုတိယ စကားထူးစကားဆန်း

(ဃ) တတိယ စကားထူးစကားဆန်း

- ၁၉။ မင်းကံစီရောက်လာမည့် အိပ်မက်နိမိတ်နှင့်
ပညာရှိ ဇွဲကနန် အဖြေ ၉၅
- ၂၀။ မင်းကံစီနှင့် ဒဂုန်သားငါးယောက်၏တဘောင်
စကား ၉၉
- ၂၁။ အရူးဖိုးအတုလ၏ သီချင်းတဘောင်နှင့်
မင်းကံစီကောက်ယူပုံ ၁၀၅
- ၂၂။ မင်းကံစီသူတော်စင် အိတ်သုန်၏ အိပ်မက်
နိမိတ်ကောက်ခြင်း ၁၀၉
- ၂၃။ အဓိဋ္ဌာန်ပြု နိမိတ်ကောက်ယူခြင်းများ ၁၁၁
- ၂၄။ ဦးခေါင်းပေါ်ကြက်ရောက် နိမိတ်ကောက်ပုံ ၁၁၇
- ၂၅။ နန်းသိမ်းနိမိတ်တဘောင် ၁၁၉
- ၂၆။ နိဂုံးစကား
- ၂၇။ ကျမ်းကိုးစာရင်း

ရင်ထဲက ဆန္ဒ

(သို့မဟုတ်)

နိဒါန်းသဋ္ဌေ

တံငါသည်သည် ငါးများကို ရှာရ၏။

မှဆိုးက သားကောင်ကျက်စားရာကို စူးစမ်းရှာဖွေရ၏။

ဤကဲ့သို့ပင် စာရေးဆရာဆိုသော သတ္တဝါသည်လည်း ကိုယ်ရေးသားမည့် စာပေအကြောင်းအရာကို ရှာရသည်မှာ ဓမ္မတာ ဖြစ်သည်။ လှေကြီးထိုး ရိုးရိုးဘဝ လမ်းအိုလမ်းဟောင်းကြီးထဲတွင် ကျင်လည်ကျက်စားနေလျှင် ရေရှည်ခံလိမ့်မည် မဟုတ်။ တဖြည်းဖြည်း တုံးသွားလိမ့်မည်။

ခေတ်ရေစီးကြောင်းပြောင်းလဲနေသည်ကို ကျွန်တော်တို့ မမေ့အပ် ပေ။ အချိန်ကာလ အပြောင်းအလဲနှင့် အတူ ခေတ်ရေစီးကြောင်း သည်လည်း ပြောင်းနေသည် မဟုတ်လား။

ထို့ကြောင့် စာရေးဆရာသည် ခေတ်ကို မျက်ခြည်မပြတ်သင့်ပေ။ ခေတ်ကို အမိလိုက်နိုင်မှ အောင်မြင်မှု အခွန် ရှည်မည်ဖြစ်သလို ပရိသတ်၏ ဩဘာသံကို အစဉ်ကြားနေရမည် ဖြစ်သည်။

သို့မဟုတ်လျှင်ကား အမှိုက်ပုံကြီးတစ်ခုနယ် ခေတ်ရေစီးကြောင်းနှင့် မျောမပါဘဲ သောင်တင် ကျန်ခဲ့လိမ့်မည်တည်း။

တစ်လောက ဆရာဦးသုခ၏ “ဓမ္မရသ အလှမျိုးစုံ၊ စာမျိုးစုံ” စာအုပ်ကို ဖတ်ခဲ့ရသည်။ ထိုစာအုပ်ကို ဖတ်ရင်း ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကို ကျွန်တော် အတော်ကလေး ခိုက်သွားသည်။ ဆရာရေးသော ဆောင်းပါးအမည်က အတွင်းအောင်ခြင်း(၁) ဖြစ်သည်။

ထိုဆောင်းပါး၏ အဓိကအကြောင်းအရာက “ဗုဒ္ဓ၏ အောင်ခြင်း” များနှင့် ပတ်သက်၍ အတွင်းအောင်ခြင်းကို ဖွင့်ဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ကျွန်တော်ခိုက်သွားသည်က ဆရာဦးသုခ၏ ညွှန်းဆိုချက်များ ဖြစ်၏။

ဆရာသည် အပြင်အောင်ခြင်း၊ အတွင်းအောင်ခြင်းကို ဖွင့်ဆိုပြသွားသလို၊ “ဒေါ်မေရှင်” သိဆိုခဲ့သော “အောင်ခြင်း ၂၂ ပါး” နှင့် ပတ်သက်၍ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျလှသော အယူအဆတစ်ခုကို တင်ပြပြောဆိုညွှန်ပြသွားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဆရာ ဦးသုခ၏ ပြောဆိုညွှန်ပြချက်များက အမြားမဟုတ်ပါ။ အတိုချုံး၍ ပြောရလျှင် ဆရာ၏ မိတ်ဆွေတစ်ဦးက ဒေါ်မေရှင်၏

“အောင်ခြင်းရှစ်ပါး” သီချင်းအား-

“တယ်ကောင်းတဲ့ သီချင်းကွာ၊ ဘယ်အခါ နားထောင်ရ၊
နားထောင်ရ မရိုးဘူး” ဟု ပြောသည်။

ဆရာက “ဘယ်ရိုးမလဲကွ၊ ဆန်းမှ မဆန်းဘဲ” ဟု တုံ့ပြန်ခဲ့၏။
ထို့ကြောင့် ဆရာမိတ်ဆွေက ဆရာကို “ခွကျ” သူ ဟု ဆိုခဲ့သည်။

ထိုအခါ ဆရာက ရှင်းပြခဲ့သည်။ ဆရာ၏ ရှင်းပြပုံသည်လည်း
ယုတ္တိရှိ၏။ ဤကဲ့သို့ပင် မရိုးခြင်းနှင့် မဆန်းခြင်း သဘောကို
ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ပေါ်လွင်သည်။ ဆရာ့ စကားသည်
မှတ်သားဖွယ်ကောင်းလွန်းသဖြင့် ကျွန်တော် ကူးယူဖော်ပြလိုသည်။

ဆရာ၏ မရိုးနိုင်ခြင်းနှင့် မဆန်းခြင်းစကား အနှစ်အပြည့်က
ဤသို့ ဖြစ်သည်။

“လောကမှာ အဆန်းအပြားများသာ ရိုးသွားတယ်လို့
ရှိတာ၊ စကတည်းက ရိုးထားတဲ့ အရာဝတ္ထုဆိုတော့
နောက်ထပ် မရိုးနိုင်တော့ဘူးပေါ့၊ ထာဝရတည်မြဲနေတဲ့
သဘောကို ပြောတာ၊ ခု မင်းကြားနေတဲ့ အောင်ခြင်း
ရှစ်ပါး သီချင်းကို ကြည့်၊ အကြောင်းအရာအားဖြင့်
နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်ငါးရာကျော်က ဗုဒ္ဓပိဋကတ်တော်က
ဝတ္ထုအဖြစ်အပျက်များသာ ဖြစ်တယ်။

သီချင်းစာသားကို ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း၊ အယ်ဒီတာချုပ်
‘ပုပ္ပါးဦးကျော်ရင်’ အမည်ခံ ‘လယ်တီ ဦးကောဝိဒ’ က
စကားအသစ်အဆန်းဇီပါဘဲ စကားပြောကာရန်နဲ့
ရေးပေးခဲ့တယ်၊ အဲဒါကို ‘အေဝမ်းသဟာယဆရာတင်’

က မြန်မာသံစဉ်ရိုးရိုးနဲ့ တေးသံသွင်းခဲ့တယ်။ ပါဝင်
 တီးမှုတ်တဲ့ တူရိယာကို ကြည့်ဦးမလား၊ ဆိုင်း၊ စောင်း၊
 ပတ္တလား၊ နံကြီး၊ ပုလွေ၊ မြန်မာ့တူရိယာချည်းပဲ၊
 အဓိက ပြုခဲ့တယ်။ သီချင်းဆိုသူ 'ဒေါ်မေရှင်'ကို
 ကြည့်ဦး။ အဆန်း အညွန့် အကွန့် အတက်မပါဘဲ
 ရိုးရိုးအေးအေးကလေး ဆိုထားတာ၊ ဆန်းတာ တစ်ခုမှ
 မပါတော့ ဘယ်ရိုးနိုင်မလဲ”

ဆရာ၏ စကားကို အသေအချာ အဖန်ဖန် အပြန်ပြန်
 စဉ်းစားကြည့်လျှင် မှန်ကန်လွန်းလှသည်။ မြန်မာ့စကားသည်
 “အရိုးဆုံးသည် အဆန်းဆုံး” ဟု ရှိ၏။

ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်လည်း ဆရာ့ဆောင်းပါးကို ဖတ်ရှုရင်း
 အကောင်းဆုံး သင်ခန်းစာတစ်ခု ရမိသည်။

ထိုသင်ခန်းစာက အခြားမဟုတ်ပါ။

“ထာဝရ မရိုးနိုင်သောစာကို ရေးသားအောင်မြင်လိုလျှင်
 အရိုးသားဆုံးအကြောင်းအရာနှင့် အရိုးသားဆုံးရေးဖွဲ့ပါဟု ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်သည် စာပေလောကတွင် ရသဝတ္ထုများကို ရေးသား
 ပြီး အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုခဲ့သော်လည်း ဉာဏ်ရှိစွာနှင့် ကာလမှ
 စ၍ ကျွန်တော် ရသဝတ္ထု ရေးသားခြင်းကို ငြီးငွေ့ခဲ့သည်။

ထိုသို့ ငြီးငွေ့လာခြင်းနှင့် ပတ်သက်လျှင် အကြောင်းနှစ်ခု
 ရှိပေသည်။

၁။ အသက်အရွယ်၊

၂။ အဆန်းအသစ်များကို ရှာဖွေရင်း ခြေကုန်လက်ပန်းကျမှု စသည်တို့ ဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုအစား ကျမ်းဆန်ဆန်၊ အတွေးအခေါ် အယူအဆနှင့် လူမှုရေးစာပေများကို ရေးသားချင်လာသည်။ ရေးလည်း ရေးဖြစ်ခဲ့သည်။ ထုတ်ဝေသူရှိသည် ဖြစ်စေ၊ မရှိသည် ဖြစ်စေ ကိုယ်ရေးသားလိုသည့် အကြောင်းကို ရေးသားမည် ဆိုသော ဆန္ဒအနှံ့နှင့် ဖြစ်သည်။

ထိုကာလကရေးခဲ့သော စာများက အတွေ့အကြုံ၊ အဘိမဗ္ဗာနှင့် တိုးတက်ရေး အထောက်အကူပြု စာအုပ်များဖြစ်သည်။ သို့သော် ကျွန်တော် ရေးသည့် စာများကို မည်သို့ မည်ပုံ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းတစ်ရပ်မည်ဟု ကျွန်တော် မသိ။

ကျွန်တော် ပြောနိုင်သည်က လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီး၊ ဒဂုန်နတ်ရှင်၊ ဒဂုန်ဦးလှဖေ၊ ပီမိုးနင်းတို့၏ လောင်းရိပ်အောက်မှ စာပေများဟူ၍ နားလည်ထားသည်။

အများကမူ 'တက်ကျမ်း'ဟု ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းသံညာ တပ်ကြ၏။

စီးပွားရေးတိုးတက်မှု၊ လူမှုရေးပညာတိုးတက်မှု တို့ကို အထောက်အကူပြုသော စာကို 'တက်ကျမ်း'ဟု ဆိုလျှင် ကျွန်တော်ရေးခဲ့သော စာများသည် 'တက်ကျမ်း' များသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

သို့သော် နုနယ်သေးသောသူ တစ်ဦး၏ မပြည့်မစုံသေးသော တက်ကျမ်းဟု ကျွန်တော် နားလည်မိသည့်အတွက် ကျွန်တော်

စာများတွင် အမှားပါခဲ့လျှင် ကျွန်တော့်ကို ခွင့်လွှတ်လိမ့်မည်ဟု ခံယူထားသည်။ ယုံကြည်မိသည်။

ကျွန်တော် ကြီးစားရဦးမည်။

ကျွန်တော်သည် 'ဆရာဇေယျ'၏ ဩဝါဒအတိုင်း စု၊ တု၊ ပြု၊ ရင်း စာအုပ်များစွာကို ရေးဖြစ်ခဲ့သည်။ ကျွန်တော်ရေးခဲ့သော စာများသည် စုံလည်းစုံ၏။ သာမန်တက်ကျမ်း၊ ဘာသာရေးနယ်သော ဗုဒ္ဓအယူအဆကို စောင်းပေးသော ယှဉ်ပြသော တက်ကျမ်းများ အပြင် စိတ္တဗေဒနည်းအရ ညွှန်ပြသော တက်ကျမ်းများကို ရေးခဲ့သည်။

ထိုအခါ အချို့ စာပေရောင်းရင်းများက ကျွန်တော့်ကို သီးသန့် တက်ကျမ်းရေးရန် အကြံပြုသည်။ 'လှိုင်း'ထားဟု ဆိုကြသည်။ ကျွန်တော့်ကို နှုတ်၏ စောင်မခြင်းနှင့် ပြောဆိုသောသူများကို ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

သို့သော် ကျွန်တော်က စကတည်းက 'သုတေသီညာဉ်'ပါခဲ့သူ ဖြစ်သဖြင့် တစ်လှိုင်းတည်း သီးသီးသန့်သန့် မလုပ်ဖြစ်ခဲ့ပါ။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်က ဆရာကြီး ပီမိုးနင်းကို လေးစားကြည်ညိုသူ၊

ထို့ကြောင့် ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စားသည့် ဘာသာရပ်တစ်ခုကို တွေ့လျှင် ကျွန်တော် စူးစမ်းသည်၊ လေ့လာသည်၊ ရှာဖွေစုဆောင်း သည်။ သို့ဖြင့် ကျွန်တော် 'မိန်းမတို့၏ လျှို့ဝှက်ချက်'ကို ရေးဖြစ် ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အံ့ဖွယ်နိမိတ်တဘောင်ပညာစွမ်း

'မိန်းမတို့၏ လျှို့ဝှက်ချက်' ထွက်ပြီး ပရိသတ်၏ ဩဘာသံများကို ခပ်ကျယ်ကျယ်ကြားလာရသောအခါ ထုတ်ဝေသူများက ကျွန်တော်ကို မိန်းမနှင့်ပတ်သက်သည့် စာအုပ်များကို ရေးရန် တိုက်တွန်းကြသည်။ လက်ကမ်းကြသည်။

ကျွန်တော်သည် စာပေနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနေသူဖြစ်သောကြောင့် ရေးလည်း ရေးခဲ့သည်။ စာရေးမှ ငွေရမည်။ ငွေရမှ မိသားစု တာဝန်ကျေမည် မဟုတ်လား။

သို့သော် ကျွန်တော်သည် ငွေရလိုမှု တစ်ခုတည်းနှင့် စာရေးသူ မဟုတ်ပါ။ ဝါသနာဖြင့် အသပြာရှာသူ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်ဝါသနာ မပျောက်အောင် ကျွန်တော် လုပ်ရဦးမည်။

ကျွန်တော် စူးစမ်းသည်။

ကျွန်တော် လေ့လာသည်။

ထိုအခါ နိမိတ်၊ တဘောင် စနည်းကောက်ယူပြီး ဟောကြားအခါပေးသည့် မြန်မာ့ ယုတ္တိဗေဒပညာ အယူတော်မင်္ဂလာကို သွားတွေ့သည်။

ဒါ မြန်မာ့ ပညာ။

အံ့မခန်း စွမ်းသည် ပညာ။

သည်အံ့မခန်းသည် ပညာစွမ်းပြ ပညာရှင်ပုဂ္ဂိုလ်များကို မျိုးဆက်သစ်တို့ သိအောင်ဖော်ထုတ်ရဦးမည်။ ထိုပညာကို မျိုးဆက်သစ်တို့ စိတ်ဝင်စားလေ့လာ စူးစမ်းလိုစိတ်ရှိလာအောင် တတ်စွမ်းသမျှ စွမ်းဆောင်ရဦးမည်။

ထို့ကြောင့် ကျွန်တော် အယူတော်မင်္ဂလာ ဦးနိုး၏ အယူတော်
မင်္ဂလာ လျှောက်ထုံးများကို မျိုးဆက်သစ်တို့အတွက် ပြန်လည်
ဖော်ထုတ် ရေးသားခဲ့သည်။

'အယူတော်မင်္ဂလာ'ကို ရေးတော့ ကျွန်တော့်ကို တချို့က
တားကြသည်။

'ခေတ်နောက်ကျနေပြီ၊ မော်ဒန်မဖြစ်တော့တဲ့ဟာကြီးပါကွာ'
ဟု ပြောကြသည်။

မည်သို့ဆိုစေ ကျွန်တော် ရေးခဲ့သည်။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်
လည်း ဆရာဦးသုခလို ထာဝရ မရိုးစေရန်အတွက် အရိုးသားဆုံး
မြန်မာပညာရှင်၏ နိမိတ်၊ တဘောင်ကောက်ပုံကို အရွယ်အစား
မရွေး နားလည်အောင် ရေးသားခဲ့သည်။

မြန်မာ့ပညာအစစ်ကို မြန်မာတို့ သိစေရမည်။

ဒါ ကျွန်တော့်ခံယူချက် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် မြန်မာ့ယုတ္တိဗေဒပညာ ဒုတိယအုပ်အနေနှင့် အံ့ဖွယ်၊
နိမိတ်၊ တဘောင် ပညာစွမ်းများ' စာအုပ်ကို ရေးဖြစ်ခဲ့ပြန်၏။

ဤစာအုပ်ပါ 'နိမိတ်၊ တဘောင် ပညာစွမ်းများ'က မြန်မာနှင့်
မွန်တိုင်းရင်းသားတို့၏ အံ့မခန်း ပညာစွမ်းများ ဖြစ်သည်။ ဤစာအုပ်
ဖတ်၍ မြန်မာ့ပညာကို လေးစားရစကောင်းမှန်း သိလာလျှင် ပြုစု
ရကျိုးနပ်လေပြီ။

ရှေးရိုးစဉ်လာ အံ့မခန်းပညာစွမ်း

နိမိတ်ကောက် အတပ်ဟော ပညာသည် သာမန်ပညာစွမ်း
မဟုတ်သလို ဘိုးဘွားဘီဘင်တို့၏ လက်ထက်သာမက သုံးလူ
ထွဋ်ထား ရှင်တော်မြတ်ဘုရားလက်ထက်ကတည်းက ထင်ရှားသည့်
ပညာစွမ်းလည်း ဖြစ်သည်။

အတိတ်ကောက်၊ နိမိတ်ယူပညာသည် ဆန်းကျမ်း၊ ဗေဒင်၊
နက္ခတ်၊ အာထဗ္ဗဏ၊ အင်္ဂဝိဇ္ဇာပညာတို့ထက် အဆင့်မြင့်သည်ဟု
ကျမ်းဂန်များက ဆိုထားသည်ကို မှတ်သားဖူးသည်။ ဇမ္ဗူဒီပါ
လက်ယာတောင်ကျွန်း နိမိတ်ထွန်းသည့်ကျွန်းဆိုသည့် စကားကို
ထောက်ရှုခြင်းဖြင့်လည်း နိမိတ် တဘောင်တို့အား ကောက်ယူ
ဟောကြားခြင်းသည် ကျွန်းသူကျွန်းသားတို့အတွက် အရေးပါသော
ပညာစွမ်းဟု ဆိုနိုင်သည်။

အစဉ်အလာအရ ကျွန်တော်တို့ လူမျိုးများသည် အတိတ်ကောက်၊ နိမိတ်ယူ ပညာစွမ်းကို ကျွမ်းကျင်သူများဟု ဆိုနိုင်သည်။

ကျွန်တော်တို့၏ ဘုရားရှင်သည်ပင် နိမိတ်ကောက်၊ အတိတ် ယူပညာစွမ်းကို တစ်ဖက်ကမ်းခတ် တတ်မြောက်သူဟု ဆိုရမည်။ ကောသလမင်းကြီး၏ အိပ်မက် (၁၆)ချက် ဖြေဆိုမှုသည်သာဓကပင်။

နိမိတ်နှင့်ပတ်သက်၍ လေ့လာလျှင်-

၁။ ပုဗ္ဗနိမိတ်၊

၂။ ကြားနိမိတ်၊

၃။ မြင်နိမိတ်ဟု သုံးမျိုးရှိလေသည်။ ထိုနိမိတ်များကို အတိတ် ယူခြင်းဖြင့် မှန်ကန်သော ဖြစ်စဉ်ကို သိနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် အတိတ်ကောက်၊ နိမိတ်ယူပညာသည် အဆင့်မြင့်သော ယုတ္တိပညာ ဟုလည်း ခေါ်နိုင်၏။

ထို့အတူ ထိုပညာရပ်သည် အလွန်တရာ ရှေးကျပြီး တိကျသော ပညာရပ်ဆိုလျှင်လည်း မမှားပေ။

ရှေးအခါက ထိုပညာသည် အံ့မခန်း အစွမ်းထက်လှသဖြင့် ပညာရှိများ၊ ဟူးရားဖြူ၊ ဟူးရားညိုများ တစ်ဖက်ကမ်းခတ် တတ်မြောက်စေရန် လေ့လာထားကြသည်။

မြန်မာမင်းများလက်ထက်တွင် ထိုပညာရှင်များအား ကောင်းစွာ ထောက်ပံ့၍ မင်းအနားတွင် မပြတ်ခစားစေသည်။ သာမန် ကိစ္စများ သာမက တိုင်းရေးပြည်ရာ ကိစ္စများတွင်ပါ အဓိက တိုင်ပင်နှိုးနှော အကြံပေးသည်ဟု အထောက်အထား တွေ့ရသည်။

ယင်းသမို. ထိုပညာသည် မြန်မာ့ပညာဖြစ်သလို မြန်မာများ
ကောင်းစွာ လေ့လာသင့်ပေသည်။ အရိုးပေါ် အရွက်မဖုံးစေရန်
ဖော်ထုတ်သင့်သည်။

ဆည်းပူး လေ့လာသင့်သည်ဟု နားလည်မိသည်။

ဒိုမိတ်အိပ်မက် (၁၆)ချက်နှင့် ကောက်ယူပုံ

တစ်နေ့သ၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အထံသို့ ကောသလမင်းကြီး
ဖူးမြော်ဝင်၏။ ကောသလမင်းကြီးသည် ယခင်ကလည်း ဗုဒ္ဓ
မြတ်စွာအထံသို့ အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် ဖူးမြော်ဝင်တတ်သူဖြစ်၏။
ရှိခိုးပူဇော်ကော်ရော်၏။ ဆရာနှင့် ဒကာ ပိသစွာ ရိုသေ၏။

ယခုအခါ မင်းကြီး ဗုဒ္ဓမြတ်စွာထံသို့ ဖူးမြော်ဝင်ခဲ့သည်မှာ
ရှိခိုးပူဇော် ကော်ရော်ရုံသက်သက် မဟုတ်။ မင်းကြီး၏ စိတ်ဝမ်းတွင်
အကြောင်း တစ်ခုရှိ၏။ ထိုအကြောင်းက တခြားမဟုတ်။

မင်းကြီးသည် အကာလ ညအခါ သလွန်ညောင်စောင်းတွင်
လက်ယာနံစောင်းကာ စက်တော်ခေါ်စဉ် အိပ်မက်စဉ် (၁၆)ချက်ကို
မြင်မက်၏။ ထိုအိပ်မက် ဆုံး၍ လန်နိုးလျှင် သိလိုစိတ် ပြင်းထန်
ရှိခဲ့၏။

အိပ်မက်သည် သာမန် အိပ်မက် မဟုတ်နိုင်။

နိမိတ်ပြု အိပ်မက်သာ ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု တွေးတောဆင်ခြင်၏။

ထို့ကြောင့် နံနက်မိုးသောက် အလင်းရောက်လျှင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာထံသို့ သုတ်သုတ်ပျာပျာ ဖူးမြော်ဝင်၏။

ညက မြင်မက်သည့် အိပ်မက်စဉ် (၁၆)ချက်ကို တစ်ချက်ချင်း မေးလျှောက်၏။ ထိုအခါ မြတ်ဗုဒ္ဓက အိပ်မက် နိမိတ်ကို ဖြေကြား၏။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာနှင့် ကောသလမင်းကြီး၏ အိပ်မက် (၁၆)ချက် ဖြေကြားပုံက ဤသို့ ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓ၏ ဖြေကြားချက်နှင့်

ကောသလမင်းကြီး၏ နိမိတ်အိပ်မက် (၁၆)ချက်

အိပ်မက်-၁။

မင်းကြီးအမေး။

။အရှင်ဘုရား၊ နွားနက်ဥသဘ လေးကောင် တို့သည် 'ဝေ့ကုန်အံ့'ဟု အရပ်လေးမျက်နှာ မှ မင်းရင်ပြင်သို့ လာကြကုန်ရာ လူတို့က ကြည့်ရန် စုဝေးလာကြသော် ထိုနွားတို့သည် ဝေ့ဟန်ပြုကြ၍၊ တွန်၍၊ ကြီးဝါး၍၊ မဝေ့ဘဲ ဖဲသွားကြသည်ကို မြင်မက်ပါ၏။ ဤအိပ်မက် ၏ အကျိုးကား အဘယ်နည်း။

ဘုရားရှင်အဖြေ။

။ဤအိပ်မက်၏ အကျိုးကား ယခု မဖြစ်သေး။ နောင် တရားမစောင့်သော မင်းတို့လက်ထက်

လူတို့ ကုသိုလ်ဆုတ်ယုတ်၍ အကုသိုလ် ထူပြောချိန်၌ ဖြစ်လတ္တံ့။ ထိုအခါ မိုးသည် ကောင်းစွာ မရွာဘဲ ငတ်မွတ်ခြင်းဘေး ဖြစ်လတ္တံ့။ မိုးတိမ်တို့သည် အရပ်လေးမျက်နှာ မှ တက်လာပြီး ထစ်ချုန်း၍ လျှပ်များပြက် လျက် ရွာအုံသကဲ့သို့ ပြုပြီးသော် မရွာဘဲ ဖဲပြေးကြကုန်လတ္တံ့။

အိပ်မက်-၂။

မင်းကြီးအမေး။

။အရှင်ဘုရား၊ အလွန်ငယ်လှသော သစ်ပင် ငယ် ချုံငယ်တို့ မြေကို ဖောက်၍ တစ်ထွာ တစ်တောင်မျှတက်ပြီး ပွင့်ကြ၊ သီးကြသည် ကို မင်မက်ပါသည်။

ဘုရားရှင်အဖြေ။

။မင်းကြီး၊ ဤအိပ်မက်ခြင်း အကျိုးလည်း နောင်အခါ လူတို့ အသက်တို၍ ဆုတ်ယုတ် သော ခေတ်ကာလ၌သာ ဖြစ်လတ္တံ့။ နောင် အခါ လူတို့သည် တဏှာရာဂ ထူပြောလာပြီး သတို့သမီးငယ်တို့သည် အရွယ် မရောက် သေးဘဲ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ် အိမ်ထောင်ပြု လျက် သားသမီးများ မွေးဖွားကုန်လတ္တံ့။

အိပ်မက်-၃။

မင်းကြီးအမေး။

။အရှင်ဘုရား၊ နွားမကြီးတို့သည် မွေးခါစ နွားမငယ်တို့၏ နို့ကို စို့ကြသည်ဟု မြင်မက် ပါသည်။

ဘုရားရှင်အဖြေ။

။မင်းကြီး၊ နောင်အခါ အသက်ကြီးသူအား ရှိသေမှု မရှိသော ဆုတ်ကာလ၌ ဖြစ်လတ္တံ့။ နောင်အခါ သက်ငယ်တို့သည် စီးပွားရေး ကို ကိုယ်တိုင် လုပ်ကိုင်ပြီး အသက်ကြီး သော မိဘ၊ ယောက္ခမတို့ကို မရှိသေဘဲ ပေးကမ်းထောက်ပံ့ခြင်း မပြု။ ပြုသော်လည်း စားလောက်သောက်လောက်ရုံ ဝတ်လောက် ရုံသာ ပြုလတ္တံ့။ ထိုသက်ကြီးရွယ်အိုတို့သည် အားကိုးမဲ့၍ အသက်မွေးခြင်းငှာ မတတ်နိုင် သောကြောင့် သားသမီးများ နှစ်သက်အောင် ပြု၍ မှီခိုကြကုန်လတ္တံ့။

အိပ်မက်-၄။

မင်းကြီးအမေး။

။အရှင်ဘုရား။ လူတို့သည် လှည်းဝန်ကို ရန်နိုင်သည့် အားကောင်းသော နွားကြီးတို့ ကို လှည်း၌ မကပ်ဘဲ နို့စို့ နွားငယ်တို့ကို လှည်း၌ ကကြသည်ဟု မြင်မက်ပါသည်။

ဘုရားရှင်အဖြေ။

။မင်းကြီး၊ ဤအိပ်မက်၏ အကျိုးကား
နောင်အခါ တရား မစောင့်သော မင်းတို့
လက်ထက်၌သာ ဖြစ်လတ္တံ့။ နောင်အခါ
မတရားမင်းတို့သည် ကျွမ်းကျင် လိမ္မာသည့်
အမတ်ကြီးတို့ကို မင်းမှုကိစ္စ၊ တိုင်းရေးပြည်ရာ
တရားရုံး၌ ခန့်ထားဘဲ ငယ်ရွယ်မိုက်မဲသည့်
အမတ်ငယ်တို့ကိုသာ ခန့်ထား အသုံးပြု
လတ္တံ့။

အိပ်မက်-၅။

မင်းကြီးအမေး။

။အရှင်ဘုရား၊ လူတို့သည် မျက်နှာနှစ်ခု၊
ပါးစပ်နှစ်ခုရှိသည့် မြင်းအား ဘေးနှစ်ဖက်မှ
အစာကို ပေးကြရာ ထို မြင်းကလည်း
ပါးစပ်နှစ်ခုလုံး စားသည်ကို မြင်မက်ပါသည်။

ဘုရားရှင်အဖြေ။

။မင်းကြီး၊ ဤအိပ်မက်၏ အကျိုးသည်လည်း
နောင်အခါ တရားမစောင့်သော မတရား
မင်းတို့ လက်ထက်၌သာ ဖြစ်လတ္တံ့။ နောင်
အခါ တရားမစောင့်သော မင်းမိုက်တို့သည်
လော်လီတပ်မက် တရားမရှိသော လူမိုက်
တို့ကို တရားရုံး၌ ခန့်ထားလတ္တံ့။ ကောင်းမှု
မကောင်းမှုကို မကြည့်သော လူမိုက်တို့သည်

တရားရုံး၌နေ၍ တရားလို တရားခံ နှစ်ဖက်
စလုံးမှ တံစိုးလက်ဆောင်ကို ယူ၍ (ငိုစား၊
ရယ်စား) စားကြကုန်လတ္တံ့။

အိပ်မက်-၆။

မင်းကြီးအမေး။

။အရှင်ဘုရား၊ လူတိုင်းသည် တစ်သိန်းတန်
ရွှေခွက်တွင် မြေခွေးအား ကျင်ငယ်(သေး)စွန့်
ခိုင်းရာ မြေခွေးလည်း စွန့်သည်ဟု မြင်မက်
ပါသည်။

ဘုရားရှင်အဖြေ။

။မင်းကြီး၊ ဤအိပ်မက်၏ အကျိုးသည်
လည်း နောင် တရားမစောင့်သော မင်းတို့
လက်ထက်၌သာ ဖြစ်လတ္တံ့။ နောင်အခါ
မတရား မင်းမိုက်တို့သည် အမျိုးမြတ်၊
လူကောင်းတို့ကို စက်ဆုပ်ရွံ့မုန်းပြီး အမျိုး
ယုတ် လူမိုက်တို့ကိုသာ စည်းစိမ်ပေး
(ချီးမြှောက်)ကုန်လတ္တံ့။ ထိုအခါ အမျိုးမြတ်
လူကောင်းတို့သည် ဆင်းရဲ၍ အသက်မွေးရန်
မတတ်နိုင်သောကြောင့် ထိုအမျိုးယုတ်
လူမိုက်တို့အား အသက်မွေးမြူရန်အတွက်
မိမိတို့၏ သမီးငယ်များကို ဆက်သရကုန်
လတ္တံ့။

အိပ်မက်-၇။

မင်းကြီးအမေး။

။အရှင်ဘုရား၊ ယောကျ်ား တစ်ဦးသည် သားရေကြီးကို ခုတင်ခြေရင်း၌ ထားရာ ထိုသူထိုင်နေသည့် ခုတင်အောက်၌ အိပ်နေသော ခွေးက ထိုသူ မသိစဉ် သားရေကို စားပစ်သည်ဟု မြင်မက်ပါသည်။

ဘုရားရှင်အဖြေ။

။မင်းကြီး၊ ဤအိပ်မက် အကျိုးလည်း နောင်အခါ၌သာ ဖြစ်လတ္တံ့။ နောင်အခါ၌ မိန်းမတို့သည် ယောကျ်ား၊ အရက်၊ အဝတ်အစား၊ ပစ္စည်းဥစ္စာတို့၌ လော်လည် မက်မောကြပြီး သီလမရှိ၊ ယုတ်ညံ့သည့် အကျင့် ကျင့်ကြကုန်လတ္တံ့။ ထိုမိန်းမတို့သည် လင်ကြီးများ ရှာဖွေထားသည့် ဥစ္စာပစ္စည်းတို့ကို လင်ငယ်တို့နှင့် တိတ်ဆိတ်ပျော်ပါး၍ သုံးဖြုန်းပစ်ကုန် လတ္တံ့။

အိပ်မက်-၈။

မင်းကြီးအမေး။

။အရှင်ဘုရား၊ နန်းတော်တံခါးဝ၌ ရေမရှိသော အိုးများစွာ ခြံရံထားသော ရေပြည့်အိုးကြီးတစ်ခုရှိရာ လူတို့သည် အရပ်ရှစ်မျက်နှာမှ အိုးတို့ဖြင့် ရေကို ယူဆောင်၍ ရေမရှိသော အိုးများကို မကြည့်ဘဲ ရေပြည့်

အိုးကြီးတွင်းသို့သာ လောင်းထည့် သဖြင့်
လောင်းသမျှ ရေတို့သည် လျှံကျသွားကြ
သည်ဟု မြင်မက်ပါ၏။

ဘုရားရှင်အဖြေ။

။မင်ကြီး၊ ဤအိပ်မက်ခြင်း၏ အကျိုးသည်
လည်း နောင်အခါ၌သာ ဖြစ်လတ္တံ့။ နောင်
အခါ၌ အစိုးရမင်းတို့သည် ပြည်သူအားလုံး
တို့အား မိမိတို့ အကျိုးအတွက် အမျိုးမျိုး
သော အလုပ်တို့ကို လုပ်ခိုင်းလတ္တံ့။ ပြည်သူ
တို့သည် လုပ်ငန်းမှ ရသမျှသော ကောက်ပဲ
သီးနှံတို့ကို ယူ၍ မိမိတို့ အိမ်၌ အချည်းနှီး
သော ကျိုစတိုခန်းတို့ကို မကြည့်ဘဲ။ ပြည့်နေ
သော မင်း၏ စတိုခန်း (ဂိုဒေါင်)သို့သာ
ထည့်လတ္တံ့။

အိပ်မက်-၉။

မင်းကြီးအမေး။

။အရှင်ဘုရား၊ ပဒုမာကြာတို့ဖြင့် ပြည့်စုံ၍
နက်လှသည့် ရေကန်ကြီးသို့ သားငှက်
တိရစ္ဆာန်တို့ အရပ်လေးမျက်နှာမှလာ၍
ကမ်းနားများ၌ ရေသောက်ကြရာ ထိုကမ်းနား
အရပ်ရှိ ရေတို့မှာ မနောက်ဘဲ နက်ရှိုင်းသည့်
အလယ်အရပ်၌သာ ရေနောက်နေသည်ကို
မြင်မက်ပါ၏။

ဘုရားရှင်အဖြေ။

။မင်းကြီး၊ ဤအိပ်မက်၏ ကျိုးသည်လည်း နောင်အခါ၌ ဖြစ်လတ္တံ့။ နောင်အခါ၌ မတရားမင်းတို့သည် ခန္တီ၊ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ ကင်းမဲ့ကြပြီး ပြည်သူတို့ထံမှ အကောက် အခွန်များစွာ စည်းကြပ်၍ ယူကုန် လတ္တံ့။ လူတို့သည် အကောက်ခွန်များဖြင့် နှိပ်စက် သည်ဖြစ်၍ ရပ်စွန်ရပ်များသို့ သွားရောက် နေကြကုန်လတ္တံ့။ အလယ်ဖြစ်သော မြို့ရွာ သည် ဆိတ်သုဉ်း၍ ရပ်စွန်နယ်ခြားတို့သာ လူနေထူထပ် စည်ကားကြလတ္တံ့။

အိပ်မက်-၁၀။

မင်းကြီးအမေး။

။အရှင်ဘုရား၊ ထမင်းချက်သော အိုးတစ်လုံး ထဲ၌ အလွန်ပျော့ခြင်း၊ တစ်နေရာ၌ မနူးမနပ်၊ တစ်နေရာ၌ကား ကောင်းစွာ ကျက်ခြင်း ဟူ၍ ထမင်းသုံးမျိုးဖြစ်နေသည်ကို မြင်မက် ပါ၏။

ဘုရားရှင်အဖြေ။

။ဤအိပ်မက်၏အကျိုးလည်း နောင်အခါ၌ သာ ဖြစ်လတ္တံ့။ နောင်အခါ၌ မင်းနှင့် ပြည်သူအပေါင်းတို့ တရားမစောင့်ကြသဖြင့် မိုးသည် တစ်ပြည်လုံး၌ ကောင်းစွာ မရွာ လတ္တံ့။ ကောက်ပဲသီးနှံတို့သည် တစ်ဒေသ၌

အောင်မြတ်ဦး

မိုးကြီး၍ ပျက်စီးပြီး တစ်ဒေသ၌ မိုးခေါင်၍
ညှိုးမွှမ်း ပျက်စီးပြီး တစ်ဒေသ၌ ကောင်းစွာ
ရွာသဖြင့် ပြည်စုံလတ္တံ့။

အိပ်မက်-၁၁။

မင်းကြီးအမေး။

။အရှင်ဘုရား၊ တစ်သိန်းတန်သော စန္ဒကူး
နှစ်ကို ရက်တက်ရည်ပုပ်ဖြင့်လူတို့ ရောင်း
စားသည်ကို မြင်မက်ပါ၏။

ဘုရားရှင်အဖြေ။

။မင်းကြီး၊ ဤအိပ်မက်၏ အကျိုးသည် နောင်
အခါ ငါဘုရား သာသနာ ဆုတ်ယုတ်သော
ကာလ၌သာ ဖြစ်လတ္တံ့။ နောင်အခါ ပစ္စည်း
လေးပါး၌ လော်လည် တပ်မက်သော အလဇ္ဇီ
ရဟန်းတို့ များကြကုန်လတ္တံ့။ ထိုအလဇ္ဇီ
ရဟန်းတို့သည် အဖိုး အနုဂ္ဂထိုက်သည့်
ငါဘုရား၏ တရားတော်များကို ပစ္စည်း
လာဘ်လာဘ ရလိုမှုအတွက်သာ ဟော၍
ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်စေရန်
မဟောကုန်လတ္တံ့။ ထို လက်လီလက်ကား
အလဇ္ဇီရဟန်းတို့သည် ငါဘုရား၏ တရား
တော်မြတ်တို့ ရက်တက် ရည်ပုပ်နှင့်တူသော
ပစ္စည်းလာဘ်လာဘဖြင့် လူတို့အား ရောင်းစား
ကြကုန် လတ္တံ့။

အိပ်မက်-၁၂/၁၃။

မင်းကြီးအမေး။

။အရှင်ဘုရား၊ အနှစ်မရှိသော ဘူးတောင်းခွံတို့ ရေ၌ နစ်၍ အိမ်လောက်ကြီးမားသည့် ကျောက်ဖျာကြီးမူ ရေ၌ လှေကဲ့သို့ ပေါ်နေသည်ကို မြင်မက်ပါ၏။

ဘုရားရှင်အဖြေ။

။မင်းကြီး၊ ဤအိပ်မက်၏ အကျိုးလည်း နောင်အခါ တရားမရှိသော မင်းတို့လက်ထက်၌သာ ဖြစ်လတ္တံ့။ ထိုအခါ မတရားမင်းတို့သည် အမျိုးမြတ်လူကောင်းတို့ကို မချီးမြှောက်ဘဲ အမျိုးယုတ် လူမိုက်တို့ကို ချီးမြှောက်ကုန်လတ္တံ့။ ဘူးတောင်းနှင့်တူသည့် ထိုအမျိုးယုတ် လူမိုက်တို့၏ စကားသာလျှင် ကောင်းစွာ (စူးရှ) အတည်ဖြစ်ပြီး ကျောက်ဖျာနှင့် တူသည့် အမျိုးမြတ် လူကောင်းတို့၏ စကားမူ (မစူးရှ) အတည်မဖြစ်လတ္တံ့။

အိပ်မက်-၁၄။

မင်းကြီးအမေး။

။အရှင်ဘုရား၊ ဖားငယ်တို့သည် မြွေဟောက်ကြီးတို့ကို လျင်စွာ ကိုက်ပြီး ကြာရိုးများကဲ့သို့ ဖြတ်၍ ဖြတ်၍ စားကြသည်ကို မြင်မက်ပါ၏။

ဘုရားရှင်အဖြေ။

။မင်ကြီး၊ ဤအိပ်မက်ခြင်း၏ အကျိုးသည် လည်း နောင်အခါ လူတို့ ဆုတ်ယုတ်သော ကာလ၌သာ ဖြစ်လတ္တံ့။ လူတို့သည် တဏှာ ရာဂပြင်းထန်ပြီး ကိလေသာ အလိုသို့ လိုက် ကုန်လျက် မိမိ၏ ငယ်ရွယ်သည့် မယား အလိုကို လိုက်ကုန်လတ္တံ့။

ထိုငယ်ရွယ်သော မယားတို့သည် အိမ်ရှိ ပစ္စည်းဥစ္စာအားလုံးကို အပိုင်သိမ်း၍ လင်သားတို့ကို အမျိုးမျိုးသော စကားဖြင့် ဆဲရေး၍ ကျွန်အစေခံကဲ့သို့ မိမိအလိုသို့ လိုက်စေကုန်လျက် တစ်အိမ်လုံး၌ အစိုးရ ခြင်းကို ပြုကုန်လတ္တံ့။

အိပ်မက်-၁၅။

မင်းကြီးအမေး။

။အရှင်ဘုရား။ မည်းနက်သော ကျိုးကို ရွှေအဆင်းရှိသော ဟင်္သာတို့က ခြံရံကြ သည်ကို မြင်မက်ပါ၏။

ဘုရားရှင်အဖြေ။

။မင်ကြီး၊ ဤအိပ်မက်ခြင်း၏ အကျိုးလည်း နောင်အခါ အားနည်းသော မင်းတို့ လက်ထက်၌သာ ဖြစ်လတ္တံ့။ ထိုမင်းတို့သည် မိမိတို့၏ စည်းစိမ်ဆုံးရှုံးမည်ကို စိုးရိမ်သည့်

အတွက်ကြောင့် လူတော်လူကောင်းတို့အား
အစိုးရခြင်း (အာဏာ)ကို မပေးဘဲ မိမိတို့
ခြေရင်း၌ ခေယကြသည့် ယုတ်ညံ့သူတို့
အားသာ စည်းစိမ်ကို ပေးကုန်လတ္တံ့။

ထို့ကြောင့် လူတော်လူကောင်းတို့
သည် အားကိုးရာမဲ့ပြီး အသက်မွေးရခြင်းမှာ
မတတ်နိုင်သဖြင့် အစိုးရနေသော ယုတ်ညံ့
သူတို့ကို စားကြကုန်လတ္တံ့။

အိပ်မက်-၁၆။

မင်းကြီးအမေး။

။အရှင်ဘုရား၊ ဆိတ်တို့သည် (ကျား)သစ်
တို့ကို လိုက်ဖမ်း၍ ကြွပ်ကြွပ်ဝါးစားသဖြင့်
(ကျား)သစ်တို့သည် ဆိတ်တို့ကို အဝေးမှ
မြင်လျှင် ထွက်ပြေးပုန်းရှောင်ကြသည်ကို
မြင်မကွံပါသည်။

ဘုရားရှင်အဖြေ။

။မင်းကြီး၊ ဤအိပ်မက်ခြင်း၏ အကျိုးသည်
လည်း နောင်အခါ တရားမစောင့်သော မင်းတို့
လက်ထက်၌သာ ဖြစ်လတ္တံ့။

ထိုအခါ မင်းနှင့် အကျွမ်းဝင်သော
အမျိုးယုတ် လူမိုက်တို့သည် အစိုးရကြသဖြင့်
အမျိုးမြတ် လူကောင်းတို့သည် မထင်ရှားဘဲ
ဆင်းရဲကုန်လတ္တံ့။

အောင်မြတ်ဦး

အမျိုးယုတ် လူမိုက်တို့သည် အမျိုး
မြတ် လူကောင်းတို့ကို ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်ပြီး
ဥစ္စာတို့ကို အဓမ္မသိမ်းကျုံး ယူကုန်လတ္တံ့။

အမျိုးမြတ်သူတို့သည် အမျိုးယုတ်
တို့ကို မြင်လျှင် တိမ်းရှောင် ပုန်းအောင်း
နေကြကုန်လတ္တံ့။

ဤတွင် ကောသလမင်းကြီး မြင်မက်သည့် အိပ်မက် နိမိတ်
(၁၆)ချက်အား ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ အဓိပ္ပာယ်ကောက် ဖြေကြားသည့်
ဖြေကြားချက်များ ပြီးဆုံးလေသည်။

နိပါတ်တော်လာ နိမိတ်ကောက်ယူပုံများ

နိမိတ်ကောက်ယူမှု ပညာစွမ်းသည် ရှေးရိုးစဉ်လာ ပညာရပ် တစ်ခုဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်လက်ထက်တွင် ထင်ရှားသည့် ကောသလ အိပ်မက် (၁၆)ချက်သည် ဗုဒ္ဓ၏ အိပ်မက် နိမိတ် ဖြေကြားချက် များပင်တည်း။

သမိုင်းကို ပြန်ကြည့်လျှင် နိမိတ်ကောက်ပညာရပ်သည် ဗုဒ္ဓ မပွင့်မီ ကတည်းက စဉ်ဆက်မပြတ် အသုံးပြုခဲ့သည့် ပညာစွမ်းဟု ယူဆရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဗုဒ္ဓ၏ ဖြစ်တော်ပေါင်းဟု ဆိုရမည့် (၅၅၀)နိပါတ်တော်တွင်လည်း ဖြစ်စဉ်အိပ်မက်များကို ကောက်ယူဟောပြုသည့် ဇာတ်ဝတ္ထုများကို တွေ့ရသည်။

ယင်းဇာတ်ဝတ္ထုများအနက် ထင်ရှားသည့် ဇာတ်ဝတ္ထုနှစ်ခုကို သာဓကအဖြစ် ပြလိုသည်။

(က) မဟာသုပိနဇာတ်တော်လာ အိပ်မက် နိမိတ်ကောက်ပုံ

ဗာရာဏသီပြည်ရှင် ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး အုပ်ချုပ် စိုးစံစဉ် ကာလက ဖြစ်သည်။

တစ်ညသော သန်းခေါင်ယံ အချိန်တွင် ဗာရာဏသီပြည်ကို အစိုးရသော ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးသည် အိပ်မက်မြင်မက်၏။ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး မြင်မက်သည့် အိပ်မက်သည် ကောသလမင်းကြီးမြင်မက်သည့် အိပ်မက်နယ် (၁၆)ချက်ပင် ဖြစ်သည်။

ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးသည် အိပ်မက် အဆုံးတွင် လန်နီး၏။ အိပ်မက်ကြီးများသည် ထူးဆန်းလှ၏။ ယင်းသမို ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးသည် ပညာရှိများဖြစ်သည့် ပုဏ္ဏားများကို ရှေ့တော်သို့ ခစားဝင်စေ၏။

ပုဏ္ဏားပညာရှိများ ရောက်လျှင် ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးက ထူးဆန်းသော အိပ်မက်(၁၆)ချက်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကောက်ယူရန် မိန့်ကြား၏။

ထိုအခါ ပုဏ္ဏားတို့က-

“အရှင်မင်းကြီး၊ အရှင်မင်းကြီး မြင်မက်သော အိပ်မက်တို့သည် များပြားလှ၏။ သို့သော် ထိုအိပ်မက်၏ နိမိတ်ကို ကောက်ယူဟောရသော် မများလှ၊ အိပ်မက်နိမိတ်အစစ်အနှစ်သည် မင်း၊ မိဖုရား၊ တိုင်းပြည်နှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်ဟု ငိုရမည်”

ထိုအခါ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး ပို၍ စိုးရိမ်သွား၏။ “မည်သု သက်ဆိုင်သနည်း”ဟု မေး၏။

“မှန်လှပါ၊ ဘုန်းတော်ကြီးမြတ်လှသော အရှင်၊ ဤအိပ်မက်များ၏ အနစ်သဘောကို စစ်ကြောဟောရမည်ဆိုလျှင် နိမိတ်၏ သဘောအရ မင်း၊ မိဖုရား၊ တိုင်းပြည်အတွက် အန္တရာယ် လွန်စွာ ကြီးမားလှပါသည်” ဟု လျှောက်၏။

မင်းကြီးက “သည် အန္တရာယ် ပျက်စေခြင်းငှာ မည်သို့ ယတြာပြုရလျှင် ကောင်းမည်နည်း” ဟု မေး၏။

ပုဏ္ဏားတို့က-

“မှန်လှပါ အရှင်မင်းကြီး၊ ဤအန္တရာယ်လွတ်ကင်းရန် အလိုငှာ တစ်ခုတည်းသော ယတြာသည် ယဇ်ပူဇော်ခြင်းသာ ရှိပေသည်” ဟု လျှောက်၏။

ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးသည် မိမိနှင့် မိဖုရား၊ တိုင်းပြည်၏ အန္တရာယ်ဟု ဆိုလာသဖြင့် လွန်စွာစိုးရိမ်ကာ အန္တရာယ် ပြေပျောက်စေခြင်း အလိုငှာ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းအမှုကို အမြန်ဆုံးပြုရန် အမိန့်ထုတ်၏။ ထိုအခါ မင်း၏ အမိန့်အတိုင်း ယဇ်ပူဇော်ပွဲပြုလုပ်ရန် အမြန်ဆုံး စီစဉ်ကြ၏။

•••

တစ်ညသ၌ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းပြုရန် လျှောက်ထားသည့် ပုဏ္ဏားပညာရှိ၏ နေအိမ်သို့ ၎င်းပုဏ္ဏား၏ တပည့်ဖြစ်သည့် လုလင်တစ်ဦး ရောက်လာ၏။

“ဘာအကြောင်းရှိသလဲ တပည့်”

ဟု ဆရာပုဏ္ဏားက မေး၏။

တပည့်လုလင်က “ဆရာအား မေးမြန်းစရာ အကြောင်း တစ်ခု ရှိလို့ပါ” ဟု ဆို၏။

ပုဏ္ဏား ဆရာက-

“ဘာများလဲ တပည့်”

“ဆရာသခင်၊ ဆရာသခင်သည် ကျွန်ုပ်တို့အား ပညာရေး နိ. သောက်စို့ခွင့်ပေးပြီး ပညာသင်စဉ်အခါက နက္ခတ်အမြင်၊ ဗေဒင် ပညာရှင်တို့၌ သူတစ်ဦးကိုသတ်၍ သူတစ်ဦးကို ချမ်းသာခြင်းပြုသည် တို့သည် မရှိဟု ဆိုခဲ့၏။ ယခုကား အဘယ့်ကြောင့် သတ္တဝါများ အသက်ကို သတ်ပြီး ယစ်ပူဇော်ရန် နိမိတ်ကောက် ဟောပါသနည်း”

ဟု ဆို၏။

ပုဏ္ဏားဆရာက-

“ဤနည်းဖြင့် ငါတို့ ဥစ္စာများစွာ ရမည်၊ သင်သည် မင်း၏ ဥစ္စာကို စောင့်လိုသလော”

ဟု ဖြေလည်း ဖြေ၏။ မေးလည်း မေး၏။

လုလင်သည် မည်သို့မျှ မဖြေပါ။ နှုတ်ဆိတ်လျက် ဆရာပုဏ္ဏား အနားမှ ခွာ၏။ မင်းဥယျာဉ်သို့ ထွက်၏။

သတ္တဝါအများ၏ အသက်ကို ကယ်တင်ရန် နည်းလမ်း ရှာ၏။

ထိုစဉ် ဟိမဝန္တာနေ ဘုရားအလောင်း ဈာန်ရ ရသေ့သည် ထိုအကြောင်းကို သိသဖြင့် လုလင်နှင့် သတ္တဝါတို့၏ အသက်ကို ကယ်ရန် အလိုငှာ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် မင်းဥယျာဉ်သို့ လာ၏။

မင်္ဂလာ ကျောက်ဖျာ၌ နေ၏။

လုလင်လည်း ဈာန်ပျံ့ရသေ့ ကျောက်ဖျာထက်တွင် နားနေသည့်
ကို တွေ့လျှင် ရို.ကျိုးစွာ သွားတွေ့၏။

ယဇ်ပူဇော်ခြင်းအကြောင်းကို ပြောရင်း-

“မှန်လှပါ။ မင်းကြီးအား ပုဏ္ဏားတို့ နိမိတ်ကောက် လျှောက်
တင်ချက်သည် တံစိုးလက်ဆောင်လိုသဖြင့် လိဆယ်ပြောဆို
ခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါတို့ သေမင်းတံခါးဝသို့
ရောက်ခဲ့ကြ၏။ အရှင်ဘုရား ကယ်တင်ပါ” ဟုလျှောက်၏။

“ကောင်းပြီ၊ ငါ သတ္တဝါတို့ သေဘေးမှ လွတ်စေခြင်းငှာ
အမှန်ကို ဟောကောက်ပြမည်”

ဟု မိန့်လျှင် လုလင်သည် ဝမ်းသာစွာဖြင့် “မှန်လှပါ အရှင်
ဘုရား၊ ဤကျောက်ဖျာထက်မှ စောင့်လင့်ပါ” ဟု ဆိုပြီး မင်းကြီးထံ
သို့ ဝင်၏။ မင်းထံသို့ ရောက်လျှင်-

“မှန်လှပါ။ ဘုန်းတော်ကြီးမြတ်လှသော အရှင်မင်းကြီး၊
အရှင်မင်းကြီး၏ အိပ်မက် နိမိတ်ကို ကောင်းစွာ တိကျ ဟောပြနိုင်သည့်
ဈာန်ပျံ့ရသေ့တစ်ပါး မင်းဥယျာဉ်သို့ ရောက်နေပါသည်။ အရှင်မင်းကြီး
မေးလှည့်ပါ” ဟု ဆို၏။

ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးသည် ချက်ချင်း ဥယျာဉ်တော်သို့ ကြွချီခဲ့၏။
ဈာန်ပျံ့ရသေ့ရှေ့သို့ ရောက်လျှင် လက်ဆယ်ဖြာ ဦးထိပ် မိုးပြီး
“မှန်လှပါ။ ကျွန်ုပ် မြင်မက်သည့် အိပ်မက် (၁၆)ချက်ကို နိမိတ်ကောက်
ဟောတော်မူပါ” ဟု လျှောက်၏။

ဈာန်ပျံ့ရသောကလည်း ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး မြင်မက်သည့် အိပ်မက် (၁၆)ချက်ကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ နိမိတ်ကောက် ဟောခဲ့သကဲ့သို့ တစ်ခုချင်း နိမိတ်ကောက်ကာ ဟောပြု၏။

အိပ်မက် (၁၆)ချက်ဆုံးလျှင် ဤသို့ မိန့်၏။

“အရှင်မင်းကြီး၊ အရှင်မင်းကြီးသည် အိပ်မက်များနှင့် နိမိတ်ကို သိပေပြီ။ ဤအိပ်မက်များ၏ နိမိတ်ခွန်ကို ဆိုလျှင် မင်းနှင့်တကွ မိဖုရား၊ တိုင်းပြည်အတွက် အန္တရာယ်မရှိ၊ နောင်အခါမှသာ ဖြစ်မည့် ကိစ္စဖြစ်သဖြင့် စိုးနောင်ဗျာပါလည်း မဖြစ်သင့်၊ မင်းကြီး အပြုအမူ များကြောင့် ဥပဒ်ဖြစ်နိုင်၏။ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းကိုလည်း မပြုသင့်”

ယင်းသို့ ဈာန်ပျံ့ရသောအိပ်မက် နိမိတ်ကောက် ဟောပြုချက်ကို ကြားလျှင် ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး ဝမ်းမြောက်လေ၏။ သတ္တဝါအပေါင်း အား အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်စေ၏။

ဈာန်ပျံ့ရသောသည် မင်းအား အိပ်မက် နိမိတ်ကောက်ဟောပြီး ကောင်းကင်မှပင် ဟိမဝန္တာသို့ ပြန်လေ၏။

မင်းလည်း ဈာန်ပျံ့ရသော၏ အဆုံးအမ၌ တည်ကာ အသက် ထက်ဆုံး ကောင်းမှုပြုသတည်း။

(ခ) ဣန္ဒကလိင်္ဂဇာတ်လာ နိမိတ်ကောက်ပုံ

ကလိင်္ဂတိုင်း၊ ဒန္တပူရမြို့၌ “ကလိင်္ဂမင်း” မင်းပြု၏။
အဿကတိုင်း၊ ပါဒုလိမြို့၌ ‘အဿကမင်း’ မင်းပြုလေ၏။

ကလိဂ်မင်းသည် စစ်သည်ဗိုလ်ပါ ပြည့်စုံ၏။ အတိုင်းတိုင်း အပြည်ပြည်ကို စစ်ထိုးရန် ဆိုသော်လည်း စစ်ပြိုင်စစ်ထိုးမည့်သူမရှိ။

ထို့ကြောင့် ကလိဂ်မင်းသည် သူ၏ သမီးလေးယောက်ကို အစောင့်အကြပ် အထပ်ထပ်ခြံရံလျက် ဓမ္မဒိပ်ဋ္ဌ လှည့်လည်စေကာ “ဤသမီးများကို ယူလိုသူသည် ထိုမင်းနှင့် စစ်ထိုးရမည်” ဟု ဆိုစေ၏။

ရောက်ရာအရပ်တိုင်းတွင် ကလိဂ်မင်းကို ကြောက်ကြသဖြင့် မြို့တွင်းသို့ ဝင်ခွင့်မပေး။ လက်ဆောင်ပဏ္ဏာများကိုသာ ပေးပို့၏။ ဤကဲ့သို့ပင် အဿကမင်းသည် အများသူငါတို့နှယ် မြို့တံခါးကို ပိတ်စေ၏။ လက်ဆောင်ပို့စေ၏။

သို့သော် အသောကမင်း၏ ပညာရှိအမတ် ‘နန္ဒိသေန’သည် မြို့တံခါးကို မပိတ်။ မင်းသမီးတို့ကို ခေါ်ကာ မြို့တွင်းသို့ ဝင်၏။ အဿက မင်း၏ ရှေ့သို့ရောက်လျှင်-

“အရှင်မင်းကြီး၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကလိဂ်မင်းနှင့် စစ်ထိုးကြအံ့” ဟု ဆိုပြီး မင်းသမီးတို့ကို အဿကမင်းအား ပေး၏။

မင်းသမီးများ၏ အခြံအရံများ ကလိဂ်တိုင်းသို့ ပြန်သွား ကြပြီး ကလိဂ်မင်းအား အကျိုးအကြောင်းကို ပြော၏။

ကလိဂ်မင်းသည် စစ်သည် ဗိုလ်ပါများနှင့် စစ်ထွက်၏။

ပညာရှိ နန္ဒိသေနအမတ်သည် ကလိဂ်မင်းအား ‘မင်းနှစ်ပါးတို့၏ နိုင်ငံနှစ်ခုကြား၌သာ စစ်ထိုးမည်’ ဟု အမှာပို့၏။

ထိုအခါ မင်းနှစ်ပါးတို့သည် မိမိပိုင် နိုင်ငံအပိုင်းအခြား
အတွင်းတွင် ရှိနေကြ၏။

ထိုအချိန် ဘုရားလောင်းရသေ့သည် ထိုမင်းနှစ်ပါးကြားရှိ
တိုင်းကြားတွင် နေ၏။

တစ်နေ့ ဘုရားလောင်းရသေ့ထံသို့ ကလိဂ်မင်း သွား၏။
စစ်ထိုးခြင်း အကြောင်းကို လျှောက်၏။

“ဘယ်မင်း အောင်မည်နည်း”ဟု မေး၏။

ဘုရားအလောင်းသည် ထိုအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မိမိအထံသို့
လာရောက် စေားသည့်သိကြားမင်းအား မေးလေ၏။ နောက်တစ်နေ့
ဘုရားအလောင်းထံသို့ ကလိဂ်မင်း ရောက်လာလျှင်-

“သင်အောင်၍ အဿကမင်း ရှုံးမည်”ဟု ဆို၏။

ကလိဂ်မင်းသည် “ငါအောင်ပြီ”ဟုကြွေးကြော်၍ ဝမ်းသာအားရ
ပြန်လေ၏။

ထိုစကားနှင့် ပတ်သက်၍ နန္ဒိသေနကြားလေလျှင် ဘုရား
အလောင်း ထံသို့ သွား၏။

“အရှင်ဘုရား၊ အောင်မည့်မင်းနှင့် ရှုံးမည့်မင်းတို့၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်
များသည် အဘယ်သို့ ရှိမည်နည်း”ဟု မေးလေ၏။

ဘုရားအလောင်းက-

“မှတ်လော့၊ အောင်မည့်မင်း၏ အစောင့်နတ်သည် ဥသဘဖြူ
ဖြစ်၍ ရှုံးမည့်မင်း၏ အစောင့်နတ်သည် ဥသဘနက် ဖြစ်၏။
ထိုနတ်နှစ်ဦးတို့ အောင်ခြင်း ရှုံးခြင်းကို ပြုကြမည်”ဟု ဆိုလေ၏။

သို့ဖြင့် စစ်ထိုးခြင်း စသော် မင်းနှစ်ပါးသည် မြင်းကိုယ်စီနှင့် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ချဉ်းကပ်ကြ၏။

ထိုအတူ မင်းနှစ်ပါး၏ အစောင့်နတ်တို့သည်လည်း အများကို မြင်စေလျက် ဥသဘများအသွင်ဖြင့် မင်းနှစ်ပါး၏ ရှေ့မှ စစ်ထိုးကြလေ၏။

ထိုအခါ အဿကမင်း၏ ပညာရှိအမတ် နန္ဒိသေနက မင်း၏ အပါးသို့ လျင်မြန်စွာ ချဉ်းကပ်ပြီး ဤသို့ ဆို၏။

“အရှင်မင်းကြီး ပုဗ္ဗနိမိတ်အရ အကျွန်ုပ်တို့၏ အစောင့်နတ်သည် ဥသဘနက် ချဉ်းကပ်မည်၊ ဥသဘနက် သေရမည်၊ ထို့ကြောင့် အရှင်မင်းကြီးသည် သိန္ဓောမြင်း၏ နံဘေး၌ လက်ဝဲလက်ကို မြဲစွာ ဖက်ကိုင်၍ လျင်မြန်စွာ ကလိဂ်မင်း၏ အစောင့်နတ် ဥသဘဖြူအား လှံဖြင့် ထိုးလော့၊ ဥသဘတို့၏ အောင်ခြင်း ရှုံးခြင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ အောင်ခြင်း ရှုံးခြင်း အထိမ်းအမှတ် ဖြစ်သည်”

ဟု ဆို၏။ အဿကမင်းက-

“ကောင်းပြီ အမတ်ကြီး၊ ကျွန်ုပ် အောင်အောင် ကြိုးစားမည်”

ဟု ဆို၏။ ထို့နောက် အဿကမင်းသည် အမတ်ကြီး နန္ဒိသေန ပြောဆိုမှာကြားသည့်အတိုင်း လေကဲ့သို့ လျင်သောအဟုန်ဖြင့် ကလိဂ်မင်း၏ အစောင့်နတ် ဥသဘဖြူကို လှံနှင့် ထိုးလေ၏။

အဿကမင်း၏ လှံချက် ဥသဘဖြူကို ထိလေသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ပညာရှိအမတ်ကြီး နန္ဒိသေနနှင့်တကွ သူရဲတစ်ထောင်တို့သည် လှံတစ်ထောင်နှင့် ထိုနေရာသို့ပင် လှံနှင့်ပစ်ကာ ထိုးကြ၏။

ပြင်းထန်များပြားလှသော လှံချက်များကြောင့် ဥဿဘဖြူသည်
ထိုနေရာ၌ပင် လဲသလို အစောင့်နတ်လည်း ထိုနေရာ၌ပင် မြေတွင်
တုံးလုံးဘုန်းဘုန်းကျကာ လဲသေလေ၏။

ထိုအခါ အဿကမင်း၏ စစ်သည်များနှင့် အမတ်ပညာရှိ
နန္ဒိသေနသည် အောင်ပြီ အောင်ပြီဟု အောင်စည် အောင်မောင်း
တီးသလို ကျယ်လောင်စွာ အော်ပြီး လျှပ်တစ်ပြက် ထိုးစစ်ဆင်
တိုက်လေ၏။

ကလိင်္ဂမင်းနှင့်တကွ စစ်သည်များသည် အောင်မည်ဟု ယုံကြည်
ပြီး ဇွဲလုံ့လ နည်းကြသူများ ဖြစ်သလို တစ်ဖက်မှ ထိုးစစ်ဆင်လာသော
အခါ မယှဉ်သာဘဲ စစ်ရှုံး၍ ပြေးရလေသတည်း။

နိမိတ် တဘောင် စနည်းအဖွင့်
(နိမိတ်၊ တဘောင်တို့ သဘော)

နိမိတ်၊ တဘောင်၊ စနည်း စသည် ပညာစွမ်းများသည် ရှေးအတိတေကတည်းက ပေါ်ခဲ့သည် ဖြစ်၏။ ကျွန်တော်တို့ ရှိသေ မြတ်နိုး ရှိခိုးကော်ရော်နေကြသည့် သုံးလူ့ထွဋ်ထား မြတ်စွာ ဘုရားသည်ပင် အတိတ်၊ နိမိတ်၏ ပညာစွမ်းကို အံ့မခန်း ရှိခဲ့သည်။

ကောသလမင်းကြီး၏ (၁၆)ချက် အိပ်မက်နိမိတ်ကို ဖြေခဲ့ ခြင်းကပင် သာဓက ဖြစ်သည်။

ထိုအတူ စာရေးသူနှင့်တကွ စာဖတ်သူ ပြည်သူအများနားလည် ထားသင့်သည့်အချက်တစ်ခုကား စာရေးသူတို့၏ တိုင်းပြည်တည်ရာ ကျွန်းကြီးကလည်း ဇမ္ဗူဒီပါ လက်ယာတောင်ကျွန်း နိမိတ်ထွန်းသည့် ကျွန်း ဖြစ်၏။

ယင်းသမိုလည်း စာရေးသူတို့ လူမျိုးများအနေနှင့် နိမိတ်
တဘောင် ကိစ္စကို “ခေတ်နောက်ကျနေပြီ၊ အသုံးမစင်တော့” ဟု
မယူဆစေချင်ပါ။ ယင်းပညာသည် တကယ်လေ့လာလျှင် လိုက်နာ
ကျင့်သုံးလျှင် ဘဝ တိုးတက်အောင်မြင်ရေးအတွက် လွန်စွာအကျိုးရှိ
မည်ပင် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် နိမိတ်၊ တဘောင် ပညာစွမ်းနှင့် ပတ်သက်၍
လေ့လာသူများ သိသာနိုင်ရန် တင်ပြလိုသည်။

အတိတ်၊
နိမိတ်၊

တဘောင် စသည်ဖြင့် ခေါ်နေသော်လည်း ကွဲပြားမှု ရှိသည်။
ဝေါဟာရ ကွဲသလို အဓိပ္ပာယ်လည်း ကွဲပြားပေသည်။ အတိတ်၊
နိမိတ်၊ တဘောင်နှင့် ပတ်သက်၍ ရွှေ့နန်းတော် အစဉ် အဆက်
လက်သုံးပြုခဲ့ကြသည့်-

- (၁) ဂြဟာတိတ္ထိကျမ်း
- (၂) မင်္ဂလာသရဖူကျမ်း

စသည့် ကျမ်းများ၏ ကျမ်းရင်း အဆိုအရ ဆိုမူ-

(၁) အတိတ်

အတိတ်ဆိုသည်မှာ ဖြစ်ခဲ့ပြီးသည့် ‘အတိတ်’ အတိတ်မှ
ရရှိသော ထူးခြားသည့် အချက်အလက်များကို ကောက်ယူတွက်
ဆခြင်း၊

(၂) နိမိတ်

နိမိတ်ဆိုသည်မှာ နောင်လာလတ္တံ့သော ကာလ အနာဂတ်တွင် ဖြစ်ပျက်မည်ကို ပြသော၊ အကြောင်းအရာကို ဆောင်ယူသော ကိစ္စများကို ကောက်ယူခြင်း။

(၃) စနည်း

စနည်းဆိုသည်မှာ ကိစ္စရပ်အတွက် မည်သို့ရှိမည်ကို သိလို ကောက်ယူလိုလျှင် ကာလ၊ အကာလ၊ အခါမရွေး၊ သက်ရှိ သက်မဲ့တို့ထံမှ ရရှိသော၊ ကြားရသော အသံ စသည်တို့ကို ကောက်ယူခြင်း။

(၄) ဘဝေါ

ဘဝေါ ဆိုသည်မှာ ဘုရားပုထိုးတို့မှ ရောင်ခြည်လွှတ်ခြင်း၊ ချွေးထွက်ခြင်း၊ မျက်ရည်ယိုခြင်း၊ ကျောင်း၊ ဧရပ်ပြာသား ဆိုသည်တို့ ဌိ မိုးကြိုးထိခြင်း၊ လ၊တွင် ကြယ်ဖောက်ခြင်း၊ ဝင်ခြင်း၊ ကြယ် စသည်တို့မှ အခိုးအငွေ့ထွက်ခြင်း စသည်တို့ကို ကောက်ယူခြင်း။

(၅) တဘောင်

တဘောင်ဆိုသည်မှာ ရှေး၌ ဖြစ်လတ္တံ့သည်တို့ကို တေးသီချင်း များဖြင့် ကောက်ယူခြင်း၊ ပြောဆိုသုံးနှုန်းကြသည့်စကားများကို ကောက်ယူတွက်ဆခြင်း-

ဟုဖွင့်ဆိုပြုထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ယင်းသို့ အတိတ်၊ နိမိတ်၊ တဘောင် စသည်ဖြင့် (၅)မျိုး (၅)စားရှိသော်လည်း ကောက်ယူသူများသည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မတူညီကြချေ။

စာရေးသူ ရေးသားပြီး မဟာမြိုင်ဝိုင်းတော်သာများ ထုတ်ဝေ
 ခဲ့သည့် “အယူတော်မင်္ဂလာ” စာအုပ်တွင်ပါသည့် အယူတော်
 မင်္ဂလာဦးနိကမူ (၅)မျိုးရှိသော်လည်း “တဘောင်”ကို အဓိက
 ထားခဲ့၏။ တေး၊ လင်္ကာ၊ စကား စသည်တို့ကို အားထားကောက်ယူ
 ခဲ့သည်ကို တွေ့ရ၏။

မွန်ပညာရှိ မင်းကံစီသည်လည်း “တဘောင်”ကို အားထား
 ကောက်ယူသည်ကို တွေ့ရ၏။

သို့သော် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ -ကောသလအိပ်မက် (၁၆)ချက်
 ဖြေဆိုစဉ်နှင့် ငါးရာ ငါးဆယ်ပါ မဟာသုပိန ဇာတ်နှင့် စူဠကလိင်္ဂ
 ဇာတ်တို့မှ ဖြေဆိုပုံများကို ကြည့်လျှင်မူ “နမိတ်နှင့် ပုဗ္ဗနိမိတ်များကို
 ဦးစားပေးကောက်ယူကြသည်ကို တွေ့ရ၏။

မည်သို့ဆိုစေ ထိုပညာရပ်သည် အံ့ဩဘနန်း အစွမ်းထက်လှ
 သည်ကိုကား ကျွန်ုပ်တို့ မမေ့အပ်ပေ။

ပညာရှိများ အတိတ် နိမိတ်ကောက်ယူပုံ

အတိတ်နိမိတ်များနှင့်ပတ်သက်၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားဖြစ်မည့် အခါ၌ မယ်တော်မာယာမြင်မက်သော အိပ်မက်များရှိ၏။ သိကြားမင်း ပဏ္ဍိကမ္မလာ ကျောက်ဖျာဟင်းမာခြင်း နိမိတ်များ ရှိခဲ့သလို သားကော် ဇာလီနှင့် သမီးတော် ကဏ္ဍာဇိန်တို့ကို ဝေဿန္တရာမင်းကြီး ဇူဇကာပုဏ္ဏားအား ပေးလှူခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ မယ်တော် မဒ္ဒိဒေဝီ မြင်မက်သော အိပ်မက် နိမိတ်များ ရှိခဲ့သည်။

နိမိတ်များနှင့်တကွ ကောင်းသော နိမိတ်ရှိသလို မကောင်းသော နိမိတ်လည်း ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် အတိတ် နိမိတ်နှင့် ပတ်သက်၍ ခေတ်နောက်ကျလွန်း၍ အယူသည်းလွန်းသည်ဟု ဝေဖန်မှု မစောသင့်ပေ။ ယင်းအကြောင်း

နှင့် ပတ်သက်၍ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသည့် “လောက
သစ္စံ နသစ္စံ” ဆိုသော ပုဒ်ကို ဆင်ခြင်ရမည် ဖြစ်၏။

ထို့အပြင် “ဆီးဘန်နီဆရာတော်” ကလည်း-

“ပေါက်ပင်ကိုင်းညှိတ်၊ ဗျိုင်းနီမိတ်ကြောင့်၊ ဖိုလ်ဟိတ်ဇာတ်ကား
စပ်ဆိုရှာသော်၊ သတ္တဝါဘူတ၊ ချင်မူလ ဟု စပ်ဆိုခဲ့သည်လည်း
လေ့လာတွေ့ရသည်။

အဓိပ္ပာယ်ကို ဆိုမူ “ပေါက်ပင် ကိုင်းလှုပ်ရခြင်းသည် ဗျိုင်းနား
သောကြောင့်” ဖြစ်၏။

အကျိုးအကြောင်းကို ဆက်ယူသော်-

“ဘုဇ နဂါး စနေနံသည် ဒုက္ခပေးတော့မည် ဖြစ်ကြောင်း” ဟု
အဓိပ္ပာယ် ရလေသည်။

ထိုက အကြောင်း၏ နိမိတ်ပင်တည်း။

ကုန်းဘောင်ခေတ်အကြောင်းကို ဖွင့်ဆိုပြထားသည့် “ကုန်းဘောင်
ခေတ် မဟာရာဇဝင်တော်ကြီး” ကို လေ့လာကြည့်လျှင် ကနောင်
မင်းသားကြီး လုပ်ကြံခံရခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ နိမိတ်တစ်ခု ရှိကြောင်း
တွေ့ရ၏။

အကြောင်းကို ဆိုသော်-

ရတနာပုံနေပြည်တော်၏ အရှင်ဘဝရှင် မင်းတရားကြီးတွင်
ညီတော်တစ်ပါးရှိလေ၏။ ကနောင်မင်းသားကြီးဟုအမည်တွင်သည့်
“အိမ်ရှေ့မင်း ဦးကောက်” ဖြစ်သတည်း။

တစ်နေ့သ၌ ကနောင်မင်းသားကြီးသည် နောက်လိုက်
ကိုယ်ရံတော် ပညာရှိများနှင့် လွှတ်တော်သို့ လာရာ ချောင်းကို
ဖြတ်အကူး ကနောင်မင်းသားကြီး၏ ဘောင်းတော် ကျွတ်ကျခဲ့၏။

ထိုအခါ ပညာရှိများသည် ကနောင်မင်းသားကြီးအား-

“မှန်လှပါ၊ အိမ်ရှေ့မင်းအရှင်၊ ဘောင်းတော်ကျွတ်ကျခြင်း
နိမိတ်သည် မကောင်းပါ။ သို့ကြောင့် ရှေ့သို့ ခရီးဆက်ရန်
မသင့်ပါ”

ဟု တင်လျှောက်ကြ၏။

သို့သော် ကနောင်မင်းသားကြီးက နာယူတော်မူခြင်း မရှိ။
လွှတ်တော်သို့ ခရီးဆက်ခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် မြင်ကွန်းသားတို့
လုပ်ကြံခြင်းကို ခံရသည်ဟု ဖတ်ရှုလေ့လာရသည်။

ဤကဲ့သို့ပင် အလောင်းမင်းတရားကြီးလက်ထက် မွန်တလိုင်
တို့ကို လုပ်ကြံသောအခါ မောင်တော်ရှေ့သို့ ထန်းပင်လဲကျသည်ကို
ပညာရှိများက ဤသို့ နိမိတ်ဖတ်ကြ၏။

“ထန်းစနေနံ့၊ တလိုင်(မွန်) စနေနံ့ ဖြစ်၍ ‘ထန်း’ဆိုသော
‘စနေနံ့’သည် အရှင်ဘုရား ခြေတော်ရင်းသို့ ဝပ်စင်းရမည်’ဟု
နိမိတ်ခံသလို အလောင်းမင်းတရားသည် တလိုင်(မွန်)တို့ကို
အောင်ခဲ့၏။

ဤကဲ့သို့ပင် အလောင်းမင်းတရား ယိုးဒယားသို့ ချီစဉ်
“မျက်ရည်ကိုသုတ်လို့ နောက်ဆုတ်ပြန်”ဟူသည့် ရတနာ သိမ်တွင်

သားသည် မိခင်၏ သီချင်းနှင့်အတူ အလောင်းမင်းတရား
 နတ်ရွာစံသဖြင့် အလောင်းတော်ကို သားတော်ကြီး သယံကာ
 ပြန်ခဲ့ရသည်မှာလည်း နိမိတ်ပင်တည်း။

ထို့အတူ အလောင်းမင်းတရား ယိုးဒယားသို့ ချီစဉ် 'စိန္တ ကျော်
 သူ' စပ်ဆိုခဲ့သော 'လွပျဉ်သားနှင့် ဆောက်ထားနန်းတော် စံမပျော်ပြီ'
 ဟူသော ရတုသည်လည်း နိမိတ်တစ်ခုဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား
 လှပေသည်။

• • •

အနော်ရထာ ဖားဖို့၊ ဖားမနှင့် နိုမိတ်ကောက်ပုံ

အတိတ်၊ နိုမိတ်၊ တဘောင်ယူပုံ အမျိုးမျိုးရှိခဲ့ကြသလို မြန်မာ
ရာဇဝင်ကို လေ့လာကြည့်လျှင် ပထမ မြန်မာနိုင်ငံတော်ကို တည်ထောင်
သည့် အနော်ရထာမင်းစော၏ လက်ထက် ပုဂံကောင်းစားစဉ် အခါက
လည်း ပညာရှိ ပုဏ္ဏားဖြူ၊ ပုဏ္ဏားညို (ဟူးရားဖြူ၊ ဟူးရားညိုဟု
လည်း သုံးကြ၏) တို့က မင်္ဂလာအခါပေးခြင်း၊ အတိတ်ကောက်ခြင်း၊
နိုမိတ်ဖတ်ကြားခြင်းများပြုခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရလေသည်။

ယခုတင်ပြမည့်အကြောင်းသည် အနော်ရထာမင်းစောလက်ထက်
ထင်ရှားသည့် နိုမိတ်ကောက်ယူပုံ ဖြစ်လေသည်။

အကြောင်းအပြည့်အစုံက ဤသို့ ဖြစ်သည်။

တစ်နေ့သ၌ ပုဂံပြည်ရှင် ပထမနိုင်ငံတော်၏ ဗိသုကာကြီး အနော်ရထာမင်းစောသည် ကိုးခရိုင်ကိုတည်၍ ပြီးသဖြင့် နေပြည်တော် ပုဂံသို့ ပြန်ခဲ့ပုံ ဖြစ်လေသည်။

ယင်းသို့ အပြန်ခရီးတွင် အနော်ရထာမင်းစောသည် နောက်လိုက် ဗိုလ်ပါများနှင့် ခရီးကွန်းထောက် ချနေလေ၏။

ထိုစဉ် ကျယ်လောင်ဆူညံသော ဖားအော်သံကို ကြားရလေ၏။ ထိုဖားအော်သံသည် ထူခြားလှသည်ဟု အနော်ရထာမင်းကြီး ဆင်ခြင်မိ၏။ ယင်းသို့ ဆင်ခြင်မိသည်နှင့်အတူ အပါးတော်ပါ ပညာရှိ ဟူးရားဖြူ ဟူးရားညိုတို့အား ခေါ်ယူကာ ဖားအော်သံ၌ အကြောင်းကို မေးလေ၏။

သီညီအခါ ဟူးရားဖြူ၊ ဟူးရားညိုတို့က-

“မှန်လှပါ၊ ဘုန်းတော်ကြီးမြတ်လှသော အရှင်မင်းကြီး၊ ဤ ဖားအော်သံသည် သာမန် မဟုတ်ပါ။ ဖားဖိုသေသဖြင့် ‘ဖားမ လင်ကောင်ကို ပိုးကာ ငိုခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်’

ဟု လျှောက်လေ၏။

“ဒါဆို မြေကိုတူးပြီး ကြည့်စေ”

ဟု အနော်ရထာမင်းစောက အမိန့်ပေး၏။

ယင်းသို့ အနော်ရထာမင်းစောက အမိန့်ပေးလိုက်လေလျှင် စစ်သည်များသည် အနော်ရထာမင်းစော၏ အမိန့်အတိုင်း ဖားအော် သံ ကြားရသည့်နေရာမှ မြေကြီးကို တူးဆွ၍ ကြည့်ရာ ပညာရှိ ဟူးရားဖြူ၊ ဟူးရားညိုတို့ ဟောကြားသည့်အတိုင်း မြေကျင်းထဲ၌

ဖားမသည် ဖားသေလင်ကို ကျောတွင်ပိုး၍ အော်မြည်နေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။

ယင်းသို့ ဖားမလည်း ဖားသေလင်သည်ကို ကျောပိုးလျက် အော်မြည်နေသည်ကို တွေ့ရလေလျှင် လွန်စွာ အံ့သြသွားပြီး-

“အင်း၊ ဒီအဖြစ်ဟာ လွန်စွာထူးဆန်း၍ အံ့ဖွယ်ကောင်းသော အဖြစ်သာ ဖြစ်၏။ မည်သို့သော နိမိတ်မျိုးများလဲ ပညာရှိကြီး များတို့။”

ဟု မေးလိုက်လေလျှင် ပညာရှိကြီးများဖြစ်သည့် ဟူးရားဖြူ၊ ဟူးရားညိုတို့ မျက်နှာ ညှိုးငယ်သွား၏။

အနော်ရထာမင်းစောက-

“ပညာရှိများ နိမိတ်အမြင်ကို အမှန်အတိုင်း လျှောက်တင်ချေ” ဟု မိန့်၏။

ထိုအခါ ပညာရှိတို့က-

“မှန်လှပါ၊ ယခု မြင်တွေ့ရသော ဖားဖို ဖားမ နိမိတ်သည် ကောင်းသော နိမိတ်မဟုတ်ပါ။ အထူးသဖြင့် အနော်ရထာမင်းကြီး နှင့် ပတ်သက်ပါသည်။”

“ဘာများလဲကွ”

ဟု မေး၏။

“နိမိတ်အရဆိုလျှင် ယခုအခါ အရှင်မင်းကြီး၏ ရှေ့ ကုသိုလ်တို့လည်း ရပ်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သဖြင့် အန္တရာယ်ကြီးမားသည့် နိမိတ်ဟု ဆိုရပါမည် ဘုရား။”

ဟု ရာဇဂြိုဟ် ဟူးရာဇညို ပညာရှိများ၏ လျှောက်တင်ချက်စကား ဆုံးလျှင် အနော်ရထာမင်းစောက ပြုံးတော်မူလိုက်ပြီး-

“ဘာမှ မစိုးရိမ်ကြလင့်၊ ငါက သိကြားမင်းကိုယ်တိုင် ဆက်သသည့် အရိန္ဒမာလုံ ပိုင်သသူဖြစ်သည်။ ကောင်းကျိုးကိုသာ ပြုသည့် သာသနာပြုမင်းဖြစ်သဖြင့် အန္တရာယ် မရှိနိုင်”

ဟု မိန့်ကြားပြီး ခရီးဆက်လေ၏။

သို့ဖြင့် အနော်ရထာမင်းစော စောင်ချမ်းအရပ်သို့ အရောက် တွင် အငြိုးကြီးသည့် ထိန်ပင်စောင့်နတ်၏ ကျွဲယောင်ဆောင်မှုကြောင့် နိမိတ်အတိုင်း နတ်ရွာစံ ကံတော်ကုန်လေသည်။

•••

တောင်တွင်းဆရာတော် ခင်ကြီးဖျော်

သို့မဟုတ်

ထူးခြားသော ပညာရှင်

နိမိတ်၊ တဘောင်ပညာရှင်အကြောင်းကို ပြောလျှင် တောင်တွင်းဆရာတော် ခင်ကြီးဖျော်ကို ချန်လှပ်ထားလို့ မရပေ။ ဆရာတော်သည် အံ့ဖွယ်ခမန်း ပညာစွမ်းထက်မြက်သူလည်း ဖြစ်၏။

ဆရာတော်သည် တောက်မည်မီးခဲ တရဲရဲဆိုသကဲ့သို့ပင်။

ဆရာတော်၏ မိဘများက မြို့လှလင်၏ မြောက်ဘက်ပုတီးကုန်းရွာမှ လက်သမားအကျော် ဗိသုကာဆရာကြီး ဦးမြေဒေါ်ကြာတို့၏ သားဖြစ်၏။ ၁၈၀၆ခု၊ ကဆုန်လပြည့် အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်ဟု မှတ်သားရ၏။ (အချို့သော ဆရာများက ဆရာတော်အား ၁၀၈၄-ခုဟု မှတ်သားထားသလို အမိအဖတို့ကိုလည်း ဦးမြေဒေါ်ချာဟု မှတ်တမ်းတင်ထားသည်ကို မူကွဲတွေ့ရ၏။)

ဆရာတော်သည် အင်္ဂါသား ဖြစ်သော်လည်း နေ့သင့် နံသင့် မဟုတ်ဘဲ "မောင်ဖျော်" ဟု တွင်ခေါ်ခဲ့သည်။

၁၀-နှစ်သားအရွယ်တွင် သာသနာ့ဘောင်ဝင်၏။ ဘွဲ့အမည်မှာ "ရှင်ဉာဏ" ဖြစ်၏။

အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ သားတော် အိမ်ရှေ့မင်း နန်းရသော အခါ ဆရာတော်အား "ဉာဏာဘိဓမ္မာလင်္ကာရ၊ သဒ္ဓမ္မသေနာပတိ၊ ပဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇာဂုရု" ဘွဲ့ကို ဆက်ကပ်ခဲ့ရ၏။

ဆရာတော်က ထူးလည်းထူးခြားလှ၏။ ဆရာတော်သည် ငယ်စဉ် သူများထက် ထူးခြားစွာ သင်ပုန်းကြီးကို နေ့ချင်းပြီး ရွတ်အံ့နိုင်ခဲ့၏။

ဆရာတော်သည် အသက် ၂၀-ရောက်သောအခါ ထူးခြားလှသောကြောင့် မကာရလောပဟုပင် ဘွဲ့မည်ရခဲ့၏။ ထိုဘွဲ့က 'မသိတာ မတတ်တာမရှိ' ဟု ဖြစ်၏။

မှန်သည်။ ဆရာတော်သည် သီသု၊ တတ်သူလည်း ဖြစ်၏။ ဆရာတော်သည် တိုတောင်းလှသော ကာလအတွင်း ကျမ်းပေါင်း (၅၇)ကျမ်းကို ပြုစုနိုင်ခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် နက္ခတ်၊ ဗေဒင်၊ အင်္ဂုလိဇ္ဇာကို ကျွမ်းကျင်၏။ သို့သော် ဆရာတော်သည် နိမိတ်၊ တဘောင်ကို အားကိုးပြုသူ အဖြစ်ပြောစမှတ်ပြုခဲ့ရလောက်အောင် ကျွမ်းကျင်သူဟု သိရ၏။

•••

“၆” အက္ခရာ တစ်လုံးကို နိမိတ်ဖွင့်ခြင်း

တစ်ခါက ဆရာတော်သည် မြို့လုလင်၏ အနီးအပါး
ရွာတစ်ရွာသို့ ခရီးသွားခဲ့၏။ ထိုစဉ်က ဆရာတော်သည် ရဟန်းဖြစ်စ
ဦးပဋ္ဌင်း ဘဝပင် ရှိသေး၏။

ဆရာတော်သည် ပုတီးကုန်းရွာအရှေ့ဘက်သို့ ရောက်သောအခါ
ကျောက်ဖျာတစ်ချပ်တွေ့ရ၏။ ကျောက်ဖျာပေါ်တွင် သပိတ်ဝခန့်
ရှိသော အက္ခရာ တစ်လုံးကို ထင်ရှားစွာ မြင်တွေ့ရ၏။

ဆရာတော်တွေ့ရသည့် အက္ခရာက (၆) အက္ခရာပင် ဖြစ်၏။
သာမန်အားဖြင့် တတ်သိရန် ခက်လှ၏။ ထိုအက္ခရာက နွား
ကျောင်းသား တစ်ဦး လက်ကမြင်းခဲ့သည်လား။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်နှင့်ပါလာသည့် ဒကာများက အမှုမဲ့
အမှတ်မဲ့ နေကြသော်လည်း ဆရာတော်က စိတ်ဝင်စားနေခဲ့၏။

သည်ကျောက်ဖျာပေါ်တွင် (၆)အက္ခရာအား အထင်အရှား ထွင်းထုထားသည်မှာ အခြားမဲ့ မဟုတ်တန်ရာ။ အကြောင်းရှိချိမ့်မည်။

သည်အကြောင်းသည် အဘယ်နည်း။

ထိုကျောက်ဖျာတွင် ထွင်းထုထားသည့် ကျောက်ဖျာပိုင်ရှင်သည် သာမန် အသိပညာရှင် မဟုတ်နိုင်။ အတွေးအခေါ် နက်နဲသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ချိမ့်မည်။

ယင်းသမို၊ ဆရာတော်သည် မိမိနှင့်အတူ ပါလာသည့် ပုတီးကုန်းမှ သက်ကြီး ရွယ်အို ဒါယကာတစ်ဦးအား မေးမြန်းမိ၏။

“ဒကာကြီး၊ ဒီအကြောင်းကို မသိဘူးလား။”

“တိတိကျတော့ မသိဘူး ဦးပဉ္စင်း၊ ဒါပေမယ့် ကြားဖူးတာကတော့ တပည့်တော်တို့ရဲ့ ဘိုးဘွားလက်ထက်က ငွေကြေး ကြွယ်ဝတဲ့ ဥပါသကာကြီး တစ်ဦးဟာ မသေမီ သူ့မြေးများကို ဘုရား တည်ဖို့ ပြောဖူးပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် ရုတ်တရက် မတည်ဖြစ်ဘဲ အဘိုးကြီး ဟာ နေထိုင်မကောင်းဖြစ်တော့ ကျောက်ဖျာတစ်ချပ် အမြန်စီစဉ် ပြီး သစ်ပင်အောက်မှာ ထားတယ်လို့ ပြောဖူးပါတယ် ဘုရား။”

ဟု ဖြေ၏။ ဆရာတော်က-

“ဒီအဘိုးကြီးသေတာ ဘယ်လောက်ကြာပြီလဲ ဒကာကြီး။”

“ဒီအကြောင်းကို တပည့်တော်တို့ အဘိုးပြောတာဆိုတော့ ကြာလှရောမယ် ဘုရား၊ ဘယ်လောက်ကြာပြီဆိုတာတော့ မပြောတတ်ပါဘူး ဘုရား”

ယင်းသို့လည်း သဲလွန်စကို သိရပြန်သဖြင့် ဆရာတော်သည် “ဒ”အက္ခရာနိမိတ်ကို ပို၍ စိတ်ဝင်စားလာ၏။ ထို့ကြောင့် ခရီးဆက်ရသော်လည်း ဆရာတော်သည် စိတ်မဖြောင့်။

ခရီးသွားရင်း “ဒ”အက္ခရာ၏ နိမိတ်အဖြေကို ဖွင့်ဆိုလေ၏။
ဆရာတော်၏ ဖွင့်ဆိုချက်က တခြားမဟုတ်ပါ။

ဒ အတ္တံ၊ ဤကျောက်ဖျာ၌၊

ခနံ၊ ဥစ္စာရတနာတို့သည်၊

ဗဟု၊ များစွာရှိ၏ -

ဟု ဖြစ်လေသည်။

ယင်းသို့ “ဒ”နိမိတ်ကို ဖွင့်ဆိုပြီးသည်နှင့် ချက်ချင်းပင် ပုဇွန်ကုန်းရွာအနီးမှ အားကောင်းမောင်းသန် ယောက်ျားကြီး လေးငါးယောက်ကိုခေါ်ကာ ထိုကျောက်ဖျာကြီးကို တူးဆွ ကော်လိုက်လေ၏။

ယင်းသို့ ကျောက်ဖျာကြီးကို တူးဆွ ကော်လိုက်ရာ “ဒ” နိမိတ်ဖော်သည့်အတိုင်း ကျောက်ဖျာအောက်တွင် ဥစ္စာရတနာ များစွာကို တွေ့ရလေ၏။

ဆရာတော်လည်း သို့.တွေ့.ရသော ရတနာပစ္စည်းများကို ယူကာ
မူလပိုင်ရှင် ဥပါသကာ၏ ဆန္ဒအတိုင်း ဘုရားတစ်ဆူကို ကြပ်မတ်ကာ
တည်ခဲ့၏။

ထိုဘုရားကိုလည်း “ဒ” အက္ခရာပါလေအောင် “အေးဘုရား” ဟု
ကမ္မည်းတင် တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့လေသည်။

ရွှေအိုးရ နိမိတ်ကောက်ပုံ

ထိုနိမိတ်ကောက်ယူစဉ်က ဆရာတော်သည် ဆရာတော်ဘဝသို့
မရောက်သေး။ ဝါတော်ငယ်သည့် ဦးပဉ္စင်းဘဝသာ ရှိသေး၏။

တစ်နေ့သ၌ ဆရာတော်သည် တပည့်တပန်း မိတ်သင်္ဂဟများနှင့်
မန်းစက်တော်ဘုရားသို့ ဘုရားဖူးသွား၏။ သို့စဉ်က မတိုးတက်
သေးသဖြင့် တောလမ်းခရီးမှ သွားရသည်။ လမ်းတွင် ချက်ပြုတ်
စားရသည်။

သို့နှင့် လမ်းခုလတ် သရက်ခြံတစ်ခုတွင် နားနေ ချက်ပြုတ်
နေခိုက် မျက်စိကစားတတ်သော ဥပါသကာ တစ်ဦးက သရက်ပင်
ရင်းတွင် ရှိသည့် ကျောက်ဖျာပေါ်တွင် စာလုံးသုံးလုံးကို တွေ့လေ၏။

ထိုအက္ခရာသုံးလုံးက အခြားမဟုတ်။

(အ၊ သ၊ ခံ)ဟု ဖြစ်သည်။

ဥပါသကာသည် ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် စဉ်းစားကြည့်၏။ မရ။
သို့ကြောင့် ဆရာတော်အား ဝတ်ဖြည့်ကာ ကျောက်ဖျာပေါ်တွင်
တွေ့ရသည့် အက္ခရာ သုံးလုံး၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မေး၏။

ဆရာတော်က ပြုံး၍-

“ဒကာကြီးကလဲ ပုတီးကုန်းရွာ အရှေ့ဘက်က ကျောက်ဖျာ
ပေါ်က အက္ခရာအကြောင်းပြုပြီး ရွှေတွေ ငွေတွေ ရတနာကြားတာနဲ့
အခုကော တွေ့ဦးမယ်လို့ ထင်လို့လား။”

ဥပါသကာက-

“ဒါတော့ တပည့်တော် မသိပါဘူး ဘုရား၊ တပည့်တော်
မကောက်ယူတတ်သဖြင့် ဦးပဉ္စင်ကောက်ယူကြည့်ဖို့ပါ။ တကယ်လို့
ရွှေအိုးရရင်လဲ ဘုရားတည်ရတာပေါ့ ဘုရား။”

ဟု လျှောက်၏။

“အင်း၊ ဒါကတော့ ဘုရားဖူးအဖွဲ့ရဲ့ ကုသိုလ်ကံပဲပေါ့၊ ရတာ
မရတာ အပထား၊ ဒကာကြီးတွေတဲ့ အက္ခရာပါ ကျောက်ဖျာက
ဘယ်မှာလဲ”

ဟု မေးသလို ဒါယကာကလည်း ပြ၏။

အ၊ သု၊ ခံ။

ဆရာတော်သည် အ၊ သု၊ ခံ အက္ခရာသုံးလုံးကို ကြည့်လိုက်ပြီး
ပြုံးလိုက်၏။

“ဆရာတော် ဘယ်လို အတိတ်ကောက်ပါသလဲ ဘုရား။”

ဟု မေး၏။

“အေး၊ အဲဒီ အ၊ သု၊ ခံ ဆိုတဲ့ အက္ခရာသုံးလုံးကို
ကောက်ရရင်-

အ-(အမ္မ)

သု-(သုဝဏ္ဏ)

ခံ-(ခနသု) လို. ရသက္ခယံ”

“အဓိပ္ပာယ်ကို လင်းပါဦးဘုရား”

“အဓိပ္ပာယ်ကတော့ အ-(အမ္မ)လို. အဓိပ္ပာယ်ယူပြီး အမ္မမူလေ-
သရက်ပင်ရင်း၌ လို. ဆိုရမယ်။

သုက (သုဝဏ္ဏ) ရွေ့လို. အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

ခံကတော့ (ခနသု) တူးဆွခြင်းလို. ဆိုရမယ်။

အားလုံးပေါင်းလိုက်ရင် (သရက်ပင်အနီး၌ ရွှေအိုးရှိတယ်
တူးလော့)လို. ဆိုလိုတာပဲ”

“ဒီလိုဆို တူးရတာပေါ့ဘုရား”

ဟု ဒကာ တစ်ဦးကဆိုပြီး တစ်ယောက် တစ်လက် တစ်အားဆိုသလို
တစ်ယောက်နား တစ်ယောက်တူးစနစ်ဖြင့် တူးကြရာ ညနေစောင်း
လျှင် သရက်ပင်ရင်း၌ ရွှေမန်ကျည်းတောင့်များ ထည့်ထားသည့်
အိုးကို တွေ့ရလေ၏။

ထိုအခါ အားလုံးသည် ဝမ်းသာအားရ ပျော်ရွှင်ကြပြီး ကသူက၊
ခုန်သူခုန်နှင့် မြူးတူးနေကြသလို ဆရာတော်အား ချီးကျူး စကား
ပြောဆိုကြလေ၏။

ထိုအတူ အားလုံး၏ တူညီသော ဆန္ဒဖြင့် တူးဖော်ရရှိသည့်
ရွှေမန်ကျည်းတောင့်များကို မန်းစက်တော်ရာ ဘုရားသို့ လှူလိုက်
ကြလေသည်။

ငယ်ဆရာ နိမိတ်၏စကားနှင့်
ကိုယ်တိုင် နိမိတ် ကောက်ခြင်း

ဆရာတော်က လောကီရေးရာ၊ ဗေဒင်ပညာတွင် တစ်ဖက်
ကမ်းခတ် တတ်မြောက်သလို အတိတ်၊ နိမိတ်၊ တဘောင်၊ စနည်း၊
ဘဝေါ စသည်တို့ဘက်၌လည်း နုံ့စပ် ယုံကြည်သူ ဖြစ်လေ၏။

ဆရာတော်သည် ၃၈-နှစ်တွင် နာမကျန်းဖြစ်လေ၏။ ထိုအခါ
ဆရာတော်သည် ဘုရင်ကိုးကွယ်သော ဆရာတော် ဖြစ်သဖြင့်
ဆရာတော်အား ကုသရန် သမားတော်အကျော်အမော်များလည်း
အသင့်ရှိခဲ့လေ၏။

သို့သော် ဆရာတော် ခင်ကြီးပျော်သည် ဆေးဝါးကုသခြင်းကို
မခံပေ။

“ငါ့ကို ဆေးသွင်း ဆေးကု မလုပ်ကြလင့်ဦး၊ ငါ့အား ဆရာက အသက်(၄၀)ကျော်အောင် နေရမည်သူ မဟုတ်ဟု နိမိတ်ဖတ်ခဲ့သလို ငါ့ကိုယ်တိုင်လည်း နိမိတ်ကောက်တွက်ချက်ကြည့်ချင်သေးတယ်၊ တဘောင်၊ စနည်းများ နာကြလေဦး”

ဟု မိန့်တော်မူရာ တပည့်ဒကာများ၊ တပည့်သံဃာများသည် မြို့ရွာအနှံ့ အရပ်လေးမျက်နှာသို့ လူဖြန့်ကာ ထူးထူးခြားခြား မှတ်သားဖွယ်တို့ကို ရှာဖွေကြ၏။

သို့သော် တပည့်ဒကာများ၊ သံဃာတော်များသည် ထူးခြားသော စကားမကြားရ။ ကြားရိုးကြားစဉ်များကိုသာ ကြားရသဖြင့် အကြောင်း မထူးပါဟု လျှောက်တင်ကြ၏။

သို့ပါသော်လည်း ယုံကြည်ရသောရဟန်းတစ်ပါးကမူ ထူးခြားသည့် တဘောင်စကားတစ်ခု ကြားခဲ့ရသည်ဟု လျှောက်၏။

“ဘာဆိုတာ လင်းစမ်းကွယ်”

ရဟန်းက-

“မှန်လှပါ၊ တပည့်တော်ကြားခဲ့ရသည်က “သီဘောသုံးဆယ်”

ဟုသောစကားပါ ဘုရား”

ဟု လျှောက်၏။

“အိမ်၊ ဒါဆိုရင်တော့ ငါ့အတွက် မကောင်းဘူးကွယ်၊ အမင်္ဂလာပေပဲ”

“ဘာကြောင့်ပါလိမ့် ဘုရား”

“ပြောရရင်တော့ သီဘောသုံးဆယ် ဆိုတဲ့ တဘောင်စကားရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က အခြားမဟုတ်ပေဘူး”

“ဒါဖြင့် ဘယ်လို နိမိတ်ဆိုတာ ဖွင့်ပါဘုရား”

“တဘောင်နိမိတ်က အခြား မဟုတ်ပေဘူးကွယ်၊ (ဘော) အို

အချင်းတို့၊

(သိ) သီလရှိသော၊

(ဆယ်) အင်္ဂါသားငါသည် ဆိတ်သုဉ်းလတ္တံ့၊ ဟု အဓိပ္ပာယ် ရတယ်၊ဒါကြောင့် ငါသေရမှာ မုချပဲ”

ဟု အတိတ်ကောက်ယူကာ ဆေးဝါး မသုံးဆောင်ဘဲ အသုဘ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းနေ၏။ ထို့ကြောင့် “၁၁၂၄” ခုနှစ်တွင် ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်တော်မူသတည်း။

နိမိတ်၊ တဘောင် ပညာစွမ်းနှင့် မင်းကံစီ

တောင်တွင်းဆရာတော် ခင်ကြီးဖျော်၊ အယူတော်မင်္ဂလာက ဦးနိုးတို့ကဲ့သို့ နိမိတ် တဘောင်ပညာစွမ်းကို ထက်မြက် ကျွမ်းကျင် သည့် ပညာရှင်တစ်ဦး ဟံသာဝတီခေတ်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့၏။

သက္ကရာဇ် ၇၄၀။ ဆင်ဖြူရှင်ဘွဲ့ခံ ဗညားဦးလက်ထက်တွင် ဖြစ်၏။

ပညာရှင်အမည်က မင်းကံစီ။

မွန်တလိုင်းလူမျိုး။

မင်းကံစီသည် ဆင်ဖြူရှင်၏ သားတော် ငယ်မည် 'ဝသုန်ဗန်စက်'၏ အမှုထမ်းတစ်ဦး ဖြစ်၏။ 'ဝသုန်ဗန်စက်'သည် မွန်တလိုင်းရာဇဝင်တွင် ဗညားနွဲ့ဟုလည်း ထင်ရှား၏။ နောင် မင်းဖြစ်သောအခါ "ရာဇစီရာဇ်"ဟု ထင်ရှားသူ ဖြစ်သည်။

မင်းကံစီက ဟံသာဝတီ (ပဲခူး) အနောက်ဘက် နှစ်ညအိပ်
ခရီးအကွာတွင် ရှိသည့် နိဗ္ဗာန်ကျောင်း ဆရာတော်ထံတွင်
'ရှင်ဗုဒ္ဓဉာဏ'ဘွဲ့တော်နှင့် သာသနာ့ဘောင် ဝင်ခဲ့ဖူး၏။

နိဗ္ဗာန်ကျောင်းဆရာတော်က 'ရှင်ဗုဒ္ဓဉာဏ' (မင်းကံစီ)၏
ဦးကြီး ဖြစ်သည်။

ရှင်ဗုဒ္ဓဉာဏသည် ဗညားနွဲ့နှင့်တွေ့ပြီး သာသနာ့ဘောင်မှ
ထွက်ကာ ဗညားနွဲ့ထံတွင် မင်းကံစီအမည်နှင့် အမှုတော်ထမ်း
ခဲ့၏။

မင်းကံစီ ဗညားနွဲ့ထံတွင် အမှုတော်ထမ်းစဉ်က ဗညားနွဲ့၏
အခြေအနေသည် မကောင်းပါ။ ဗညားနွဲ့သည် ဆင်ဖြူရှင်ဘွဲ့ခံ
ဗညားဦး၏ သားကြီး ဩရသ ဖြစ်သော်လည်း စန္ဒာဒေဝီ မိဖုရားမှ
ဖွားမြင်သော အဖေတူ မအေကွဲ နှမတော် (တလမည်ဒေါ)ကို
မိဘများ၏ သဘောတူညီမှု မခံယူဘဲ ခိုးယူပေါင်းသင်းခဲ့သဖြင့်
အိမ်ရှေ့အရာမပေးဘဲ ထားခြင်းခံရသည်။

ဗညားနွဲ့ အိမ်နိမ့်စံဘဝတွင် စံစားနေစဉ် ကတည်းက
မင်းကံစီသည် အမှုတော်ထမ်းခဲ့သဖြင့် လွန်စွာ သံယောဇဉ်ကြီးပုံ
ရသည်။ မင်းကံစီသည် မိမိ တတ်ကျွမ်းသည့်နိမိတ်၊ တဘောင်
ပညာစွမ်းဖြင့် အစွမ်းကုန် အမှုထမ်းခဲ့ကြောင်း မှတ်သားတွေ့ရသည်။

မင်းကံစီသည် သံယောဇဉ်ကြီးသလို အမှုတော်တာဝန်ကျပြန်
သူလည်း ဖြစ်၏။

ဟံသာဝတီ (ပဲခူး)မှ ဒဂုန် (ရန်ကုန်)သို့
သွားသင့် မသွားသင့် နိမိတ်ယူတွက်ချက်ပုံ

ဟံသာဝတီ (ပဲခူး) နန်းတွင်းအခြေအနေသည် ကမောက်ကမနှင့်
မကောင်းလှပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဆင်ဖြူရှင်အမည်ခံ
(ဗညားဦး)သည်လည်း နာမကျန်း ဖြစ်နေ၏။

ဗညားခွံ (ရာဇဓိရာဇ်)သည် သားကြီးဩရသ ဖြစ်သဖြင့်
ခမည်းတော် ဆင်ဖြူရှင် နတ်ရွာစံလျှင် ထီးနန်းအရိုက်အရာ ခံရသူ
ဖြစ်သော်လည်း သားကောင်းပိသစ္စာ ဖခင်ကို ကျန်းမာစေလို
သည်။ မာစေ သာစေကြောင်း ဆုတောင်းနေသည်။

သို့သော် မော်ပီမြို့စား ဇွယသူရ၏ သား သမိန်မရူးမှာ
'ဒလမည်သီရိ'နှင့် အကြောင်းဆက်မိရုံမက ဘုရင်မင်းမြတ်၏
အစံမတော် မဟာဒေဝီနှင့်ပါ တိတ်တဆိတ်ငြိစွန်းနေသဖြင့် မဟာဒေဝီ

အားကိုးနှင့် ထီးနန်းကို အရယူရန် မှန်းဆပြီး ဗညားခွဲအား လုပ်ကြံရန် ကြံစည်နေခိုက် ဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်က ဗညားခွဲ ရာဇဓိရာဇ်အတွက် အကျဉ်းအကျပ် ကာလဖြစ်သည်။

ဗညားခွဲ ရာဇဓိရာဇ်သည် ဟံသာဝတီ(ပဲခူး)တွင် ဆက်နေ ရမည်လော၊ ဒဂုန် (ရန်ကုန်)သို့ သွားနေရမည်လော ဝေခွဲမရ။ ထို့ကြောင့် ဗညားခွဲ ရာဇဓိရာဇ်သည် အမတ်ကြီး မင်းကံစီကို ခေါ်၏။

“အမတ်ကြီး ငါ ဟံသာဝတီမှာ ဆက်နေသင့်သလား၊ ဒဂုန်ကို သွားသင့်သလားဆိုတာ တွက်ချက်အခါပေးပါဦး”

ဟု မေး၏။

“ကောင်းပါပြီအရှင်၊ ကျွန်ုပ် စနည်းမှာ အကြံပေးပါမည် အရှင်”

ဟု ဆို၏။

ထို့ကြောင့် မင်းကံစီသည် တစ်ညခင်း၌ ဟံသာဝတီမြို့တွင်း လှည့်လည်၏။ မင်းကံစီနှင့်အတူ ဗညားခွဲမင်းသား၊ ငယ်ကျွန် လူယုံ ဘောမွန်တို့ ပါလေ၏။

ပံထမဆုံး ရွှေမောဓောဘုရားကို ဖူး၏။ ဘုရားမှ အဆင်း (မောကရုပ်) တံခါးမှ မြို့တွင်းသို့ အဝင်၊ သားသည်မိခင်တစ်ဦး သားအား တေးဆိုသိပ်နေသည်ကို ကြားရ၏။

တေးသံက-

"လေးယောက်ဘုရား၊

မွေတော်ထားသည်၊

ရပ်ရွေပြည်သို့၊

အရှည်မနေ

သွားလိုက်လေသည် ရှင်မင်းသား"

ဤသို့ ဖြစ်၏။ ထိုတေးသံကို ကြားလျှင် မင်းကံစီ လွန်စွာ
ကျေနပ်သွားသည်။

'တေးသွားနိမိတ်ယူပုံ'

မင်းကံစီ ပြီးတော်မူလိုက်သလို၊ ဗညားနွဲ့မင်းသားလည်း မင်းကံစီ
အနီးသို့ တိုးကပ်လိုက်၏။

"ကြားလား အမတ်ကြီး၊ ဒါဟာ နိမိတ် မဟုတ်လား"

မင်းကံစီက ပြုံးလျက်-

"မှန်ပါ အရှင်ကျွန်တော်မျိုး ကောက်ယူ လျှောက်ထား ပါမည်"

"လေးယောက်ဘုရား၊ မွေတော်ထားသည်-ဆိုသည်မှာ ကကုသံ၊
ကောဏာဂုံ၊ ကဿပ၊ ဂေါတမ စသော ဘုရားလေးဆူတို့၏
ဓာတ်တော်မွေတော်များကိန်းအောင်းရာ တိဂုန်(ဒဂုန်)စေတီတည်ရာကို
ဆိုပါသည် ဘုရား"

"ရပ်ရွေပြည်သို့၊ အရှည်မနေ-ဆိုသည်မှာ ထိုဒဂုန်မြို့သို့ အချိန်
တာရှည်ဆွဲမနေဘဲ ကြွသွားရန်ကို ဆိုလိုပါသည်"

ဟု ကောက်ယူ လျှောက်တင်လေရာ ဗညားနွဲ့သည် အားတက်ရ
လေ၏။

သို့ဖြင့် ရှေ့သို့ဆက်ခဲ့ပြန်ရာ “မော်ဝေါတံခါး” အနီးသို့
အရောက်တွင် မိန်းမငယ်တစ်ဦး၏ တေးသံကို ကြားရပြန်၏။

ထို တေးသံက-

“သြော်-သြော်-ဘိက္ခုနီမ၊

ခြေဖြင့်မသွားချင်၊ ဆင်ငယ်ဝယ်၍ စီး

ကေသာဆံဇာတ်၊ မွေမြတ်ခြေရင်း ကပ်လေလျှင်

မင်းဖြစ်မည်တည်း ရှင်မင်းသား”

ဟူ၍ ဖြစ်ရာ မင်းကံစီသည် မင်းသားအား လက်ပြု၍ ဒဂုန်မြို့သို့
သွားရောက်လျက် ကြံစည်တော်မူပါအရှင်၊ ဤသို့ကြံစည်လျှင်
အမှန်ပင်မလွဲ မင်းဖြစ်ပါလိမ့်မည်”

ဟု ဆို၏။

ထို့ကြောင့် မင်းသားရော၊ ဘောမွန်ပါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ
ဖြစ်ပြီး လက်ရုံးကို ဆန့်တန်းလျက် ကောင်းချီးပြုလိုက်လေသတည်း။

ရာဇဓိရာဇ်အား သတိပေးခြင်းနှင့်

ဗိုလ်ရှုသဘင်ခံရ၍ အတွက် နိမိတ်ကောက်ခြင်း

ပညာရှိ အမတ်ကြီး မင်းကံစီ၊ ဗညားခွဲ (ရာဇဓိရာဇ်)နှင့် ငယ်ကျွန် ဘောဗွန်တို့သည် ဝမ်းသာအားရနှင့် ခရီးဆက်ခဲ့လေ၏။ ယင်းသို့ လျှောက်လာရင်း ဒလေးသွတ် တံခါးမှ မလွတ်တံခါး သို့ ရောက်ခဲ့လေ၏။

ထိုအခါ သူတို့၏ နားတွင်းသို့ ထူးခြားသည့် စကားသံနှင့် တေးသံတို့ တိုးဝင်လာပြန်၏။

ယင်းတေးသံက-

“မယုံစားနှင့်၊

လေးမည်ပြားမည်၊ လေးပါးချောင်းသို့ ယှဉ်ပါလေ။

ဟံသာနန်းမ၊ ဥကင်းသထက်၊

စံလျက် ဗိုလ်ရှခံရမည်”

ဟု ဖြစ်လေသည်။

ထိုစကားသံနှင့် တေးသံကိုကြားလျှင် ဗညားနွဲ့က-

“ဒီတေးသံက ထူးခြားလှတယ် မင်းကံစီ၊ ငါ့ကို နိမိတ်
ကောက်ကာ လျှောက်တင်လော့”

ဟု မိန့်၏။

“မှန်လှပါ၊ ကျွန်ုပ်တို့ ထိုတဘောင်ကို အဓိပ္ပာယ်ကောက်
လျှောက်ထားပါမည် အရှင်”

ဟု လျှောက်ထားပြီး တေးသံတဘောင်စကားကို ဤသို့ နိမိတ်ကောက်
ဖြေကြားလေ၏။

တဘောင်နိမိတ်က ဤသို့တည်း။

“မှန်လှပါ၊ မယုံစားနှင့် ဆိုသည်မှာ ယခင်က အရှင့်ကို ချစ်ခဲ့
ခင်ခဲ့သော မရိုးတော် မဟာဒေဝီသည် ယခုအခါတွင် ကိလေသာ
မှောင်မိုက်ကျ၍ အရှင့်ကို မချစ်တော့၍ ယုံရန် မသင့်သလို
မယုံစားသင့်ပါဟု ဆိုသလို အရှင်၏ ယောက်ဖဖြစ်သော
သမိန်မရူးသည်လည်း ယောက်ဖကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ညီအစ်ကို
ကဲ့သို့ လည်းကောင်း သဘောမပိုက်တော့သလို အတွင်းကောက်
ကြံလျက်ရှိသဖြင့် မယုံစားနှင့်ဟု ဆိုလိုကြောင်းပါ ဘုရား။

“လေးမည်ပြားမည်၊ လေးပါးချောင်းသို့” ဆိုသည်မှာကလည်း
ရှေးအခါက ပေါက္ခရာဝတီဟု လည်းကောင်း၊ ဓညဝတီဟု
လည်းကောင်း၊ ဣသိန္ဒြဟုလည်းကောင်း၊ တြိယဂုဗ္ဘာဟူ၍ လည်း

ကောင်း၊ လေးမည် ရခဲ့သော ဒဂုန်မြို့သို့သွားကာ အောင်မြေရင်း
လျက်ကြံစည်ပါဌာဟံသာနန်းမ၊ ဥကင်းသထက်၊ စံလျက်၊ ဗိုလ်ရှ
ခံရမည်'ဟု ဆိုသည့်အတိုင်း ဟံသာဝတီနန်းကို စိုးစံရလိမ့်မည်
ဖြစ်ကြောင်းပါ အရှင်"

ဟု လျှောက်တင်လိုက်လေ၏။

သို့ မင်းကံစီက လျှောက်တင်လိုက်လျှင် ဗညားနွဲ့ (ရာဇဝိရာဇ်)
သည် ပိုမိုကျေနပ် အားရတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် ဗညားနွဲ့သည် လူသူလက်နက်များ စုဆောင်းကာ
မိဖုရားတလမည်ဒေါက်ကို ဟံသာဝတီတွင် ထားခဲ့ပြီး ဗညားနွဲ့ကမူ
သက္ကရာဇ် ၇၄၅-ခုနှစ် နယုန်လဆန်း ၃-ရက် ညနေခင်းတွင်
ဟံသာဝတီမှသည် ဒဂုန်သို့ ထွက်ခဲ့လေတော့သတည်း။

မင်းကံစီ နိမိတ်သုံးခု ကောက်ယူပုံ

သမိန်မဂ္ဂုး ဦးဆောင်လျက် ဗညားနွဲ့အား တိုက်ခိုက်ရန် စစ်
 အင်အား အလုံးအရင်းဖြင့် ဒဂုန်သို့လိုက်လာရာ မင်းကံစီက
 မင်းကောရာဇ်တို့၏ သဘောမှာ တစ်ဖက်သားရန်သူကို အောင်နိုင်
 မြင်း၌ စစ်လက်နက်ချည်းသာ အားကိုးရာ မဟုတ်။ ဥပါယ်တမည်
 ကိုလည်း အားကိုးရာသည်ဟု ပြောကာ ဆင်ဖြူရှင်၏ ကိုယ်စားလှယ်
 ဖြစ်သည့် သမိန်မဂ္ဂုးအား မပိုင်ဆရာတော်နှင့် စာချွန်ဆက်သလိုက်၏။
 ထို့နောက် ဆရာတော်အပြန်ကို ပြအိုးထက်မှတက်ကာ မင်းကံစီ
 နှင့် ဗညားနွဲ့တို့ ကြည့်ကြ၏။
 မပိုင်ဆရာတော်သည် ဗညားနွဲ့တို့ကို မြင်လျှင် လက်ရုံးဆန့်
 တန်းပြလေ၏။

ဗညားနွဲ့က ဆရာတော် အနီးသို့ ရောက်လျှင်-

“ဆရာတော် အဘယ်ကြောင့် လက်ရုံးဆန် တန်းပြသနည်း”

ဟု မေး၏။ ဆရာတော်က-

“ဒကာတော်မင်းသား၊ နိမိတ်သုံးပါးမြင်တွေ့ခဲ့၍ ဖြစ်သည်”

ဟု မိန့်၏။

“အဘယ်သို့သော နိမိတ်နည်း”

“နိမိတ်တွေ့ခဲ့ပုံက ကျွန်ုပ်ရောက်သွားသောကာလ သမိန်မရူးက နေရာပေးသည်။

“ပထမ နိမိတ်မှာ တံဆိပ်ပါသော ‘က’ကိုပေး၍ ထိုင်ရာ ကျိုးပျက်သွားသည်။

ဒုတိယ နိမိတ်မှာ ရွှေကကို ပေး၍ ထိုင်ရာ မကျိုးပါ။

တတိယ နိမိတ်မှာ သမိန်မရူးသည် မင်းသား၏ စာကို ဖတ်ပြီး သောအခါ ငိုလေသည် ဒကာတော်”

ဟု နိမိတ်သုံးပါးကို မိန့်ကြားတော်မူလေ၏။

ယင်းသို့ မပိုင်ဆရာတော်က နိမိတ်သုံးပါးကို မိန့်ကြားလိုက် လေလျှင် ဗညားနွဲ့က ပညာရှိ အမတ်ကြီး မင်းကံစီအား ထိုနိမိတ် သုံးခု၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုကောက်ယူရန် အမိန့်ပေးလေ၏။

မင်းကံစီကလည်း ဗညားနွဲ့အမိန့်ပေးလေလျှင် မဆိုင်းမတွပင် နိမိတ်သုံးပါး၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကောက်ယူတင်လျှောက်လေ၏။

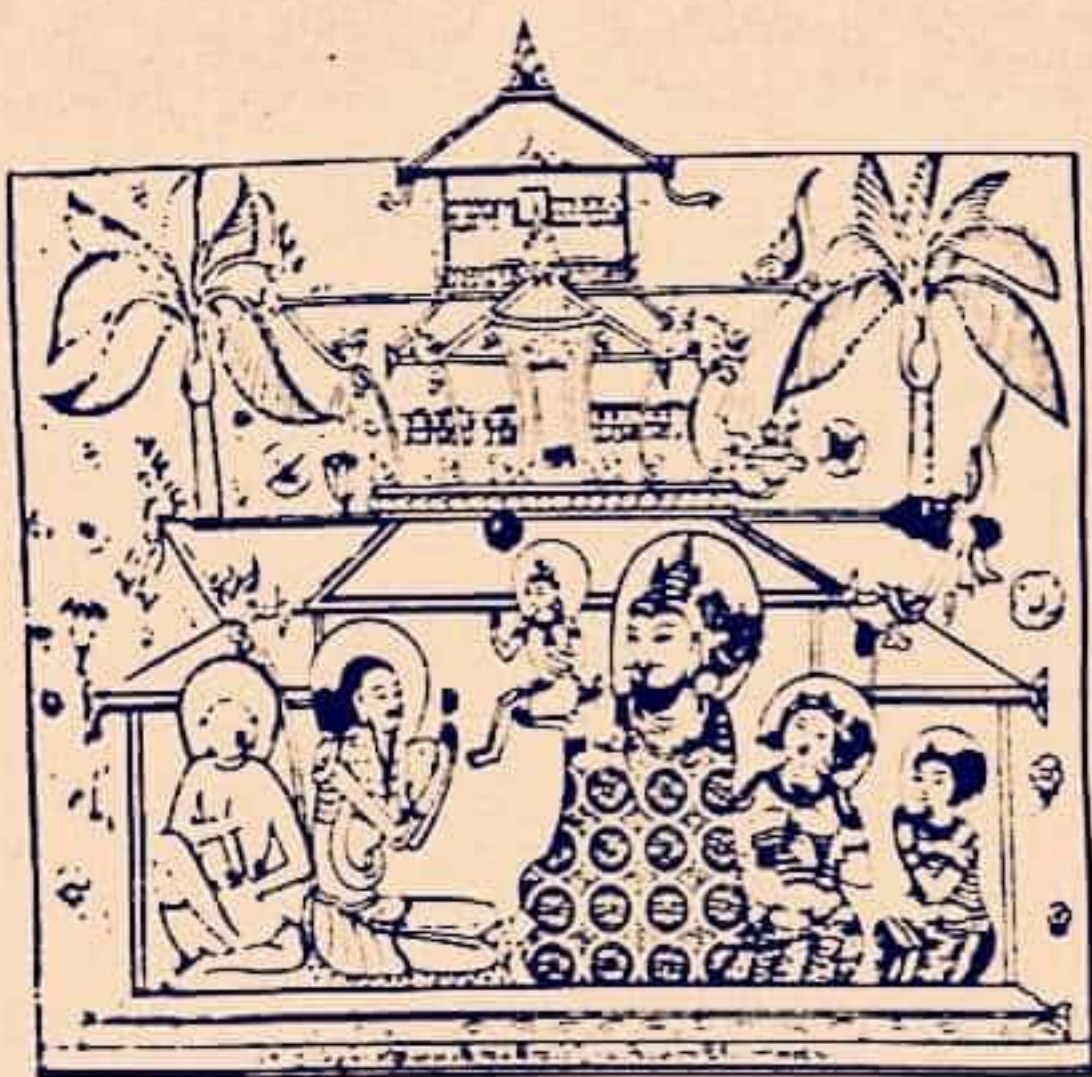
မင်းကံစီ၏ နိမိတ်ကောက်ယူပုံများက-

“ပထမ နိမိတ်မှာ တံဆိပ်ပါသော “က” ဖြစ်၍ အထူးဖြစ်သော

တံဆိပ်ကို ကျောက်ယူရမည်။ သက်ရှိကို အရင်း၊ သက်မဲ့ကို အဖျားထား၍ ကောက်ယူသောအခါတွင် "ဆိပ်"သည် အင်္ဂါနံ့ ဖြစ်၍ အင်္ဂါသား သမိန်မရူးသည် ဆရာတော်ထိုင်၍ ကျိုးသက်သို့ ကျိုးပျက်မည်။

တစ်ဖန် ဒုတိယ နိမိတ်ကို ကောက်ယူပြန်သော် "ရွှေက" ဆိုသောကြောင့် ရွှေဟူသည် မွန်ဘာသာစကားဖြင့် 'လေး ငါးထော' ခေါ်သည်။ 'ထော'သည် စနေနံ့ ဖြစ်ရာ ဟံသာဝတီသည်လည်း 'တီ'ကို ယူသော် စနေနံ့ ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်တို့ဘက်မှ ဆရာတော် ထိုင်ရာသည်မှာ ဗညားနွဲ့ ထိုင်ရသည်ဟု ကျောက်ယူရမည်။

တတိယ နိမိတ်ဖြစ်သည့် သမိန်မရူး ဝိုယိုခြင်းသည် နှလုံးပူပန်ခြင်း သဘောကို ပြဆိုသောကြောင့် အထူးဆိုဖွယ် မရှိပြီ။ သို့ကြောင့် မင်းသား တိုက်လျှင် မုချ ဆတ်ဆတ်အောင်ရမည်" ဟု နိမိတ်ကောက် လျှောက်ထားလေ၏။

Foretelling of Prince Siddhattha by Rishi Kaladevika

နိမိတ်သုံးခုကို အထောက်အကျပပြုသည့် ဒုတိယ အောင်ပွဲနိမိတ်

မင်းကံစီသည် ပညာအရာတွင် လွန်စွာ အစွမ်းထက်မြက်သကဲ့သို့
သခင်အတွက် အစဉ်အမြဲ နိကြားကြီးစားနေသောပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်၏။

မင်းကံစီသည် မပိုင်ဆရာတော်ထံမှ ရရှိသော နိမိတ်သုံးခုနှင့်
ပင် သမိန်မရူးကို တိုက်ခိုက် အောင်မြင်နိုင်မည်ကို သိသော်လည်း
တိုက်ခိုက်ရန် အခါမပေးသေး။

သံတမန်စေလွှတ်ခြင်း၊ လက်ဆောင်ဘဏ္ဍာများပေးခြင်းများဖြင့်
တစ်ဖက်မှပြုလုပ်စေပြီး တစ်ဖက်မှလည်း အင်အား ဖြည့်တင်းခြင်းနှင့်
အတူ လိုအပ်သည်များကို ပြင်ဆင်ရန် အကြံပြုထား၏။

ဤကဲ့သို့ပင် မင်းကံစီကိုယ်တိုင်လည်း နောက်ထပ်ပိုမို တိကျသော
နိမိတ်၊ တဘောင်များ ရှာဖွေရန် ဗညားခွဲ၏ ငယ်ကျွန်များ

ဖြစ်သည် 'ဘောဗွန်'၊ 'ဘောကနဲ'တို့ကို ခေါ်ယူကာ မြို့တွင်းသို့ စနည်းနာ ထွက်ခဲ့ပြန်၏။

အချိန်က ညနေခင်း။

ရာသီဥတုသည် သာယာနေလေ၏။

မင်းကံစီ၊ ဘောဗွန်၊ ဘောကနဲတို့သည် မျက်စိကိုဖွင့်၊ နားကိုစွင့် လျက် တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ဖြည့်ညင်းစွာ လျှောက်သွားကြလေ၏။

ရပ်ကွက်တစ်ခုမှ တစ်ခုသို့ အရောက် လူငယ်တစ်ဦး သံနေသံထား နှင့် တေးဆိုနေသံကြား၏။

“အသေအချာ နားထောင်ကြကွယ်”

ဟု မင်းကံစီကပြောကာ ကိုယ်တိုင်လည်းနားထောင်မှတ်သားလေ၏။ ထို့နောက် ပြန်ခဲ့ကြ၏။

“ဘာများ အထူးအထွေ နိမိတ်ကို တွေ့ခဲ့သလဲ”

ဟု ဗညားနွဲ့က မေး၏။

“ထူးခြားသည့် နိမိတ် တဘောင်တစ်ခု ကြားသိခဲ့ရပါသည် အရှင်”

“ဘာများလဲကွယ်၊ အမြန်လျှောက်တင်ချေ”ဟု ဆို၏။

မင်းကံစီက ကြားခဲ့ရသည့် တဘောင်အား ဤသို့ ဆိုပြ၏။ တဘောင်က ဤသို့တည်း။

“စာငယ်တစ်ခု၊ ညောင်ကိုင်းနုတွင်း၊

တွဲလွဲဆွဲ၍၊ ညောင်သီးစားသည်၊

မင်းဖျားသားကြီး၊ မင်းဖြစ်နိုးကို၊

စစ်ကြီးလာ၍ရုံ။

မင်းဖျားသားကြီး၊

ဆင်ရဲစီး၍

ပြီးမျှ တိုက်လျှင် အလျင်ပျက်လိမ့်မည်။

ဗညားနွဲ့က ပြီးတော်မူပြီး-

“ဒီတဘောင်ကို နိမိတ်ကောက်ပြီး လျှောက်တင်စမ်းကွယ်”

ဟု မိန့်၏။

ထိုအခါ မင်းကံစီက ထိုတဘောင်နှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ပါ အတိုင်း နိမိတ်ကောက်ပြလေသည်။

“စာငယ်ဟူသည့် စာသည် အင်္ဂါနံ ဖြစ်သလို၊ သမိန်မရူးသည် အင်္ဂါသား ဖြစ်သောကြောင့် “မရူး”ဟူ၍ပင် ယူရပါမည်။

‘ညောင်ကိုင်းတွဲလွဲဆွဲ’ဆိုသည်မှာ သူကောင်းအဖြစ် ကြာရှည် မမြဲ မခိုင်နိုင်ကြောင်း ကောက်ယူရပါမည်။

“မင်းဖျားသားကြီး ဆိုသည်မှာကား အခြား မဟုတ်။ အရှင့်သား ကိုပင် ဆိုလိုပါသည် အရှင်”

ဟု လျှောက်တင်သောအခါ ဗညားနွဲ့သည် ဝမ်းသာလွန်းသော ကြောင့် မင်းကံစီအား ဖက်လဲတကင်းပြုကာ ချီးမြှောက်လေ၏။

မင်းကံစီက-

“သတိထားပါအရှင်၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည် မွေ့မနိတ် မဟုတ်ပါ”

ဟုပြက်ရယ်လျှောက်တင်ရာ အနီးအပါးတွင်ရှိသော ရဲဘော်များ ပါ ဝိုင်း၍ ရယ်ကြလေသတည်း။

•••

စာရေးသူမှတ်ချက်

ဗညားနွဲ့မင်းသားသည် ဟံသာဝတီ (ပဲခူး) တွင် 'တလမည်ဒေါ' ကို ထားခဲ့လေရာ ဒဂုန်မှ ရွှေတိဂုံဘုရားပေါ်သို့ အရောက် တွေ့ခဲ့ရသည့် 'မွေမနိတ်' ဆိုသော ပန်းသည်ကို မြင်လျှင် မြင်ချင်း ချစ်ခင်တပ်မက် စိတ်ဖြင့် မေ့မြန်းရာ စာရေး မပည့်၏ ဇနီးဖြစ်ကြောင်း သိရ၏။

(မပည့်သည် ရှေးမွန်များ၏ အမည်မှည့်ပုံဖြစ်၏။ ယခုခေတ်တွင် 'မ' ဆိုသည်မှာ မိန်းမများတွင်သာ သုံးကြသော်လည်း ရှေးမွန်များကမူ 'မ' ကို မောင်၊ ကို၊ ဦး နေရာတွင် သုံးကြလေသည်။)

သို့သော် ထိုသို့ မွေမနိတ်အား မင်းသားမက်မောကြောင်း သိသော အခါ စာရေးမပည့်သည် ကြောက်ရွံ့သဖြင့် မွေမနိတ်ကို စွန့်ပစ်လျက် ဟံသာဝတီကို ပြေးသဖြင့် ဗညားနွဲ့က ကောက်ယူထားလေသည်။

နောင် ပဲခူးကို အောင်သောအခါ မွေမနိတ်အား 'ပီယသီရိ' ဟူသော ဘွဲ့ပေးကာ မိဖုရားမြှောက်လေ၏။ ဗညားနွဲ့ကိုယ်တိုင်လည်း ပဲခူးကို အောင်မြင်သောအခါတွင် 'ရာဇဓိရာဇ်' ဟူသော ဘွဲ့ဖြင့် မင်းပြုလေသည်။

စာရေးသူ

မင်းကံစီ၊ သုခမိန့် အိတသုန့်နှင့် ကြာပန်း နိမိတ် ပန်းနိမိတ်

တစ်နေ့သ၌ မဟာဒေဝီသည် ဒဂုန်တွင်ရှိနေသော ဗညားခွံထံသို့ ကြာပန်း (၁၀၀၀)ပို့လိုလိမ္မော်လေသည်။ ထိုသို့ လွတ်လိုက်ခြင်းသည် အကြောင်းမဲ့ မဟုတ်ပေ။

အကြောင်းမှာ ဗညားခွံ မင်းသားသည် ဒဂုန်မှနေ၍ ဟံသာဝတီ ကို လုပ်ကြံမည်ကို သိသောကြောင့် ခမည်းတော် ရောဂါမသက်သာဟု အကြောင်းပြသော စာချွန်နှင့် သမိန်တိဿကို လွတ်လိုက်၏။

ဗညားခွံကလည်း ဟံသာဝတီ မပြန်ဟု ပြန်ကြားလိုက်၏။

ဗညားခွံ၏ ပြန်ကြားစာနှင့်အတူ သမိန်တိဿ ပြန်သွားပြီး (၇)ရက်အကြာတွင် မဟာဒေဝီက ဗညားခွံသို့အား ကြာပန်း (၁၀၀၀)

ကို အပိုလွတ်လိုက်ပြန်ရာ ဗညားနွဲ့က ကြာပန်းများကို ဦးထိပ်
တင်မြောက်ပြီး ဒဂုန်ဆံတော်ရှင်တွင် ကပ်လှူရန် ငယ်ကျွန်တစ်ဦး
ကို လွတ်လိုက်၏။

*ငယ်ကျွန် ဘုရားတွင် ပန်းကပ်နေစဉ် ဘုရားပေါ်တွင် နေသော
အိတသုန်ဆိုသည့် သုခမိန်က အကျိုးအကြောင်းမေးရာ ငယ်ကျွန်က
အဖြစ်မှန်ကို ပြောပြ၏။

ထိုအခါ အိတသုန်က-

“ဤမင်းသားသည် ဟံ ဘဝတီ (ပဲခူး)ကို မုချ အောင်မြင်လိမ့်
မည်”

ဟု နိမိတ်ဖတ် အဟောထုတ်လိုက်၏။

ထိုအကြောင်းကို ငယ်ကျွန်က ဗညားနွဲ့အား ပြန်လည်
လျှောက်တင်ရာ ဗညားနွဲ့က ဝမ်းမြောက်စွာဖြင့် ပညာရှိ အိတသုန်ကို
ပင့်ခေါ်ပြီး နိမိတ်ကောက်ယူပုံကို မေးမြန်းလေ၏။

ထိုအခါ ပညာရှိ အိတသုန်က နိမိတ်ကောက်ယူပုံကို
လျှောက်တင်လေ၏။

နိမိတ်ကောက်ပုံမှာ-

“ပဲခူးမြို့တွင်လည်း ဘုရားရှင်၏ မွေတော်ဓာတ်ရှိလျက် မပူဇော်ဘဲ
ဒဂုန်ဆံတော်ရှင်၏ မွေတော်ဓာတ်သည် အစစ်ဖြစ်သည်၊ တန်ခိုး
ရှိသည်ဟု ပူဇော်လာသဖြင့် ပဲခူးသားတို့က ဒဂုန်သားကို ကျိုးယိုရာ
ရောက်သည်”

ဟု ကောက်ယူရမည်။

တစ်ဖန် ကြာပန်း ဆိုသည်မှာ တနင်္လာနံ ဖြစ်သလို၊ ပဲခူး သည်
လည်း တနင်္လာနံဖြစ်သောကြောင့် ပဲခူး ကိုလာမေ သည်ပမာ ရှိသည်ဟု
ကောက်ရမည်။

ကြာပန်းသည် ပေါ့ပါးသော သဘောရှိသဖြင့် အရှင်မင် သာ သည်
ပဲခူးမြို့ကို မပင်ပန်း မခွမ်းနယ်ဘဲ အလွတ်တကူ ရမည်ဟု ကျွန်ုပ်
မင်္ဂလာစကား ဆိုပါသည် အရှင်သား”

ဟု လျှောက်တင်လေရာ ဗညားနွဲ့သည် ဝမ်း သာတော်မူလှသော
ကြောင့်-

“ကောက်ယူနိမိတ်ဖတ်သည့်အတိုင်း မှန်ပါစေ”

ဟု ဆုတောင်းကာ ၁၀-ကျပ်သားစီး ရွှေဖလာတစ်လုံး၊
ပိတ်အုပ် သုံးအုပ်နှင့် ပူဇော်ပြီးလျှင်-

“အလိုတော်ပြည့်သည့်အခါတွင် မြေဆယ်ကြို၊ ကြေ ကွက်တစ်ရာ
ရသည့် ကျေးရွာနှင့် နှစ်စဉ် ကွမ်းသီးတစ်ဆယ့်ငါးပိဿာ
ပေးပါဦးမည်”

ဟု မိန့်ဆိုကာ ငယ်ကျွန်များနှင့် ဘုရားအထိ လိုက်၍ပို့လေ
သည်။

...

တစ်နေ့သ၌ ဗညားနွဲ့မင်းသာသည် မင်းကံစီအား ဆိုင်ရာ
အရေးပါသောသူ လာရောက်တိုင်ပင်ခြင်း ပြုကြလျှင် တိုင်ပင်
ဆွေးနွေးရန် နေရာရွေးခိုင်းလေ၏။ ယင်သို့ နေရာရွေး ခိုင်းရသည်
မှာလည်း အကြောင်းမဲ့ မဟုတ်။ စကားကို အိမ်တော်ပေါ်မှ

ဆွေ့နှေးခြင်းထက် လုံခြုံစိတ်ချသောနေရာတွင် တိုင်ပင်မှသာ သင့်တော်
မည်ထင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ထိုအခါ မင်းကံစီက-

“မှန်လှပါအရှင်၊ တိုင်ပင်ရုံးခေါ် တိုင်ပင်ရန် အဆောင်ကို
ပါရမီဘုရားနှင့် ကျတ်အသုတ်ဘုရားနှစ်ဆူကြားတွင် ဆောက်သင့်
ပါသည် အရှင်”

ဟု လျှောက်၏။

“ဘုရားနှစ်ဆူကြား ကောင်းပါ့မလား မင်းကံစီရဲ့။”

ဟု ဗညားနွဲ့က မေးလေ၏။

မင်းကံစီက-

“အရှင်မင်းသားသည် သောကြာသား ဖြစ်၍ အသုတ် ဘုရားသည်
လည်း သောကြာနံ့ဖြစ်ရာ တြိကိန်းကျပါသည်။ ပါရမီဘုရားမှာ
နိမိတ်ကောင်းလှပါသည် အရှင်သား အလိုအတိုင်း ပါရမီပြည့်မည်
ဟူသော သဘောပါရှိပါသည်”

ဟု လျှောက်တင်ရာဗညားနွဲ့ ကျေနပ်သွားရပြန်၏။ သို့နှင့်
တိုင်ပင်ရုံးဆောက်ပြီး မင်္ဂလာအခါကောင်း ရွေးလျက် ပွဲတော်
သဘင် ပြုလုပ်သောအခါ မင်းသားနှင့်အတူ မင်းကံစီလည်း ပါ၏။
တိုင်ပင်ရုံးပေါ်ရောက်၍ ထိုင်လျှင် သုခမိန် အိတသုန်သည် ကံ့ကော်
ပန်းများကိုလျှက် ရောက်လာပြီး မင်းသားကို ဆက်သလေ၏။

မင်းသားက မင်းကံစီအား အမိပ္ပာယ်ရှင်းစေရာ မင်းကံစီက-

“မှန်လှပါ အရှင်သား၊ သုခမိန် အိတသုန်မှာ ဒဂုန်ဆံတော် ရှင်
ဘုရားပေါ်မှ ဥပါသကာများအား တရားပြသော သူတော်ကောင်း

ဖြစ်သည်။ ကံ့ကော်ပန်မှာ တနင်္လာနံ ဖြစ်သလို တနင်္လာနံ ပဲခူး ကို
အရှင်သား တရားနှင့်အညီ အုပ်ချုပ်နိုင်မည့် နိမိတ်ပါ ဘုရား ”

ဟု လျှောက်တင်သလို သုခမိန် အိတသုန်ကလည်း
မှန်ကန်ကြောင်း ဝန်ခံသဖြင့် မင်းသားမှာ အလွန်ဝမ်းသာလှ
သောကြောင့် ဆုလာဘ်များပေးသနားလေသည်။

ထူးဆန်းသော အတိတ်၊ နိမိတ် စကားများဖြင့် မင်းကံစီနှင့် ဗညားနွဲ့ တွေ့ဆုံခြင်း

“ရာဇဓိရာဇ်အရေးတော်ပုံကျမ်း”ကို လေ့လာလျှင် ဗညားနွဲ့နှင့် ပတ်သက်သော များစွာသော အခန်းများတွင် အတိတ်၊ တဘောင်၊ စနည်းတို့ ထုံလွှမ်းနေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။

ထိုအတူ ရာဇဓိရာဇ် ဘွဲ့ခံယူသည် ဗညားနွဲ့နှင့် မင်းကံစီတို့ တွေ့ဆုံပုံအခန်းသည်လည်း ဆန်းကြယ်လှသည်ဟု ဆိုရမည်တည်း။

(က) ထူးဆန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ထူးဆန်းသော နိမိတ်စကား

တစ်နေ့သ၌ ဟံသာဝတီ(ပဲခူး)မြို့ရှိ ဥပဂုတ်ဘုရားနှင့် ကျုံးအကြား တွင် သူကောင့်သားတို့ ကုလိကစားကြ၏။ သို့ ကုလိ ကစားသည်ကို ဗညားနွဲ့ ရှုစား၏။ ထိုနောက် အနောက်သို့ အကြည့်တွင် ထူးဆန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို တွေ့ရသည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ဝတ်စာ ဆင်ယင်ပုံက ထူ လှသလို ၊ သူသည် ဥပဂုတ်ဘုရား ခြေတော်ရင်တွင် ပေါင် မြက် သုတ်သင်နေ၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို မြင်လျှင် ဗညားနွဲ့ စိတ်ဝင်စားပြီ အနားသို့ ချဉ် ကပ်သွား၏။

ပုဂ္ဂိုလ်က မကြည့်။ လုပ်ဆဲ အလုပ်ကို လုပ်နေ၏။

“ငါ ဤနေရာသို့ လာသည်မှာ အကြိမ်မနည်းလှ၊ တစ်ကြိမ်ဖူးမျှ မြင်ဖူးသည် မရှိ၊ ဘယ်အရပ်တွင် သီတင်းသုံး၍ ဘယ်အရပ်မှ လာသနည်း။”

ဟု မေး၏။

ပုဂ္ဂိုလ်က တည်ကြည် ငြိမ်သက်လှ၏။ တည်ငြိမ်စွာဖြင့် ဖြေလေ၏။

“ငါ နိရောဓဂေဟာက လာသည်၊ သာသနာ့ ဒါယကာ သားတော်ကို ပြောစရာရှိ၍ လာသည်၊ မင်းဖြစ်မည်မှာ ဧကန်တည်း။

ယနေ့မှစ၍ ငါ ပါပဉ္စသီလ ဆောက်တည်လော့။

အနောက်အရပ်မှ မိတ်ကောင်းရမည်။

မြတ်စွာဘုရား ဒဂုန်သို့ ရောက်သောအခါ သူတာပန္နံကို ဒဂုန်မင်းလွတ်သည့် (ပလာ) ဟူသော အရပ်တွင် သာမဏေ တစ်ဦး ထူးသော စကားကို ဆိုမည်။

ယင်းစကား အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း အသင်မင်းသား ဖြေနိုင်လိမ့်မည်။

နောက်တစ်ကြိမ်လည်း နွားကျောင်းသား အဖြစ်၌ ထူးခြားသော စကားဆိုမည်။

ထိုစကား အဓိပ္ပာယ်ကို အသင်မင်းသား ဖြေနိုင်လိမ့်မည်။

ထိုနားကျောင်းဒကာသည် ရဟန်းသာမဏေဖြစ်၍ အသက် (၁၈)နှစ်တွင် ထူ ခြာ သော စကား ဆိုပြန်လိမ့်မည်။ ယင် စကား ကိုလည်း အသင်မင်သာ ဖြေနိုင်လိမ့်မည်။

ဤသို့ သုံ ကြိမ် သုံးခါ ထူ သောစကားဆိုသူအား အနီအပါးတွင် ထားကာ တိုင်ပင်ဖော် တိုင်ပင်ဖက် ပြုလော့”

ယင်သို့ ပြောပြီး ပုဂ္ဂိုလ် ပျောက်သွား၏။

မြေမှုန်တို့ ထောင်းထောင်းထ၏။

မင်းသားလည်း ကြက်သီးမွေးညင်း ထ၏။

ကျေးကျွန်များ ပြန်သောအခါ မင်းသား ဆင်စီး၍ ပြန်ခဲ့သည်။

(ခ) ပထမ စကားထူး စကားဆန်း

တစ်နေ့သ၌ ဗညားနွဲ့ နိုင်းစေသည့်အတိုင်း (ပလာ)အရပ်သို့ ရောက်၏။ (တလစွာဂရန်) သူကြွယ်တို့ ကြက်တိုက် နေသည်ကို ကြည့်၍နေ၏။

ထိုစဉ် သာမဏေ တစ်ပါး ကြက်တိုက်ရာအနီးမှ ဖြတ်သွား၏။

တလစွာဂရန်က-

“အဘယ်သို့ ကြွမည်နည်း” ဟု မေး၏။

မောင်ရှင်က-

“ငါ့ဆရာခိုင်းသဖြင့် ကျောင်းဒကာ မကျန်းမာသည်ကို ကြည့်ရန်သွားမည်” ဟု မိန့်၏။

ထိုအခါ တလစွာဂရန်က ကျောင်းဒကာသည် မိတ်ဆွေရင်း ဖြစ်၏။ ယခု အလောင် အစာ ကြီး၍ မမေးမမြန်းရဘဲ ရှိသည်။

မောင်ရှင်ပြန်လာလျှင် ဤလမ်းမှပင် ပြန်ပါ။ ကျောင်းဒကာ အခြေအနေ ပြောပါဦး "ဟု လျှောက်၏။

သို့နှင့် အချိန်လင့်သော် မောင်ရှင် ပြန်လာ၏။

တလဖွာဂရန်က ကျောင်းဒကာ အခြေအနေ ဘယ်လိုရှိသလဲ" ဟု မေးလျှင်-

"ကျောင်းဒကာ ရောဂါက 'ဂ' ဟူ၍လည်း 'ဂ'မဟုတ်၊ ရာဟုဟုလည်း ရာဟု မဟုတ်။

ကျွဲထွန်ယောက်ျား ကန်သင်းထောင့်ရောက်လျှင် နှင်တံကို မိုး၍ မောင်းသည်သို့ လည်းကောင်း၊

ဒီးကင်းရှိကို မိုး၍ ချ၏ သို့ လည်းကောင်း ရှိပေသည်ဟု ဆို၏။

မောင်ရှင်၏ စကားကို ကြက်ပွဲမှ လူများ မှားမလည်နိုင်။ မောင်ရှင်သည် စကားကပ်၊ စကားဆန်းပြောသည်ဟု ဆိုကုန်၏။ မဘောက်ကမူ ထိုစကားမှတ်ပြီး မင်းသားထံ ပြန်လာ၏။

ရောက်လျှင် မင်းသားကို လျှောက်၏။

မင်းသားက ရတနာသုံးပါးကို ရှိမိုး၍ "ငါသည် မင်းဖြစ်မည်မှာ စကန် မှန်က ထိုစကားအချက်ကို ဖြေနိုင်စေသတည်း" ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုပြီး ဖြေ၏။

'ဂ'အက္ခရာကိုရေး၍ 'ဂ'လည်း မဆိုရ၊ ရာဟုလည်း မဆိုရသော် 'အစ်' ဖြစ်မည်။

"ကျွဲထွန်ယောက်ျား၊ ကန်သင်းထောင့်ရောက်လျှင် နှင်တံကို မှီ၍ မောင်း၏သို့" ဟုသည့်စကားမှာ-

ကွဲထွန်တို့ သဘောသည် ဖြောင်ဖြောင့်နှင့်သော် (ကွပ်)ဟု
ခေါ်သည်။ အထောင့်တိုင် လှည့်သော် (မေ)ဟု ခေါ်ရိုးရှိသည်။

“ဇီးကင်းရှိကို မိုး၍ ချ- ဆိုသော် ဇီးကင်းရှိသည် (၀)ပင်
ဖြစ်ရမည်။ မိုးကို ချသော် (၀၁)ဖြစ်မည်။

ဤအက္ခရာ သုံးလုံးပေါင်း၍ ရှေးသော် (အဇ္ဇေဝါ)ဖြစ်၏။
မောင်ရှင်ဆိုသည့် သဘောမှာ ကျောင်းဒကာသည် (အဇ္ဇေဝါ)
ယနေ့ပင် သေဆုံးလိမ့်မည်ဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။

ထို့နောက် မဘောက်ကို လွတ်ကာ စနည်းနာစေပြန်၏။
ကျောင်းဒကာ အနိစ္စရောက်ကြောင်း သိရ၏။

မင်းသားသည် ဖြေသည့် အတိုင်း မှန်၍ ဝမ်းသာ၏။

(ဂ) ဒုတိယ စကားထူး စကားဆန်း

သာမဏေ ‘ရှင်ဗုဒ္ဓညဉာဏ’၏ အစ်ကိုသည် တလဇ္ဇာဂရန်တို့ထံ
တွင် ကျွန်အဖြစ်နေရ၏။ တစ်နေ့ အစ်ကိုထွက်ပြေးသဖြင့် မိခင်ကို
ကျွန် အဖြစ် ခိုင်းသည်။ ထိုအကြောင်းကို ရှင်ဗုဒ္ဓညဉာဏကြားလျှင်
စိတ်မချမ်းမြေ့ပေ။ ဆရာတော်အားလျှောက်ကာ လူဝတ်လဲသည်။
လူမည် မင်းကံစီ တွင်သည်။

မင်းကံစီသည် မိခင်နှင့် လူချင်းလဲသည်။

တလဇ္ဇာဂရန်က မင်းကံစီအား နွားကျောင်းထည့်၏။ မင်းကံစီက
ညာဗေပညာကြီးသဖြင့် နွားကျောင်းသား အကြီးအကဲဖြစ်သည်။

တစ်နေ့တွင် စနည် နာရန် ထွက်လာသည့် မဘောက်နှင့် ဆုံ၏။ မဘောက် အသေးအချာကြည့်သော် မှတ်မိလိုက်သည်။

ထိုစဉ် တလစွာဂရန်သားက-

“ဟယ်-မင်းကံစီ၊ သင့်နွားများကို ကြည့်လော့” ဟု ဆို၏။

မင်းကံစီ ညောင်ပင်ပေါ် တက်ကြည့်သည်။ နွားများမြင်၍ ညောင်ပင်မှ အဆင်း ခွကြားမှ မြွေဟောက်ကို မြင်၏။ သတိကြီးစွာ ဆင်းရ၏။

အောက်သို့ ရောက်သော် တလစွာဂရန်သားက-

“နွားကို မြင်သလော” ဟု မေး၏။

မင်းကံစီက-

“မမြင်၍သာ ငါမြင်သည်၊ ငါမြင်လျှင် ငါမမြင်ချေ”

ဟု ဆို၏။ ဖွားကျောင်းသားတို့ မင်းကံစီ စကားကို နားမလည်ကြချေ။

မဘောက်ကမူ ထိုစကားကြားလျှင် မင်းသားကို ရလျှောက်၏။ မင်းသား ရေးနည်းအတိုင်း အခိဋ္ဌာန်ပြု၍ အဖြေရှာသော်-

“မမြင်၍သာ ငါမြင်သည်၊ ငါမြင်လျှင် ငါမမြင်ချေ” ဟုသော စကားမှာ သစ်ပင်ပေါ်တက်၍ နွားကိုကြည့်မှ မြင်သည်၊ ပြန်အဆင်း ခွကြားမှ မြွေကို မြင်ခြင်းဖြစ်သဖြင့် ဤစကားကို ဆိုတန်ရာ၏။

အကယ်၍ မြွေကို ရှေးဦးစွာ တွေ့လျှင် တက်ကြည့်ဝံ့မည် မဟုတ်သဖြင့် နွားကို တွေ့မည်မဟုတ်၊ မြွေကို မမြင်၍သာ နွားကို ကြွေခြင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် “မမြင်၍သာ ငါမြင်သည်” ဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်မည်။

(ဃ) တတိယ စကားထူး စကားဆန်း

တစ်နေ့သို့ မဘောက်သည် စနည်းမှာ ထွက်ခဲ့ပြန်၏။ မဘောက် မောင်ရှင်နေသည့် နိဗ္ဗာန်ကျောင်းအနီးတွင် အပန်းဖြေ နေ၏။ ထိုစဉ် ရွေးယူခဲ့သောကြောင့် ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်ကာ ပြန်လာပြီး သာမဏေဝတ်လာသည့် ရှင်ဗုဒ္ဓဉာဏအား နိဗ္ဗာန်ကျောင်း ဆရာတော်က ဆီးကြို၍-

“မောင်ရှင်၊ မောင်ရှင် ခါးပိုက်ဖောင်းပွနေ၏။ ဘာထည့်ယူခဲ့ သနည်း”

ဟု မေး၏။

“မှန်ပါ၊ တပည့်တော် ခါးပိုက်တွင် (သျှဝကွမ်း)ပါပါသည်” ဟု လျှောက်၏။

ထိုစကားဆန်းကြားလျှင် မဘောက် ကြည့်၏။ ရှင်ဗုဒ္ဓဉာဏကို ချက်ချင်း မှတ်မိ၏။ ယင်းသမို ချက်ချင်း ပြန်ကာ လျှောက်၏။ မင်းသား ရှေးနည်းအတိုင်း အဓိဋ္ဌာန်ကာ ဖြေ၏။ အဖြေကား-

“သျှဝ”သည် မွန်ဘာသာ စကားဖြစ်သည်။ မြန်မာလိုက (ဟင်း)တည်း။ “ကွမ်း”ဟူသည် မွန်ဘာသာစကားတည်း။ မြန်မာလိုက (သာ)ဟု ရသည်။

ကေနံစင်စစ် မောင်ရှင်ခါးပိုက်တွင် (ဟင်္သာ)ဖြစ်ရမည်ဟု ဖြေ၏။

ယင်းသို့ဖြေပြီး မင်းသားက မဘောက်အား “မောင်ရှင် ဆင်းရဲသလော”မေး၏။

မဘောက်က “ဆင်းရဲပါသည်” ဟု လျှောက်၏။

မင်းသားက ပိတ်ကောင်းတစ်အုပ်နှင့် နှင်းရည်တပေါင်ယူကာ
 နိဗ္ဗာန်ကျောင်းဆရာတော်ထံသို့ မောင်ရှင်အား တောင်းရန် လွှတ်၏။
 မိဘောက်သွားကာ ဆရာတော်အား လျှောက်လျှင် ဆရာတော်က
 ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာပင် ရှင်ဗုဒ္ဓဉာဏအား ခေါ်ကာ ဆုံးမ သြဝါဒ
 ပေးပြီး မဘောက်နှင့်အတူ ထည့်လိုက်၏။

မင်းကံစီရောက်လာမည့် အိပ်မက်နိမိတ်နှင့် ဝညာဂ္ဂို ဇွဲကနုန်အဖြေ

စနေနေ့ ဖြစ်သည်။

ဗညားနွဲ့သည် မဘောက်နှင့်အတူ ပါလာမည့် ရှင်သုငယ်အား
မျှော်ရင်း မေးခနဲအိပ်ပျော်သွားရာ မိုးသောက်ယံတွင် အိပ်မက်
မြင်မက်၏။

မင်းသား အိပ်မက်ကား အခြားမဟုတ်။

“ပြ”တစ်ခုကို မင်းသားအိမ်ဦးတွင် တစ်စုံတစ်ယောက်က
တင်လျှင် ပတ္တမြားကိုလည်း မင်းသား လက်ပေါ်ထည့်သည်ဟု
မြင်မက်၏။

ထို့ကြောင့် ဗညားနွဲ့သည် နံနက်မိုးသောက်လျှင် ဇွဲကနုန်
လူထွက်ကို ခေါ်ကာ မိမိအိပ်မက်အကြောင်းကို မေး၏။

ဇွဲကနုနုလူထွက် အိပ်မက်နိမိတ်ဖတ်သည်ကား-

“ပြ” တစ်ခုလာထားသည်ဆိုသော အိပ်မက် အဖြေကား-

“ပြ”ကို အသံထွက်လျှင် (ပရ)ဟူ၍ ရသည်။ ဤအဆိုကို ထောက်သော် ‘ပရသုဝေဝါ’ သန်ဘက်ခါကို မောင်ရှင် ရောက်ချိမ့် မည်။

“ပတ္တမြား”ကို လက်ဝါးတွင် လာထည့်သည်ဟု မြင်မက်သော အိပ်မက်သည် မွန်ဘာသာဖြင့် (မ)သည် စနေနံ၊ ဟံသာဝတီလည်း စနေနံဖြစ်၍ ဟံသာဝတီကို လက်ဝယ်ရပြီး ဧကန် မင်းဖြစ်လတ္တံ့-

ဟုအိပ်မက် နိမိတ်ဖတ်ကြားသည်။

ထိုစကားကြားလျှင် ဗညားနွဲ့သည် အလွန်ပင် ဝမ်းမြောက်တော် မူသဖြင့် ဇွဲကနုနု လူထွက်ပညာရှိအား ပိတ်ကောင်းတစ်အုပ် ဆုပေးသည်။

နှစ်ရက်အကြာတွင် မဘောက်နှင့်အတူ မောင်ရှင် ရောက်လာ၏။

မင်းသားလက်ဆန်တန်းကာ ကြိုဆို၏။ အတွင်းကော်သို့ ခေါ်၏။ ငယ်မည်ကို မေးလျှင် (မင်းကံစီ)ဟု ဖြေ၏။

ဗညားနွဲ့က မင်းကံစီအား သူဖြေသည် စကားဆန်း အဓိပ္ပာယ် များကို မှန်မမှန် မေးသည်။

မင်းကံစီက “မှန်ပေသည်”ဟု ဖြေသည်။

ယင်းသို့ ဖြေပြီလျှင် မင်းကံစီက-

“ဘုန်းကြီးသောအရှင်၊ အရှင်သည် ဟံသာဝတီကို အလို
ပြည့်လို၏။ ကျွန်ုပ်သည်လည်း ဟံသာကို ပိုက်ရမည့်သူ ဖြစ်သည်။
ယခု မင်းသားသည် ကျွန်ုပ်ကို ရပြီဖြစ်သဖြင့် ဟံသာဝတီကို
မှချသိမ်းပိုက်နိုင်မည့်သူ ဖြစ်သည်-

ဟု လျှောက်သဖြင့် ဗညားနွဲ့ အားရဝမ်းမြောက်ရလေသည်။

မင်းကံစီနှင့် ဒဂုန်သားငါးယောက်၏ ကတောင်စကား

ဗညားနွဲ့သည် လေးဆူဓာတ်ပုံ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ခြေရင်းမှ ပန်းသည်မ မွေမနိတ်ကို သိမ်းပိုက်ပြီးနောက် ဒဂုန်သားများဖြစ်သော

- (၁) မင်းဒုံဒေါ
- (၂) မရပါ
- (၃) မတော
- (၄) မပျည်း
- (၅) မင်းဒေဝစံ

တို့ကို ခေါ်ယူ၏။ သူတို့ရှေ့တော်မှောက် ရောက်သော်-

“အမောင်တို့၊ အမောင်တို့အား ပဲခူးသို့ ငါ စေလွှတ်လိုသည်။ အမောင်တို့သည် ငါ့ကျွန်ရင်းများဖြစ်သော်လည်း ပဲခူးသားတို့

သိမည် မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် အသင်တို့ ပဲခူးသို့ မထင်မရှား သွားလေ" ဟု မိန့်ဆို၏။

"အကျွန်တို့ ဘယ်သို့သောအမှု ဆောင်ရွက်ရမည်ကို မိန့်ပါ အရှင်"

"အမောင်တို့၊ ပဲခူးကိုရောက်လျှင် (သူငယ်တို့စကား)ကို စွဲမြဲမှတ်သား၍ ပြန်ခဲ့ရုံသာ ရှိသည်"

"အလိုပြည့် ဆောင်ရွက်ပါမည် အရှင်"

ထို့နောက် ဗညားခွဲ၏ သဏ္ဍာန် ၁၇၃ သား ငါးယောက်တို့သည် ပဲခူးသို့ နှင်လေ၏။

ပဲခူးသို့ရောက်လျှင် သင့်လျော်ရာ အိမ်များတွင် တည်းခို၏။ ညချမ်းသို့ရောက်လျှင် မြို့တွင်းသို့ စုနည်းနာ ထွက်ကြ၏။ မေတရတ် တံခါးသို့ရောက်လျှင် လူငယ်များ သီချင်းသီဆိုသံ ကြား၏။

သိဆိုကြသည်ကား-

"စာသူငယ်သုံးခု၊ သုံးခု၊ သုံးခု လျှံလာ၊ ပျံလာ၊ သစ်တောင် ချောင်းကို၊ မင်းကောင်းကျော်၍၊ မှောက်တော်ဘုရား ဖြစ်မည် စင်စစ်၊ ဒဂုန်မှာ-

ဒဂုန်သားတို့မှတ်သား၍ (အလိုတံခါးသို့သွားကာ) ပြန်၏။ တေးလံ ကြားရပြန်သည်ကား-

"အိုးငယ် ထမင်း၊ ရွှေလင်ပန်းတွင်ထည့်ပေးလျှင် အုံးမွေ့ရာ၊ ကောင်းစွာ အသင့်ခင်း၊ ခွေးပေါင်ကျိုးကို၊ မင်းမျိုးခြေဆေး၊ ရွှေဖလားနှင့် ရေကိုပေး"

ထို့နောက် ဒင်္ဂေါ့ဥျင်၊ တံခါးသို့ သွားကာ နာပြန်၏။ သူငယ်တို့ သိဆိုကြသည်ကား -

“ဆံတော်မွေရှင်၊ သခင်တောင်ထိပ်၊ ရောင်ခြည်ရိပ်၊
မတွဲကောင်လက်တွင်၊ အမျက်မြင်သည်
လုလင်ပျိုမျှ မရီးချစ်”

ငါးယောက်သား ကြားလျှင် မှတ်သား၍ “မလွယ်ပေါက်
တံခါးသို့ သွား၍ နာပြန်၏။ လူငယ်တို့ သိဆိုကြသည်က-

အကြီးအမည်တွင်သည်၊ အိပျောက်ကျ၏ကို ရှင်ပင်မှောက်၊
မွန်ပြည်တွင် ကြီးသည်တန်ဖိုး

သောကြာသားသည် အောင်ဥမျိုး-

စသည့် တဘောင်များကို ဒဂုန်သား ငါးယောက်တို့ မှတ်သား၍
ပဲခူးမှ ဒဂုန်သို့ ပြန်ခဲ့လေသည်။

မင်းကံစီ၏ တဘောင်စကား ဖြေကြားချက်

၁။ ‘မေတရတ်တံခါး’တွင် ကြားရသည့် ပထမ တဘောင်
သီချင်းအဖြေ

အမှန်စင်စစ် ဒဂုန်မှာ ဘုရားဖြစ်မည်ဟု သူငယ်တို့ ဆိုကြသည်။
မင်းသားလည်း ဒဂုန်မှာ နေတော်မူသည်။ မုချစင်စစ် ဘုရင်ဖြစ်မည်
ဟု သူငယ်တို့ကို နတ်တို့ နှိုးဆော်သဖြင့် သိဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။

၂။ ‘အဒလိုတံခါး’တွင် ကြားရသည့် ဒုတိယ တဘောင်
စကားအဖြေ

'အို ငယ်ထမင် ၊ ရွှေလင်ပန်းကို ထည်ပေးလျှင်' ဆိုသည်ကား
အို ငယ်ထမင် ဆိုသည် တို့သခင် ဗညားနွဲ့ကို ဆိုလိုသည်။ မွန်ဘာသာ
'ထောထော' ဟူသည် စနေနံ ဟံသာဝတီကို ဆိုသည်။

"အုံးနှင့်မွေ့ရာ အသင့်ခင်း၊ ခွေးပေါင်ကျိုးကို၊ မင်းမျိုး ခြေဆေး၊
ရွှေမလာနှင့်မရကိုပေး' ဆိုသည့် စကားသည် တို့သခင်မင်းသားသို့
မဟာဒေဝီ ခွေးကဲ့သို့ ပြုသည်ဟုဆိုသည့်အဓိပ္ပာယ်သည် ရှင်းလှ၏။
ခြေကိုစင်ကြယ်စွာဆေး၍ တင့်တယ်စွာ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ပြီးလျှင်
ဟံသာဝတီတွင် စံစားတော်မူသည်ဟု ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။

၃။ 'ဒင်္ဂေါရှင်တံခါး' မှ ကြားရသည့် တတိယ တဘောင်
စကား အဖြေ

'ဆံတော်မွေ့ရှင်၊ သခင်တောင်ထိပ်၊ ရောင်မြည်ရိပ်' ဆိုသည်က
ယခု ဆံတော်ရှင် အပါးတွင် တို့သခင် ဗညားနွဲ့ အရိပ်ခို၍နေသည်ကို
ဆိုသည်။

'မရီးချစ်ဆိုသည်က သမိန်မရူးအား မရီးတော် ချစ်သည်ဟု
ဆိုသည်။

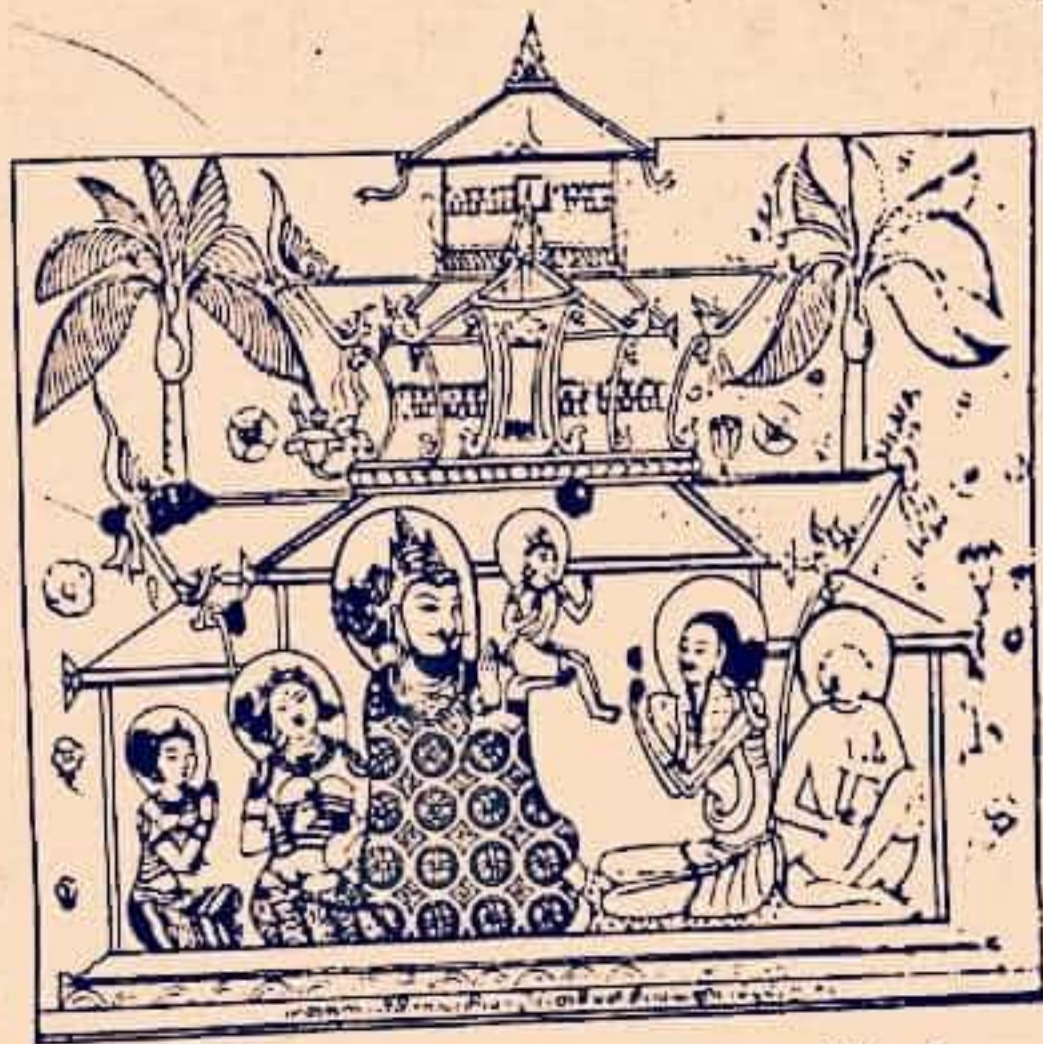
မတွဲကွောင်လက်တွင် အမျက်မြင်ဆိုသည်ကား- တို့သခင်
ဗညားနွဲ့လက်တွင် သမိန်မရူး သေမည်ကို ဆိုသည်။

'တွဲကွောင်' သည် မွန်ဘာသာစကားဖြစ်ပြီး မြန်မာလို (သောကြာ)
ဟု ရသည်။ ဒို့သခင် ဗညားနွဲ့သည် သောကြာသားဖြစ်၍
သောကြာသားလက်တွင် သမိန်မရူး သေမည်ဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။

၄။ 'မလွယ်ပေါက်တံခါး'တွင် ကြားရသော စတုတ္ထ
တဘောင်စကား အဖြေ

မွန်ပြည်တွင် ကြီးသည့်တန်ခိုး သောကြာသားသည် အောင်ဥမျိုး
ဆိုသည်ကား ရှင်းလှပါသည်။ တို့သခင် သောကြာသာဖြစ်၍
မွန်ပြည်တွင် တန်ခိုးကြီးမည်၊ ဟံသာဝတီတွင် တန်ခိုးကြီးမည်၊
မင်ဖြစ်မည်ဟု ဆိုလိုကြောင်း ဖြေခဲ့လေ၏။

•••

Foretelling of Prince Siddhaththa by Rishi Kaladevija

အရူး မိုး အတုလ၏ သီချင်း တဘောင်နှင့် မင်းကံစီ ကောက်ယူပုံ

ပဲခူးမြို့တွင် လူတိုင်းသိသည့် မိုးအတုလ မည်သည့် အရူး
တစ်ယောက်ရှိလေသည်။ အရူးခေါင်းတွင် ခေါင်ရမ်းပန်း ပန်၏။
တစ်နေ့ သမိန်မရူး မသံဇိမှ ခေါင်းဆေးပြီးအပြန် ဆင်ရှေ့မှ
အရူးမိုးအတုလပြတ်၏။ က၏။ အစောင့်တို့က နှင်ထုတ်၏။
သို့သော် သမိန်မရူးက “သင်းကို မနှင်လင့်၊ ကပါစေ၊ နိမိတ်
ကောင်းသည်” ဟု ဆို၏။

အရူးမိုးအတုလသည် 'က'၏။ 'က'ရုံမက သီချင်းပါ ဆို၏။
သီချင်းကား-

“ကြံခင်းသုတ်သင်၊ ငှက်ပျောပင်ကို၊ အလျင်စိုက်သည်၊
မိန်းမအိုလျှင်၊ အမျက်မြင်၍၊ ခုံမင်လူပြေးလိုက်လေသည်။”

ဟု သိဆို၏။

ထိုသီချင်းကို ဒဂုန်သားငါးယောက် ကြားလျှင် မှတ်သာ ၏။
ထိုစဉ် ဒုတိယ သီချင်းကို ဆိုပြန်၏။

“မိန်းမလျှာလျက်၊ ဝမ်းနှင့်ကိုယ်ဝန်ဆောင်သည့် တုံ့တည့်
ခြေတိုငယ်ဆုံး၊ ပီတုန်းဖြစ်ချင်သည့်တုံ့တည့်။”

ယောက်ျားသူယောင်၊ မြင်းမိုရ်တောင်ကို၊ ပါအောင်နုတ်သည့်၊
ခက်လှတည့်တုံ့တည့်”

သီချင်းသံကို ကြားလျှင် တချို့က မသင့်ဟု တိုးတိုးတိတ်တိတ်
ဆိုကြလေ၏။ ငါးယောက်သည် ဒဂုန်သို့ ပြန်၏။ ဒဂုန်သို့ ရောက်
လျှင် မင်းသားအား အကြွင်းမဲ့ လျှောက်၏။

ထိုအခါ ဗညားခွဲက မင်းကံစီအား-

“အစ်ကို မင်းကံစီ၊ မိုးအတုလ၏စကားကို မည်သို့
ယူသနည်း” ဟု မေး၏။ မင်းကံစီက-

“ကြံခင်းကို သုတ်သင်၍ ငှက်ပျောပင်ကို အရင်စိုက်လိုသော
မိန်းမအိုအကြောင်းကို မိုးအတုလက ဆိုသည်။ အရှင်မင်းသားကို
သုတ်သင်၍ သမိန်မရူးကို နန်းတင်မည့် အမိပ္ပာယ်ပင်၊ မိန်းမအိုပင်
ဆိုသည်ကလည်း သမိန်းမရူးကိုသာ ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။”

မရိုးတော် မဟာဒေဝီတိုက်တွန်းသဖြင့် အရှင်မင်းသား (လူပြေး)ကို
လိုက်စေသောကြောင့် သမိန်မရူး ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်မည်ဟု
ဆိုခြင်းတည်း။

ဟောက် သံချင် တစ်ပုဒ်ကား-

“မိန် မလျာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်သည်”ဟု ခို ညံ။ မိန် မလျာ သာ ရဖူ သလော၊ ခြေတိုငယ်ဆိုသည်မှာ သမိန်မရု မှာ နိမ့်သော အမျိုး ဖြစ်၍ ခြေတိုငယ်ဟု ဆိုသည်။ ပီတုန်းဟူသည်က မင်း ဧကရာဇ်ကို ဆိုခြင်းပင်။

“ယောက်ျားသူယောင်၊ မြင်းမိုရ်တောင်ကို နတ်သည်၊ ခက်လှ သည်” ဆိုသည်ကား အရှင်မင်းသားကဲ့သို့ မြင်းမိုရ်တောင်ကို သမိန်မရု နတ်နိုင်မည် မဟုတ်။ မြင်းမိုရ်တောင်ကို နတ်၍ ရဖူ သလော။ မုချ သမိန်မရု ပျက်မည့်နိမိတ် ဖြစ်သည်။

ဟု လျှောက်လေ၏။ ဗညားနွဲ့သည် မင်းကံစီ၏ စကားကို ကြားလျှစ် ဝမ်းမြောက်လှသဖြင့် ဆုလာဘ်များ ချီးမြှင့်လေသည်။

Avalokitesvara seated on lotus

မင်းကံစီ၊ သူတော်စင် အိတသုန်၏ အိပ်မက်နိမိတ် ကောက်ခြင်း

တစ်နေ့သ၌ ဗညားနွဲ့က သမိန်မရူးတပ် ဒဂုန်အနီး စခန်းချ
နေခိုက် မင်းကံစီအား “ငါတို့ ထွက်၍ တိုက်ရမည်လော” ဟု
မေး၏။ မင်းကံစီက “မြို့စောင့်နတ်ကို အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ စနည်းနာပါဦး”
ဟု လျှောက်လေ၏။

မင်းသားက ဒဂုန်ဆံတော်ရှင်တွင် တရားအားထုတ်နေသော
သုခမိန် အိတသုန်ကို ခေါ်၏။ အဓိဋ္ဌာန်ပြုကာ အိပ်မက်ယူ
အိပ်ပါဟု နှိုးဆော်သဖြင့် အိပ်မက်ယူ၍ အိပ်၏။

သုခမိန် အိတသုန် မိုးသောက်ယံတွင် အိပ်မက် မြင်မက်၏။

အိပ်မက်ကား-

“ဒဂုန်ဆံတော်ရှင် ထီးတော်အထွဋ်တွင် ရွှေဖယောင်းတိုင်ငယ် တစ်တိုင် ထွန်းလင်းနေ၏။ အရပ်လေးမျက်နှာမှ မုန်တိုင်းလာသော် လည်း မီးရောင်အနီးသို့ ရောက်လျှင် လေစဲလေ၏။

ယင်းအိပ်မက်အကြောင်းကို သုခမိန် အိတသုန်က မင်းသားကို လျှောက်၏။ မင်းကံစီအား အိပ်မက် နိမိတ်ဖတ်စေ၏။

အိပ်မက် နိမိတ်များက-

“ဒဂုန်ဆံတော်ရှင် ထီးတော်အထွဋ်တွင် ထွန်းလင်းသော ဖယောင်းတိုင်ငယ်က အရှင်မင်းသား ဗညားနွဲ့ပင် ဖြစ်၏။ အရပ် လေးမျက်နှာမှ လေပြင်းများက ယခု ဒဂုန်သို့ စစ်လေးမျက်နှာ ဖွင့်လာသော ပဲခူး သမိန်မရူးတပ်၊ မြောင်းမြစား လောက်ဖျားတပ်၊ မုတ္တမတပ်၊ ဒလတပ်များကို ဆိုလိုသည်။

သို့သော် မီးရောင်နားရောက်လျှင် လေးမျက်နှာမှ လေပြင်းတို့ ပြေပျောက်သည်ဖြစ်၍ အရှင်မင်းသားကို ရန်သူတို့ မတတ်နိုင် ကြောင်း အရှင်မင်းသားသာ မင်းဧကရာဇ်ဖြစ်မည်ဟု ဒဂုန်ဆံတော်ရှင် ဘုရားက ထင်ရှားစွာ ပြတော်မူ၍ သူတော်စင် အိတသုန် အိပ်မက်မြင်မက်ရပါသည်”ဟု လျှောက်လေသည်။

အဓိဋ္ဌာန်ပြု နိမိတ်ကောက်ခြင်းများ

တစ်နေ့သ၌ ဗညားနွဲ့အား မင်းကံစီက “အစ်ကို မင်းကံစီ၊
ထိုမှတစ်ပါးသော ရှေးပညာရှိထို စီရင်ရိုးကို စီရင်ပါဦး” ဟု
လျှောက်ထားလျှင် မင်းသားက-

“အဘယ်သို့ စီရင်မည်နည်း” ဟု မေး၏။

မင်းကံစီက-

“မြတ်စွာဘုရားရှေ့တော်မှာ ဓမ္မပဒကျမ်းကို အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍
ကြည့်ပါဦး”

ဟု လျှောက်၏။

ထိုအခါ မင်းသားသည် မင်းကံစီ၏ အစီအစဉ်အရ ဝှံ့ရ နှစ်ပါး နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဓမ္မရက္ခိတ မဟာထေရ်ကို ပင့်၏။ သီလ သစ္စာ ဆောက်တည်၏။

ထို့နောက် ဓမ္မပဒပေစာထုပ်ကို ဗညားနွဲ့ ယူပြီး သစ္စာပြုကာ မဟာထေရ်ရှေ့တွင် ချလိုက်လေသည်။

(က) ဓမ္မပဒကျမ်းအား အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ နိမိတ်ကောက်ခြင်း

ဗညားနွဲ့သည် သစ္စာပြုပြီးနောက် ဓမ္မပဒပေစာထုပ်၏ အကြားသို့ နီးဖျားဖြင့် ထိုးလိုက်လေ၏။ ယင်းသို့ နီးဖျားဖြင့် ထိုးပြီးလျှင် နီးဖျားထိုးထားသည့် ပေချပ်ကို ကြည့်လိုက်ရာ (ပဒကုံသလ) ဇာတ်တော်ကို တွေ့ရလေ၏။

ထိုပေချပ်တွင် ရေးထားသည်က-

“ပုဏ္ဏားသားအဖ ပြေးသည်ကို ဘီလူးမ လိုက်သည်။ ပုဏ္ဏား သားအဖ မြစ်လယ်သို့ ရောက်နှင့်၍ ဘီလူးမ မလိုက်ဝံ့။ ဟစ်၍ ခေါ်သည် မရ။ ဘီလူးမ ရင်ကွဲ၍ သေလေသည်”

ဟု ရေးထား၏။ ဗညားနွဲ့က ထိုစာသား နိမိတ်ကို မင်းကံစီအား မေးလေ၏။ မင်းကံစီက-

“ဒီဇာတ်ဝတ္ထုကို ကောက်ယူရသော် ‘ဘီလူးမ’ဟူသည် ‘မဟာဒေဝီ’ကို ဆိုပါသည်၊ ‘သား’သည် အရှင်မင်းသား ဖြစ်ပါသည်၊ ယခု မဟာဒေဝီ စီစဉ်သဖြင့် သမိန်မရူး ချီတက်လာသည်၊

နောက်ဆုံး ဘီလူးမ မဟာဒေဝီသာလျှင် ရင်ကွဲသေမည်ဟု အဖြောင့်ဆိုထားခြင်းဟု ကောက်ယူရပါသည်။

ဟု လျှောက်တင်လေသည်။

(ခ) မြို့စောင့်နတ်ကို ဝိဋ္ဌာန်၍ စနည်းနာ နိမိတ်ကောက်ခြင်း

မင်းကံစီသည် ဗညားနွဲ့၏ အထံသို့ အခစားဝင်၏။ မြို့စောင့်နတ်ကို အဝိဋ္ဌာန်၍ စနည်းနာဦးမည်ဟု ဆိုသည်။

ထို့နောက် မင်းကံစီသည် မသင်၊ ဘောဗွန် တို့ကို ခေါ်၍ သုံးယောက်သား စနည်းနာ ထွက်သည်။ မရ။

သို့နှင့် သုံးယောက်သား ပြန်ခဲ့ပြီး မြို့လယ်သို့အရောက်တွင် မိန်းမတစ်ယောက် နတ်ဝင်ပြီး ထကလေ၏။ ထိုအတူ ယိုးဒယားသား တစ်ယောက်လည်း ဆေးထ၍ ရူးသဖြင့် လက်ခုပ်တီးပြီး သီချင်းဆိုသံ ကြားရ၏။

ထိုတေးက-

“သော်က ပန်းမြတ်၊ ကြွေကျလတ်၊ နိတွတ်ရဲရဲ၊ တွေ့ခဲ့ ဆန်ကောတွင်။

ဖျားနာပူပင်၊ မင်းလှလင်ကို၊ မယ်ရှင် ကသည် မိုးသောက်လင်း။

ချိန်စေ့ရောက်သည်၊ ပြန်ခွါပိုက်လှည့်ကာလံမံ၊ ဓူတဒဂံ၊ ဒေဝတစ်ယောက်၊ ရှိလာရောက်ဟု၊ ခြိမ်းခြောက်ဟစ်ကြွေး၊ မောင်းသံပေးကာ၊ ပြေးသည် ပရမ်းပတာ။

ထို့နောက် သုံးယောက်သား ပြန်ခဲ့သည်။ မင်းသားမြင်တော်မူလျှင်
“ဘာများထူးလဲ အစ်ကို့ မင်းကံစီ” ဟုမေး၏။

မင်းကံစီက “ဘုန်းတန်ခိုးကြီးလှသောကြောင့် နိမိတ်ကောင်း
ကြားခဲ့ပါသည်” ဟု လျှောက်၏။ ထို့နောက် မင်းကံစီသည် ကြားခဲ့
ရသည့် စနည်းကို အောက်ပါအတိုင်း ဆက်လျှောက်လေသည်။

“(သော်ကပန်း) ဟူသည် အရှင်မင်းသားကို ဆိုလိုပါသည်။
သော်ကပန်းလည်း သောကြာနံ၊ အရှင်မင်းသားလည်း သောကြာနံ
ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

(တွေ့ခဲ့ဆန်ကောတွင်) ဟူသည်ကား ဆန်ကောသည် တနင်္လာနံ၊
ပဲခူးမြို့လည်း တနင်္လာနံ၊ ပဲခူးမြို့ကို ရတော်မူ၍ သာသနာတော်ကို
ဆောင်ရမည်။

(ဖျားနာပူပင်၊ မင်းလှလင်ကို) ဆိုသည်ကား အရှင်မင်းသားကို
စစ်သုံးမျက်နှာလုံး ရံသည်ဟု ဆိုသည်။

(မယ်ရှင်ကသည် မိုးသောက်လင်း) ဆိုသည်ကား မိုးသောက်
လျှင် အဖျားပျောက်မည်ကို ဆိုလိုသည်။

(ချိန်စေ့ရောက်သည်၊ ပြန်ခွာပိုက်လှည့်ကာ) ဆိုသည်ကား
မြောင်းမြစားနှင့် ဒလစား၊ မုတ္တမစားတို့ထံ၊ အမှာစာရေး၍
လက်ဆောင်ပဏ္ဏာများဖြင့် သင့်အောင် စာမှာတော်မူက
ပြန်လေတော့မည် ဆိုလိုသည်။

(ဓူတဒင်္ဂ၊ ဒေဝတစ်ယောက်) ဆိုသည်ကား သမိန်မရူး တပ်နှင့်
နေသည်ကို ဆိုသည်။

(မောင်းသံပေးကာ ပြေးသည် ပရမ်းပတာ)ဆိုသည်က မောင်းသံ
ပေး၍ တိုက်တော်မူလျှင် ဆင်ချင်း၊ အစွယ်မယုက်ရမီ ပရမ်းပတာ
ပြေးလိမ့်မည်ကို ဆိုလိုပါသည်-

ဟု လျှောက်တင်တော်မူလေလျှင် ဗညားနွဲ့သည် အလွန်ပင်
ဝမ်းမြောက်တော်မူသဖြင့် မင်းကံစီအား ဆုလာဘ်များစွာ ပေးသနား
တော်မူလေသည်။

ဦးခေါင်းပေါ် ကြက်ရောက် နိမိတ်တောက်ပုံ

မင်းကံစီသည် ဗညားနွဲ့အား တတ်စွမ်းသည့် နိမိတ်၊ တဘောင် ပညာနှင့် အကြံပေးခဲ့သလို တိုက်ပွဲများ ပြင်ဆင် တိုက်ခိုက်သည့်အခါ တွင်လည်း မင်းသားနှင့် ဆင်စီးတိုက်လေ့ရှိ၏။

မင်းကံစီသည် သမိန်မရူးကို တိုက်ရန် မင်းသားနှင့်အတူ ဆင်စီး ချီတက်လာ၏။ မြို့မှ ထွက်ပြီး မကြာမီ ကြက်တစ်ကောင် ပျံ၍ ဗညားနွဲ့ ခေါင်းပေါ်သို့ နင်း၏။ မင်းသား စိတ်မသက် မသာဖြစ်ပြီး စစ်ကို ရပ်တန့်၏။ ခရီးလှမ်းလှသဖြင့် မင်းကံစီကိုလည်း မတိုင်ပင်သာပေ။

သို့သော် မင်းသားရှေ့မတက်ဘဲ တန့်နေသည်ကို သက်ကြီး ရွယ်အိုတစ်ဦး မြင်လျှင် “ပသို့သောကြောင့် တန့်၍ နေသနည်း” ဟု လျှောက်၏။

“ငါထွက်တော်မူလျှင် ကြက်ပျံ၍ ငါ့ဦးထိပ်ကို နင်သောကြောင့်
နေဦးမည်ကြံသည်” ဟု မိန့်၏။

သက်ကြီးရွယ်အိုက “ဘုန်းတော်ကြီးလှသည့်အရှင်၊ သည်
နိမိတ်သည် ကောင်းလှ၏” ဟု ဆို၏။

“ပသို မြင်ပါသနည်း” ဟု မေး၏။

“စေတီပုထိုးများ ထီးတော်တင်သောအခါ ကြက်ခြေမရှိသော်
ထီးမတင်ရ၊ ယခုမှာမူ ဘုန်းကြီးသောအရှင် ထီးနန်းကို လိုတော်
မူသဖြင့် တိုက်မည် ထွက်တော်မူလျှင် ကြက်ခြေသည် ဦးထိပ်တော်ကို
ကြက်ခြေခတ်ပြီး ထီးဖြူဆောင်းရမည် မချွတ်” ဟု လျှောက်၏။

ဗညားနွဲ့သည် ဝမ်းမြောက်တော်မူသဖြင့် သက်ကြီးရွယ်အိုကို
ဆုလာဘ်များ ချီးမြှင့်တော်မူသည်။

မင်းသား ချီတက်မလာမီ သမိန်မရူးတပ် ပြေးရန်ပြင်သည်။
စစ်လာလျှင် တပ်ပျက်ပြီး ပဲခူးအရောက်ပြေးကာ ခံလေ၏။ ဗညားနွဲ့
ဆက်မလိုက်။

“ငါ့ခမည်းတော်ရှိတော်မူသေးလျက် စည်းစိမ်ကို ငါမလှ”
ဟု ဆိုပြီးနောက်ကြောင်း ပြန်လှည့်၏။

နန်းသိမ်း တယောင်နိမိတ်

တစ်နေ့သ၌ ဗညားနွဲ့ထံသို့ အမတ်ကြီး ဂိတ်မြဲလွတ်လိုက်သော အထောက်တော်ရောက်လာသည်။ အထောက်တော်က ခမည်းတော် အနာသည်းနေသည်။ ထိုအတူ သမိန်မရူး မြို့ပြကို ပြင်သည်။ ကျုံးအိမ်ကိုလည်းတူးစေသည်"ဟု ဆိုလာသဖြင့် ဗညားနွဲ့ ထပ်မံ ချီတက်ရန် စစ်ပြင်လေတော့သည်။

ဗညားနွဲ့၊ ဆင်တပ်၊ မြင်းတပ်နှင့် ချီတက်ခဲ့၏။ (စရည်)အရပ် တွင် တပ်ချတော်မူစဉ် သီချင်းသံကို ကြားရ၏။

“ပန်ဗဂွဲဗလာ၊ ဒွေဒွါအစွဲ၊ ဇနောင်ဒွေါက်၊

အာတဿလ၊

အရရိအာ၊ မွဲပါတည့်စွဲ”

ဟု ဖြစ်လေသည်။ မြန်မာပြန်ကား-

“ကြောင်ဖားခံတွင်း၊ ဟင်းလင်းဖွင့်သည် နှစ်တံခါ၊

ရိပ်မြိုင်ပင်ဗောဓိ၊ ညောင်ပင်ကြီးလည်း၊ လဲသည်တကား။

တစ်ရက် မကြာ၊ အရာရမည်တည်း။

ဗညားနွဲ့ ထိုသီချင်းသံကြားလျှင် မင်းကံစီအား မေးတော်မူ၏။

“အစ်ကို့ စိတ်တွင် ပသို ထင်သနည်း”

မင်းကံစီက ပြုံးလျက် ဤသို့ နိမိတ်ကောက် ပြလေ၏။

“(ဗရဲ)ဟူသည် ပဲခူးမြို့ကို ဆိုသည်။ (ဒွေဒွါ)ဆိုသည် တံခါး နှစ်ဖက်ကို ဖွင့်မည်ဆိုသည်။ (ညောင်ပင်ကြီးလဲသည်) ဆိုသည်မှာ ခမည်းတော် နတ်ရွာစံလိမ့်မည်ကို ဆိုသည်။ (တစ်ရက်မကြာ၊ အရာရမည်) ဆိုသည်ကား အရှင်မင်းသားအတွက်ပင် ဖြစ်သည်”

ဟု လျှောက်၏။

ထို့နောက် မင်းသားတပ်များနှင့် ဆက်၍ ချီခဲ့ရာ (မော့သပြော) တွင် တပ်ချခိုက် ယခင်နေ့က ခမည်းတော် နတ်ရွာလားကြောင်း ကြားရလေသည်။ ဗညားနွဲ့သည် မျက်နှာကိုဖုံးကာ ငိုတော်မူလေသည်။

ထိုစဉ် ပဲခူးသားတို့သည် သမိန်မရှူး စီမံသည်ကို မနာခံကြ။ ဗညားနွဲ့ထံသို့ ပြေးလာကြသည်။ ထိုအတူ ချီတက်တိုက်ခိုက်လာ

သော ဗညားနွဲ့ကို မခံသာသောကြောင့် ကျွန်ယုံခုနစ်ရာ၊ ဆင်
ဆယ်စီးနှင့် မုတ္တမကို ပြေးလေ၏။

ဗညားနွဲ့ ပဲခူးကို လွယ်ကူစွာပင်သိမ်းနိုင်သည်။

ပဲခူးသိမ်းပြီးလျှင် “ရာဇဓိရာဇ်” ဘွဲ့ခံကာ နန်းတက်တော်မူသည်။
မင်းကံစီကိုကား “ရာဇမနုဿဗလ” ဟူသည့် ဘွဲ့အမည်ချီးမြှင့်တော်
မူလေသတည်း။

နိဂုံးစကား

စာရေးဆရာဟူသော သတ္တဝါသည် မိမိလည်းဆန္ဒရှိ၊ စာဖတ်သူလည်း အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေသည့် စာတစ်ပုဒ်ကို ရေးပြီးလျှင် ကျေနပ် အားရ ဖြစ်ရသည်မှာ မေ့တာဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော်သည် မြန်မာတို့၏ ရှေးရိုးစဉ်လာ ပညာတစ်ခုဖြစ်သည့် နိမိတ်၊ တဘောင်၊ စနည်းကောက်ပညာရပ်များကို စာတစ်စောင် ပေတစ်ဖွဲ့ အဖြစ် ရေးချင်သည်မှာ ကြာပြီ။ သို့သော် မရေးဖြစ်ခဲ့။

တက်ကျမ်းများရေးလိုက်၊ မိန်းတို့အကြောင်း စာအုပ်များ ရေးလိုက်နှင့် အချိန်ကုန်ခဲ့သည်။ အတိတ်၊ နိမိတ်၊ တဘောင်၊ ပညာစွမ်းများကို ရေးရန်စီစဉ်ခဲ့သော်လည်း အထမမြောက်ခဲ့။ ပရိသတ် စိတ်ဝင်စားပါမလားဟု ထုတ်ဝေသူများက စိုးထိတ်ကြသည်။ ငွေရင်း၊ ငွေနှီးနှင့် လုပ်ရသဖြင့် တွန့်ဆုတ်သည်မို့ အပြစ်မဆိုလိုပါ။

သို့သော် စာပေသမိုင်းလမ်းကြောင်း ပြောင်းနေသည်ကို မသိကြသည့်အတွက်မူ ဝမ်းနည်းရလေ၏။ ထိုအချိန် ဆရာကြီး ဦးဘသိန်း၏ ကိုယ်တွေ့အယူတော်မင်္ဂလာစာအုပ်ထွက်လာသည်။ ပရိသတ် လက်ခံကြသည်။ ကိုယ်တွေ့အယူတော်မင်္ဂလာ စာအုပ်သည် ကိုယ်တွေ့ အတိတ်၊ နိမိတ်ကောက်ယူခြင်းများသာ ဖြစ်၏။

ဤစာအုပ်ထွက်ပြီးနောက် အယူတော်မင်္ဂလာ ကိစ္စကို စိတ်ဝင်စားလာကြသည်။ အတိတ်၊ နိမိတ်၊ တဘောင် ကိစ္စကို စိတ်ဝင်စားလာကြသည်။ ဈေးကွက်အရ ပရိသတ် စိတ်ဝင်စားသည့်ကိစ္စကို ဦးလှည့်ရသည်။

သို့ဖြင့် ကျွန်တော်ဆန္ဒရှိသော အတိတ်၊ နိမိတ်၊ တဘောင်၊ စနည်းကောက် ပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်သည့် “အယူတော်မင်္ဂလာ ဦးနိုး” နှင့် “အယူတော်မင်္ဂလာ ညွှောက်ထုံးများ” ကို အစီအစဉ်(တစ်)အဖြစ် ရေးဖြစ်ခဲ့သည်။ ယခုလောက်ဆိုလျှင် ပရိသတ်တို့ ဖတ်ရှုလေ့လာပြီးလောက်ပြီ။ စိတ်ဝင်စားမှု များလာသဖြင့် ဝမ်းမြောက်ရသည်။

ယခု စာဖတ်သူ လက်ဝယ်ရောက်နေသည့် “အံ့ဖွယ် နိမိတ် တဘောင် ပညာစွမ်း”သည် ကျွန်တော်၏ ဒုတိယ ကြိုးပမ်းမှု ဖြစ်၏။ သည်ပညာရပ်သည် အံ့မခန်း ပညာစွမ်းဖြစ်သလို လေ့လာ တတ်သင့်သည့် ပညာဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် ဉာဏ်စွမ်းရှိသလောက် ကြိုးစားရေးသားခဲ့ပေပြီ။ စာဖတ်သူများ လေ့လာပွားများခြင်းဖြင့် အောင်မြင်မှု ရစေသတည်း။

အောင်မြင်ဦး

၃၇/က၊ သခင်မြလမ်း၊
၃/၂၈ရပ်ကွက်၊ သောင်ကြီး(မြောက်)
လှိုင်သာယာမြို့သစ်

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- ၁။ ဦးကုလား မဟာရာဇဝင်ကြီး ပါဒါတ
- ၂။ ကုန်းဘောင်မဟာရာဇဝင်တော်ကြီး
- ၃။ မှန်နန်းမဟာရာဇဝင်
- ၄။ ဦးမြင့်ဆွေ (လန်ဒန်၊ မဟာဝိဇ္ဇာ)
ဇာတ်တော် ငါးရာငါးဆယ်အကျဉ်း
- ၅။ နိုင်ပန်းလှ၊ ရာဇမိရာဇ် အရေးတော်ပုံ
- ၆။ ဗညားဒလ၊ ရာဇမိရာဇ်အရေးတော်ပုံ
- ၇။ အရေးတော်ပုံ (၆)စောင်တွဲ
- ၈။ ဒဂုန်ဦးထွန်းမြင့် ဇာတ်ကြီးဆယ်တွဲ အကျဉ်း
- ၉။ မင်းဘူး ဦးဩဘာသ ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်ကြီး
- ၁၀။ ဟံသာဝတီ ဦးဘရင် ရှေးထုံးစဉ်လာ
- ၁၁။ တောင်တွင်းဆရာတော် ခင်ကြီးပျော်၏ ဝေရုပ္ပတ္တိ စာတမ်း
- ၁၂။ ဦးဝင်းမြင့် (စာနိုင်ငံ) အံ့ဩဘနန်း ပညာစွမ်းများ
- ၁၃။ ကဝိသေနဂံပျူဟာကျမ်း
- ၁၄။ ကေနိပါတ် မဟာသုပိနဇာတ်
- ၁၅။ စတုက္ကနိပါတ် ဗုဒ္ဓကလိဂံဇာတ်

နိပိတ်ကောက် အတတ်ဟောပညာအညွှန်း
ဟုပနိပညာစွမ်း ဖဟုတ်သလို ဘိုးဘွားဘိဘင်တို့၏
အားထက်သာပက လွှဲလွှဲထွတ်ထား ရှင်တော်မြတ်
ထံရှားလက်ထက်ကတည်းက အထူးသည့်ပညာစွမ်း
ပညာ ဖြစ်သည်။

နိပိတ်ကောက်ယူမှု ပညာစွမ်းသည် ရှေးရိုး
ပညာ ပညာရပ်တစ်ခုဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်
အားထက်တွင် ထင်ရှားသည့် ကောသလအိမ်မက်
(၁၆)ချက်သည် ဗုဒ္ဓ၏ အိမ်မက်နိပိတ်ဖြေကြားချက်
များဖြစ်သည်။

နိပိတ်တစ်ဘောင်ပညာသည် ဇာကယ်လေ့အ
လိုက်နာကျင့်သုံးလျှင် အဝတိုးတက်အောင်မြင်
ရေးအတွက် လွန်စွာအကျိုးရှိပည်ပင်ဖြစ်သည်။

ရဲရဲလွင်စာပေ